

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΠΟΡΩΝ**

**ΟΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

ΜΠΑΚΑΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΜΠΑΚΟΥΡΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

**ΚΟΖΑΝΗ
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2004**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1	Εισαγωγή	1
2	Η Ευρωπαϊκή πολιτική για τις περιφέρειες	4
2.1	Γενικά	4
2.2	Στόχοι ευρωπαϊκής πολιτικής	5
2.3	Οι προσανατολισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης	7
2.4	Τα αποτελέσματα της Ευρωπαϊκής πολιτικής για τις περιφέρειες	10
2.5	Δαπάνες της Ε.Ε. για την καινοτομία	12
3	Περιφερειακή πολιτική στο τομέα της καινοτομίας	13
3.1	Κατευθύνσεις για τις καινοτόμες ενέργειες του ΕΤΠΑ για τη περίοδο 2000-2006	13
4	Καινοτόμες δράσεις στις Ελληνικές περιφέρειες	23
4.1	Γενικά	23
4.2	Περιφέρεια Β. Αιγαίου	27
4.3	Περιφέρεια Ηπείρου	34
4.4	Περιφέρεια Πελοποννήσου	38
4.5	Περιφέρεια Θεσσαλίας	46
4.6	Περιφέρεια Κ. Μακεδονίας	55
4.7	Περιφέρεια Στ. Ελλάδας	64
4.8	Περιφέρεια Δ. Μακεδονίας	68
4.9	Άλλες Ελληνικές περιφέρειες	74
5	Αποτελέσματα Ευρωπαϊκής πολιτικής	77
5.2	Προτάσεις για το μέλλον	78

Α.Π.Θ. - ΤΜΗΜΑ
ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
Αριθμ. Εισαγ.: 1349
Ημερομηνία: 4.11.04

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ένας περιεκτικός ορισμός της καινοτομίας είναι "η επιτυχής παραγωγή, αφομοίωση και αξιοποίηση νεωτερισμών στον οικονομικό και κοινωνικό τομέα .

Ο ορισμός αυτός εξακολουθεί να αποτελεί μία έγκυρη βάση για την προσέγγιση της πολιτικής για την καινοτομία και ευθυγραμμίζεται με την άποψη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισαβόνας για τη σπουδαιότητα που έχει η καινοτομία για την ανταγωνιστικότητα. **Εφόσον το οικονομικό όφελος της επιτυχούς αξιοποίησης του νεωτερισμού κατακτάται μέσω των επιχειρήσεων, οι επιχειρήσεις βρίσκονται στον πυρήνα της διαδικασίας της καινοτομίας.** Η πολιτική για την καινοτομία πρέπει να έχει τον τελικό της αντίκτυπο στις επιχειρήσεις: στη συμπεριφορά, στις ικανότητές και στο λειτουργικό περιβάλλον τους.

Οι διάφορες πιέσεις και προκλήσεις, ιδίως δε ο ανταγωνισμός και η επιθυμία δημιουργίας νέων εμπορικών ευκαιριών, ωθούν τις επιχειρήσεις στην καινοτομία. Ο νεωτερισμός που είναι σημαντικός για την καινοτομία μπορεί να προκύψει με διάφορους τρόπους.

- Μπορεί να έχει τη μορφή εφεύρεσης. Η αξιοποίηση της εφεύρεσης που προκύπτει από το ερευνητικό εργαστήριο αποτελεί ένα σημαντικό, και πολύ μελετημένο, δρόμο προς την καινοτομία. Η έρευνα συμβάλλει σημαντικά στην καινοτομία παράγοντας ροή τεχνικών ιδεών και ανανεώνοντας διαρκώς τις διαθέσιμες τεχνικές δεξιότητες.

- Μία επιχείρηση μπορεί να καινοτομήσει αξιοποιώντας μία ιδέα που προέρχεται από έναν άλλο επιχειρηματικό τομέα και προσαρμόζοντάς την κατάλληλα ώστε να μπορεί να τη χρησιμοποιήσει στην οικεία παραγωγική διαδικασία ή αγορά. Σχετικά παραδείγματα αποτελούν η χρήση στην αυτοκινητοβιομηχανία υλικών υψηλών επιδόσεων που αρχικά είχαν αναπτυχθεί για εφαρμογές στην αεροδιαστημική, ή η εξάπλωση του σχεδιασμού μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή στην κλωστοϋφαντουργία και στην βιομηχανία ρουχισμού. Η ανάπτυξη της καινοτομίας μπορεί να γίνει με πολλά μικρά βήματα - στοιχειώδης καινοτομία - καθώς οι επιχειρήσεις βρίσκουν τρόπους να ανανεώνουν τα προϊόντα και τις μεθόδους τους. Οι επιχειρηματίες αναγκάζονται να καινοτομήσουν προκειμένου να αντιμετωπίσουν έναν καινοτόμο ανταγωνιστή χρησιμοποιώντας τη δημιουργικότητά τους για να αντεπεξέλθουν στον ανταγωνισμό.

- Η αναζήτηση νέου, αναξιποίητου εμπορικού χώρου αποτελεί ένα επιπλέον κίνητρο. Ο στόχος αυτός μπορεί να επιτευχθεί μέσω της τεχνολογικής καινοτομίας ή του Πάντα ανασυνδυασμού υφιστάμενων προϊόντων και υπηρεσιών ώστε να παρουσιαστεί μία ριζική αλλαγή που θα εκληφθεί από τους καταναλωτές ως ευκαιρία για την απόκτηση ενός

βελτιωμένου προϊόντος ("προστιθέμενη αξία καινοτομίας"). Η "επανεφεύρεση" του ωρολογίου χειρός ως μοντέρνου αξεσουάρ σε προσιτή τιμή αποτελεί ένα παράδειγμα αυτής της μορφής καινοτομίας που δεν έχει ιδιαίτερες τεχνολογικές απαιτήσεις.

- Ο **νεωτερισμός** μπορεί να έγκειται στην εισαγωγή μίας εντελώς νέας επιχειρηματικής προσέγγισης, όπως είναι τα νέα επιχειρηματικά μοντέλα λιανοπωλητών σε απευθείας σύνδεση, με απώτερο σκοπό τη δημιουργία νέου εμπορικού χώρου, ή την αύξηση της κερδοφορίας μιας υπάρχουσας αγοράς.
- Όσον αφορά την αντίδραση των επιχειρήσεων στις πιέσεις της αγοράς φαίνεται ότι ο **ανταγωνισμός μέσω της καινοτομίας είναι εξίσου σημαντικός με τον ανταγωνισμό μέσω των τιμών**. Σε πολλούς επιχειρηματικούς τομείς, μία επιχείρηση που αφήνεται να μείνει πίσω στον αγώνα ταχύτητας για την παραγωγή νέων ή βελτιωμένων αγαθών και υπηρεσιών και καλύτερων μεθόδων παραγωγής ή λειτουργίας, διακυβεύει το μέλλον της. Σε παρόμοιους ταχέως αναπτυσσόμενους τομείς πιο καινοτόμες είναι, συχνότερα, οι νέες επιχειρήσεις με αναπτύξιακό δυναμικό, οι οποίες αναγκάζουν τις παγιωμένες επιχειρήσεις να ανταποκριθούν στην πρόκληση με το να γίνουν πιο καινοτόμες. Η ενθάρρυνση της ίδρυσης νέων επιχειρήσεων αποτελεί σε πολλούς τομείς αποτελεσματική κινητήριο δύναμη για την καινοτομία.
- **Ενώ η έρευνα συμβάλλει σημαντικά στην καινοτομία, χωρίς την επιχειρηματική δραστηριότητα δεν παράγεται αξία**. Η επιχείρηση είναι εκείνη που οργανώνει τη δημιουργία αξίας. Με τη συντόμευση του κύκλου ζωής των προϊόντων, οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν την ανάγκη περισσότερων επενδύσεων έντασης κεφαλαίου και καλούνται να δίνουν μεγαλύτερη βαρύτητα στην ικανότητα ταχείας αντίδρασης. Για τις επιχειρήσεις, η καινοτομία αποτελεί ουσιαστικό μέσο δημιουργίας ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος και μεγαλύτερης αξίας για τον καταναλωτή. Η έμφαση δεν δίνεται στις τεχνολογικές πτυχές της ανάπτυξης νέων προϊόντων, εκτός από την περίπτωση ορισμένων κατηγοριών επιχειρήσεων που βασίζονται στην τεχνολογία, αλλά στην εξεύρεση καινοτόμων τρόπων για τη βελτίωση της θέσης τους στην αγορά
- Κατά τον τρόπο αυτό, εκτός από τον όρο τεχνολογική καινοτομία, που καλύπτει την καινοτομία που προέρχεται από την έρευνα, μπορούν να επισημανθούν και άλλα είδη καινοτομίας. Η οργανωτική καινοτομία αντικατοπτρίζει την αναγνώριση της θετικής επίδρασης που μπορούν να έχουν στην ανταγωνιστικότητα νέοι τρόποι οργάνωσης της εργασίας σε τομείς όπως η διαχείριση του εργατικού δυναμικού (όπως είναι η θετική προσέγγιση για τη συμμετοχή όλων των εργαζομένων ούτως ώστε η οργάνωση της εργασίας να αποτελεί συλλογική πηγή καινοτομίας), η διανομή, η χρηματοδότηση, η παραγωγή κλπ. Ο όρος αυτός μπορεί επίσης να περιλαμβάνει την καινοτομία σε θέματα επιχειρηματικών μοντέλων. Η καινοτομία σε θέματα παρουσίασης των προϊόντων (presentational innovation) τείνει να χρησιμοποιείται ως ένας σφαιρικός όρος που καλύπτει την καινοτομία σε τομείς όπως ο σχεδιασμός και η εμπορία.
- Η ταχύτητα και η αποτελεσματικότητα της διάδοσης της καινοτομίας μέσω της οικονομίας Ε. Μπορεί να σκιαγραφηθεί ως μία διαδικασία με πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα. Μέσω του ανταγωνισμού και της μίμησης, μία αρχική καινοτομία αναπτύσσεται και βελτιώνεται κατά τρόπο ώστε ο αντίκτυπος στην οικονομία να είναι κατά πολύ μεγαλύτερος από εκείνον που είχε η πρώτη εφαρμογή της καινοτομίας. Η διαδικασία αυτή απαιτεί συνεχή ανακατανομή των πόρων σε δραστηριότητες που οδηγούν σε υψηλότερη απόδοση ή μεγαλύτερη οικονομική αξία. για το λόγο αυτό η γεωγραφική και επαγγελματική κινητικότητα του εργατικού δυναμικού αποτελεί σημαντικό παράγοντα καινοτομίας.

- Όσοι έχουν το προβάδισμα στην τεχνολογική ανάπτυξη δεν έχουν αναγκαστικά και το προβάδισμα στην εισαγωγή της τεχνολογίας. Η σημαντικότερη οικονομική συμβολή δεν προέρχεται συνήθως από τον πρώτο καινοτομήσαντα αλλά από εκείνον που ακολουθεί και ο οποίος, κινούμενος δραστήρια, εισάγει τον καινοτόμο σχεδιασμό που κατακτά την διεθνή αγορά.

Η ευρωπαϊκή περιφερειακή πολιτική είναι πολιτική αλληλεγγύης. Αφιερώνει περισσότερο από το ένα τρίτο του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη μείωση των ανισοτήτων ανάπτυξης μεταξύ των περιφερειών καθώς και των διαφορών ευημερίας των πολιτών. Μέσω της πολιτικής αυτής η Ένωση θέλει να βοηθήσει τις καθυστερημένες περιφέρειες να καλύψουν τη διαφορά, να συμβάλει στην αναδιοργάνωση των βιομηχανικών περιοχών σε κρίση, στην οικονομική διαφοροποίηση των αγροτικών περιοχών σε παρακμή ή ακόμη στην αναζωογόνηση των μειονεκτικότερων συνοικιών των πόλεων, έχοντας ως πρωταρχικό μέλημα τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Με λίγα λόγια, πρόκειται για την ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής «συνοχής» της Ένωσης.

Η πολιτική αλληλεγγύης δεν είναι κενό γράμμα. Συγκεκριμένα, η περιφερειακή πολιτική βοηθά τα άτομα να βρουν εργασία και να ζήσουν καλύτερα στη χώρα τους, την περιφέρειά τους, τη συνοικία ή το χωριό τους. Χάρη σε αυτήν, αυτοκινητόδρομοι, τρένα υψηλής ταχύτητας ή αεροδρόμια φέρνουν πιο κοντά τις απομακρυσμένες περιφέρειες στους μεγάλους πόλους οικονομικής ανάπτυξης. Στις μακρινές περιφέρειες ιδρύονται μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Το περιβάλλον βελτιώνεται στις εγκαταλελειμμένες σήμερα βιομηχανικές περιοχές. Η κοινωνία της πληροφορίας εδραιώνεται και στις αγροτικές περιοχές, όπως και οι υπηρεσίες εκπαίδευσης και ελεύθερου χρόνου στα προάστια των μεγαλουπόλεων.

Από το 2000, η περιφερειακή πολιτική συνέβαλε σημαντικά και στην οικονομική ανάπτυξη των προς ένταξη χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Την 1η Μαΐου 2004, η ευρωπαϊκή οικογένεια υποδέχθηκε δέκα από αυτές στους κόλπους της. Αυτό το σημαντικό γεγονός αποτελεί ιστορική ευκαιρία για την Ευρώπη και πρόκληση για την περιφερειακή πολιτική, αφού ξαφνικά το φάσμα των ανισοτήτων στην Ένωση διευρύνθηκε. Θα πρέπει λοιπόν να ικανοποιηθούν οι τεράστιες ανάγκες των νέων κρατών μελών καθώς και να αντιμετωπιστούν οι δυσκολίες που παραμένουν στην υπόλοιπη Ένωση.

Έτσι, περισσότερο από ποτέ, είναι απαραίτητη η ευρωπαϊκή περιφερειακή πολιτική. Δεν είναι ούτε ξεπερασμένη ούτε απαρχαιωμένη. Δεν πρόκειται για πολιτική ελεημοσύνης. Δεν συνίσταται απλώς στην αναδιανομή των πόρων, αλλά κυρίως στη δημιουργία νέων πόρων. Δεν πρόκειται για μια πολιτική «εκ των άνω», αλλά για μια πολιτική συνεργασίας και αποκέντρωσης, όπου μοιράζονται οι αρμοδιότητες, όπου η διαχείριση των συγκεκριμένων έργων γίνεται επιτόπου. Επίσης, είναι μια πολιτική ανταλλαγής γνώσεων και τεχνολογιών, εμπειριών και «σωστών πρακτικών», δημιουργίας δικτύων συνεργασίας σε όλη την Ευρώπη. Πρόκειται για μια πολιτική συντονισμένη, που αφήνει χώρο σε πρωτοβουλίες και, ακόμα περισσότερο, τις ενθαρρύνει και τις αξιοποιεί. Δεν μπορεί να αντικατασταθεί από μια απλή πολιτική προσκλήσεων υποβολής προσφορών σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Αυτό είναι το συμπέρασμα των συζητήσεων που ξεκίνησαν το 2000, σε όλη την Ένωση, για το μέλλον της.

Τα αποτελέσματα είναι απτά: εδώ και 15 χρόνια περίπου, η περιφερειακή πολιτική έχει αποδείξει την αξία της. Θα κερδίσει το στοίχημά της αν προσαρμόσει τους στόχους, τα μέσα και τις μεθόδους της ώστε να ανταποκριθεί στις νέες προκλήσεις της διεύρυνσης και της οικονομικής παγκοσμιοποίησης, που ολοένα και μεγαλώνουν. Αυτό είναι το αντικείμενο της πρότασης αναθεώρησης που υπέβαλε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μετά από τρία χρόνια συζητήσεων, για την περίοδο προγραμματισμού που θα ξεκινήσει την 1η Ιανουαρίου 2007.

2. Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ

2.1 ΓΕΝΙΚΑ

2.1.α. Ανισότητες

Στο σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι ανισότητες στο εισόδημα και την απασχόληση έχουν περιοριστεί κατά την τελευταία δεκαετία και, ιδιαίτερα, από τα μέσα του '90 και μετά. Την περίοδο 1994 και 2001, στις «χώρες της σύγκλισης» ακόμα και αν εξαιρέσουμε την Ιρλανδία που εμφάνισε εξαιρετική ανάπτυξη, η αύξηση του κατά κεφαλή ΑεγχΠ ξεπέρασε κατά 1 % ετησίως τον μέσο όρο της Ένωσης, και σε όλες αυτές τις χώρες, εκτός της Ελλάδας, η αναλογία πληθυσμού σε ηλικία απασχόλησης που κατέχει μια θέση εργασίας αυξήθηκε πολύ πιο γρήγορα από τον μέσο όρο. Ωστόσο, οι ανισότητες αυτές οξύνθηκαν με την ένταξη των νέων κρατών μελών. Αν και το συνολικό ΑΕγχΠ των Είκοσι Πέντε αυξήθηκε μόλις κατά 5 % σε σχέση με αυτό των Δεκαπέντε, ο μέσος όρος του κατά κεφαλή ΑΕγχΠ των νέων κρατών μελών είναι μικρότερος από το ήμισυ του τρέχοντος μέσου όρου της Ένωσης και μόνο 56 % των ατόμων σε ηλικία απασχόλησης εργάζονται, έναντι 64 % στην Ένωση των Δεκαπέντε. Ο στόχος 1 των διαρθρωτικών ταμείων (κάλυψη της καθυστέρησης των περιφερειών που σημειώνουν αναπτυξιακή καθυστέρηση) αφορά σχεδόν το σύνολο της επικράτειας των νέων κρατών μελών και σχεδόν το 98 % του πληθυσμού τους, τα δύο τρίτα του οποίου ζουν σε περιφέρειες με κατά κεφαλή ΑΕγχΠ μικρότερο από το ήμισυ του μέσου όρου ΑΕγχΠ των Είκοσι Πέντε. Σε ό,τι αφορά την απασχόληση, τα ποσοστά ανεργίας (στοιχεία του 2002) παρουσιάζουν σημαντικές διακυμάνσεις στην Ευρώπη των Είκοσι Πέντε και συγκεκριμένα κυμαίνονται από 2 % στο Τιρόλο (Αυστρία) και 3,3 % στην Κύπρο μέχρι 29 % στο νησί της Ρεουνιόν (Γαλλία) και 26,3 % στην περιφέρεια του Lubuskie (Πολωνία). Πέρα από τις πιο μειονεκτικές περιφέρειες, πολλές πόλεις και περιφέρειες βρίσκονται σε μια ενδιάμεση κατάσταση, με περιοχές όπου συσσωρεύονται σοβαρά οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα. Με λίγα λόγια, οι Ευρωπαίοι έχουν διαφορετικά πλεονεκτήματα έναντι των προκλήσεων της παγκοσμιοποίησης, ανάλογα με το αν κατοικούν σε μια ευημερούσα ή μειονεκτική περιφέρεια, μια δυναμική ή σε κρίση περιοχή, στην πόλη ή στην ύπαιθρο, σε μια περιφερειακή ή απομονωμένη περιοχή ή σε έναν από τους κεντρικούς οικονομικούς πόλους της Ένωσης.

2.1.β. Αλληλεγγύη

Η απασχόληση, η κατάρτιση, η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, οι επενδύσεις στις υποδομές, στην κοινωνία της πληροφορίας, στην έρευνα, στην ποιότητα του περιβάλλοντος εμπίπτουν κατά κύριο λόγο στην αρμοδιότητα των οικονομικών αρχών και φορέων κάθε κράτους μέλους και περιφέρειας. Αλλά όχι μόνο. Η ευρωπαϊκή αλληλεγγύη αναφέρεται στο προοίμιο της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Συνθήκη ορίζει ότι η Κοινότητα ενεργεί με στόχο την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής της συνοχής και κυρίως τη μείωση των ανισοτήτων μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιφερειών. Για το λόγο αυτόν, τα κράτη μέλη συμμετέχουν σε μια **ευρωπαϊκή περιφερειακή πολιτική** συγχρηματοδοτούμενη από τα ευρωπαϊκά ταμεία, τα διαρθρωτικά ταμεία και το Ταμείο Συνοχής, που ενσαρκώνουν την κοινοτική αλληλεγγύη. Ο ρόλος της πολιτικής αυτής δεν είναι μόνο η χρηματοδότηση. Στόχος της δεν είναι μόνο η ανακατανομή των πόρων, αλλά η δημιουργία νέων πόρων, επενδύοντας στο δυναμικό των περιφερειών και των αρχών τους. Επίσης, φροντίζει να προσδώσει «προστιθέμενη αξία» στις ενέργειες ανάπτυξης που

έχουν σχεδιαστεί επιτόπου, δηλαδή μια ευρωπαϊκή διάσταση. Με άλλα λόγια, να ευνοήσει τον προβληματισμό και την κοινή δράση και να προωθήσει ένα ευρωπαϊκό μοντέλο περιφερειακής ανάπτυξης. Για τις περιφέρειες της Ευρώπης αυτό αποτελεί ευκαιρία σε έναν ολοένα και πιο παγκοσμιοποιημένο κόσμο.

2.2 ΣΤΟΧΟΙ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η εμπειρία δείχνει ότι η περιφερειακή πολιτική δεν μπορεί να είναι αποτελεσματική παρά μόνο αν συγκεντρώνει τις δράσεις της σε περιορισμένο αριθμό αρκετά μεγάλων περιοχών. Για το λόγο αυτόν, ο κανονισμός των διαρθρωτικών ταμείων που υιοθετήθηκε το 1999 φρόντισε να μειώσει το διασκορπισμό των ενισχύσεων και να διευκρινίσει τα κριτήρια επιλογής των περιφερειών που έχουν περισσότερη ανάγκη από τη δημόσια υποστήριξη για να αναπτυχθούν. Επίσης, μέρος των διαρθρωτικών ταμείων προορίζεται για τις μειονεκτούσες κοινωνικές ομάδες σε όλη την επικράτεια της Ένωσης, χωρίς ιδιαίτερα γεωγραφικά κριτήρια. Στη συνέχεια περιγράφονται οι διάφορες κατηγορίες δικαιούχων της περιφερειακής πολιτικής και της πολιτικής συνοχής.

2.2.α. Οι αναπτυξιακά καθυστερημένες περιφέρειες (στόχος 1)

Ο στόχος 1 αφορά τις περιφέρειες στις οποίες το κατά κεφαλή ΑΕγχΠ δεν υπερβαίνει το 75 % του κοινοτικού μέσου όρου. Οι περιφέρειες που καλύπτονται από το στόχο αυτόν στην Ευρώπη των Δεκαπέντε υπερβαίνουν σήμερα, μόνο για στατιστικούς λόγους, το 75 % του μέσου ΑΕγχΠ των Είκοσι Πέντε. Ωστόσο, παραμένουν δικαιούχοι των ενισχύσεων που είχαν προγραμματιστεί για την περίοδο 2000-2006. Εκτός από αυτές τις περιφέρειες, ο στόχος 1 καλύπτει και το σύνολο των νέων κρατών μελών, εκτός από την Μπρατισλάβα, την Πράγα και την Κύπρο, οι οποίες επωφελούνται των στόχων 2 και 3. Εξάλλου, περιλαμβάνει τις ιδιαίτερα αραιοκατοικημένες περιοχές (λιγότεροι από οκτώ κάτοικοι ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο) της Φινλανδίας και της Σουηδίας, καθώς και τις άκρως απόκεντρες περιφέρειες (γαλλικά υπερπόντια διαμερίσματα, Κανάριες Νήσοι, νήσοι Αζόρες και Μαδέρα). Ορισμένες παράκτιες περιοχές της Σουηδίας όπου εφαρμόζονται ειδικά προγράμματα, περιλαμβάνονται επίσης στο στόχο 1. Η Βόρεια Ιρλανδία και οι παραμεθόριες κομητείες της Δημοκρατίας της Ιρλανδίας επωφελήθηκαν, μέχρι το 2003, ενός ειδικού προγράμματος υπέρ της ειρήνης και της συμφιλίωσης. Τα κύρια εμπόδια ανάπτυξης των περιφερειών του στόχου 1 είναι τα εξής:

- χαμηλό γενικό επίπεδο επενδύσεων.
- ποσοστό ανεργίας υψηλότερο από τον μέσο όρο.
- έλλειψη παροχής υπηρεσιών στους κατοίκους και στις επιχειρήσεις.
- ανεπάρκεια των βασικών υποδομών απαραίτητων για τις οικονομικές δραστηριότητες.

Στις περιφέρειες που παρουσιάζουν αναπτυξιακή καθυστέρηση, η πρόκληση είναι να καλυφθούν οι ελλείψεις σε σχέση με τις υπόλοιπες περιφέρειες της Ένωσης. Πρωταρχικός στόχος είναι η κάλυψη της ουσιαστικής έλλειψης βασικών υποδομών (μεταφορές, υδροδότηση, ενέργεια, επεξεργασία των αποβλήτων, τηλεπικοινωνίες, υγεία, εκπαίδευση). Η πλειονότητα των διαθέσιμων πόρων χορηγούνται για την κατασκευή αυτών των υποδομών, χωρίς να παραμελούνται οι υπηρεσίες που επιτρέπουν την εδραίωση ενός, συχνά ασθενέστατου, παραγωγικού ιστού. Οι κοινοτικές συγχρηματοδοτήσεις των επενδύσεων για τις υποδομές υγείας και εκπαίδευσης διατίθενται αποκλειστικά για τις περιφέρειες αυτές.

2.2.β. Οι περιοχές σε οικονομική και κοινωνική ανασυγκρότηση (στόχος 2)

Οι τέσσερις κατηγορίες περιοχών του στόχου 2 αντιμετωπίζουν τα ακόλουθα προβλήματα:

- στις περιοχές βιομηχανικής δραστηριότητας ή υπηρεσιών, μετατόπιση των σημαντικών τομέων και παρακμή των δεξαμενών απασχόλησης.
- στις αστικές περιοχές, οικονομική και κοινωνική κρίση και υποβάθμιση των συνοικιών.
- στις αγροτικές περιοχές, παρακμή των παραδοσιακών δραστηριοτήτων και απερήμωση.
- στις περιοχές που οικονομικά εξαρτώνται από την αλιεία, κρίση που οφείλεται στη μείωση της απασχόλησης στον τομέα.

2.2.γ. Άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα στην αγορά εργασίας (στόχος 3)

Οι ευρωπαϊκές ενισχύσεις στον τομέα της απασχόλησης και των ανθρωπίνων πόρων απευθύνονται στους άνεργους νέους, τους ανεπαρκώς ειδικευμένους εργαζόμενους, τους μακροχρόνια άνεργους, καθώς και σε όλα τα άτομα που είναι θύματα ανισοτήτων πρόσβασης στην εργασία και την επαγγελματική κατάρτιση. Λαμβάνονται υπόψη όλες οι

κοινωνικές κατηγορίες που είναι ευάλωτες στην αγορά εργασίας, λόγω διακριτικής μεταχείρισης που σχετίζεται με τη φυλή, το φύλο ή την εθνική καταγωγή, το θρήσκευμα, κάποιο σωματικό ή πνευματικό μειονέκτημα, την ηλικία ή τον σεξουαλικό προσανατολισμό. Τα άτομα που δικαιούνται τις ενισχύσεις αυτές μπορεί να ζουν σε μειονεκτικές ή ευημερούσες περιφέρειες.

2.3 ΟΙ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΙ ΤΗΣ Ε.Ε.

Οι προσανατολισμοί της Επιτροπής είναι διαρθρωμένοι γύρω από τους ακόλουθους τρεις άξονες.

2.3.α. Βελτίωση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας

Η παρέμβαση των διαρθρωτικών ταμείων πρέπει να επιτρέψει τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των περιφερειών, βοηθώντας τις επιχειρήσεις να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους, να δημιουργήσουν θέσεις απασχόλησης και να αυξήσουν την παραγωγικότητά τους. Για το σκοπό αυτό, είναι απαραίτητο να τεθούν στη διάθεση των επιχειρήσεων και των πολιτών ασφαλείς, σύγχρονες και ταχείες υποδομές **μεταφορών**, με αποτελεσματικές ανταποκρίσεις, επιτυγχάνοντας τον αρμονικό συνδυασμό των διαφόρων μέσων μεταφοράς εμπορευμάτων και επιβατών. Χωρίς **ενέργεια**, δεν υπάρχει παραγωγή. Εντούτοις, αν η εξάρτηση από μία μοναδική πηγή ενέργειας ή από έναν μοναδικό προμηθευτή ενέργειας είναι μεγάλη, τότε το περιθώριο ελιγμών των επιχειρήσεων μειώνεται σημαντικά. Είναι προς όφελος των κρατών και των περιφερειών να διαφοροποιήσουν τις πηγές ανεφοδιασμού τους και, κατά συνέπεια, να δημιουργήσουν πραγματική διασύνδεση των διαύλων διανομής. Επίσης, είναι σημαντικό να ενισχυθούν οι επενδύσεις για τις τεχνολογίες μικρής κατανάλωσης ενέργειας καθώς και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όπως η αιολική, η υδροηλεκτρική, η ηλιακή κ.ά.

Οι τεχνολογίες της **κοινωνίας της πληροφορίας**, που βασίζονται στο Διαδίκτυο, επιτρέπουν στις μειονεκτικές και κυρίως στις απομακρυσμένες και απόκεντρες περιοχές να προσελκύουν και να διατηρούν διάφορες οικονομικές δραστηριότητες. Για να περιορίσουν τον «ψηφιακό διαχωρισμό», οι περιφέρειες πρέπει να ενθαρρύνουν τις επιχειρήσεις και τις αρχές να χρησιμοποιούν τις τεχνολογίες αυτές, για το ηλεκτρονικό εμπόριο, την ανταλλαγή δεδομένων, την τηλεργασία ή για την ενημέρωση των πολιτών. Οι επενδύσεις στα δίκτυα τηλεπικοινωνίας αναλαμβάνονται συνήθως από τους παράγοντες τηλεπικοινωνιών, αλλά μπορούν να παρέμβουν και τα ευρωπαϊκά ταμεία για να διασφαλιστεί, για παράδειγμα, η γενική αρχή της καθολικής εξυπηρέτησης, δηλαδή για να εξασφαλίζεται η πρόσβαση στα δίκτυα αυτά ακόμη και σε περιπτώσεις που η ζήτηση δεν είναι επαρκής για να αναληφθεί από την αγορά. Ο εκσυγχρονισμός των **μεθόδων παραγωγής**, της διαχείρισης και της διάθεσης στην αγορά έχει πρωταρχική σημασία. Οι περιφέρειες και οι επιχειρήσεις τους θα επωφεληθούν αν ανοιχτούν στις καινοτομίες του τομέα και αν εφαρμόσουν περιφερειακές στρατηγικές καινοτομίας. Πρέπει να προωθηθούν οι δραστηριότητες έρευνας, μεταφοράς τεχνολογίας και τεχνογνωσίας καθώς και η συνεχής κατάρτιση. Για το σκοπό αυτό πρέπει να ενθαρρυνθεί η συνεργασία μεταξύ των δημόσιων και ιδιωτικών οργανισμών, όπως τα πανεπιστήμια, τα ερευνητικά κέντρα ή οι φορείς ανάπτυξης. Στόχος είναι η έρευνα και η καινοτομία να έχουν πραγματικό αντίκτυπο στην περιφερειακή οικονομική ανάπτυξη. Η ίδρυση ή ανάπτυξη των επιχειρήσεων και κυρίως των ΜΜΕ απαιτεί την πρόσβαση των επιχειρηματιών σε **χρηματοδοτικούς οργανισμούς**. Τα διαρθρωτικά ταμεία μπορούν να τους βοηθήσουν, με την προϋπόθεση να περιορίζονται οι κλασικές χρηματοδοτήσεις σε κεφάλαιο, προς όφελος άλλων χρηματοοικονομικών τεχνικών και μεθόδων. Οι χρηματοδοτικές υπηρεσίες που παρέχονται, κυρίως μέσω των ιδιωτικών κεφαλαίων, πρέπει να αντικατοπτρίζουν τις ειδικές ανάγκες των ΜΜΕ και να τους επιτρέπουν να επιτυγχάνουν υψηλό βαθμό ειδίκευσης, καθώς και εμπορικά πλεονεκτήματα. Ο τουρισμός, ο πολιτισμός και η πολιτιστική κληρονομιά, το περιβάλλον και η κοινωνική οικονομία,

αποτελούν πολλά υποσχόμενους τομείς για την περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη και την απασχόληση. Το ποιοτικό περιβάλλον αποτελεί σημαντικό πλεονέκτημα για την εικόνα μιας περιφέρειας και αυξάνει την οικονομική της ελκυστικότητα, αλλά αποτελεί και πρόκληση ζωτικής σημασίας έναντι των οικολογικών κινδύνων. Τα διαρθρωτικά ταμεία υποστηρίζουν την κατασκευή περιβαλλοντικών υποδομών εκεί όπου λείπουν: μονάδες καθαρισμού και επεξεργασίας λυμάτων, συστήματα παροχής νερού καλής ποιότητας που μειώνουν τις διαρροές των δικτύων κ.ά. ή ακόμα ανάκτηση και ανακύκλωση απορριμμάτων, απορρύπανση των χώρων ταφής, επιλογή «καθαρών» τεχνολογιών και φυσικά δημιουργία θέσεων εργασίας στον τομέα του περιβάλλοντος.

2.3.β. Ανάπτυξη και βελτίωση της απασχόλησης

Η δημιουργία θέσεων απασχόλησης έγινε μείζον κοινωνικό πρόβλημα. Για το λόγο αυτόν, η Ένωση εφαρμόζει μια ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση με στόχο τη συντονισμένη δράση στον τομέα αυτό σε ολόκληρη την Ένωση. Οι ανθρώπινοι πόροι πρέπει να αναπτυχθούν, με στόχο τόσο την επίλυση όσο και την πρόληψη της ανεργίας. Επειδή η εκπαίδευση παραμένει βασικό κλειδί για όσους θέλουν να ανοίξουν τις πύλες της απασχόλησης, είναι σημαντικό να βελτιωθούν οι πολιτικές και τα συστήματα εκπαίδευσης. Επιπλέον, δεν πρέπει να εγκαταλειφθούν οι νέοι που βρίσκονται στο περιθώριο της αγοράς εργασίας, αλλά να βοηθηθούν οι άνεργοι, κυρίως οι μακροχρόνια άνεργοι, να επιστρέψουν στην εργασία. Η Ένωση υποστηρίζει τη βελτίωση των συστημάτων **στήριξης της απασχόλησης** και κυρίως την εξατομικευμένη στήριξη σε όσους ζητούν εργασία, τα μέτρα διευκόλυνσης της πρόσβασης στις μη υπαλληλικές δραστηριότητες, τη διαφοροποίηση των δυνατοτήτων βασικής ή συνεχούς **κατάρτισης** και την προώθηση της διά βίου εκπαίδευσης.

Για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, η Ένωση δίνει ιδιαίτερη προσοχή στις νέες μεθόδους κοινωνικής και επαγγελματικής **ένταξης** που προτείνονται από τους δημόσιους, ιδιωτικούς ή συνεταιριστικούς φορείς, για παράδειγμα στο πλαίσιο συνεργασιών μεταξύ των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων. Σημαντικός ρόλος, σε ό,τι αφορά την απασχόληση και την κατάρτιση, αποδίδεται βέβαια στην **κοινωνία της πληροφορίας** και η σημασία της προβάλλεται παντού. Άλλοι τομείς δράσης με πλούσιο δυναμικό απασχόλησης είναι τα προγράμματα **τοπικής ανάπτυξης ή κοινωνικής οικονομίας**. Μια σημαντική αρχή, η αρχή της **ισότητας των ευκαιριών** μεταξύ ανδρών και γυναικών, προβάλλεται σε όλες τις δράσεις που στηρίζουν την απασχόληση, όπως επίσης και σε όλα τα προγράμματα των διαρθρωτικών ταμείων. Πραγματώνεται μέσα από ποικίλες δράσεις για την εξάλειψη των **διακρίσεων**, την παροχή βοήθειας στις γυναίκες ώστε να συνεχίσουν τη σταδιοδρομία τους και να αναρριχηθούν σε ανώτερες θέσεις, για την εξισορρόπηση της παρουσίας τους σε ορισμένα επαγγέλματα, το συνδυασμό της επαγγελματικής με την οικογενειακή ζωή κ.ά. Άλλες διακρίσεις, που απαιτούν διαφορετικές δράσεις, αφορούν τα ευάλωτα άτομα στην αγορά εργασίας λόγω της εθνικής τους καταγωγής, του μειονεκτηματός τους, της ηλικίας τους κ.ά. Το ΕΚΤ χρηματοδοτεί όλα τα μέτρα αυτά καθώς και άλλα σε ολόκληρη την Ένωση, καθώς και σε προγράμματα της κοινοτικής πρωτοβουλίας EQUAL.

2.3.γ. Εξισορρόπηση της ανάπτυξης μεταξύ των αστικών και των αγροτικών περιοχών

Μία από τις βασικές προϋποθέσεις για τη συνοχή της Ευρώπης είναι η διασφάλιση της συμπληρωματικότητας και της ισορροπίας μεταξύ των αστικών και των αγροτικών περιοχών. Για το λόγο αυτόν πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ιδιαίτερα προβλήματα των περιοχών αυτών. Το πλεονέκτημα των πόλεων είναι ότι αποτελούν κέντρα επικοινωνίας, εμπορίου, καινοτομίας και πολιτισμού. Αντίθετα, καταναλώνουν πολλή ενέργεια και παράγουν σημαντικές ποσότητες αποβλήτων και ρυπογόνων ουσιών. Συχνά αντιμετωπίζουν κυκλοφοριακά προβλήματα καθώς και προβλήματα άναρχης ανάπτυξης. Πολλές από τις μειονεκτικές και υποβαθμισμένες συνοικίες εμφανίζουν σοβαρά κοινωνικά προβλήματα που τροφοδοτούν τη βία στις πόλεις. Η καλή διαχείριση της ενέργειας και των αποβλήτων, η αξιοποίηση των μαζικών μέσων μεταφοράς και των «καθαρών» συστημάτων μεταφοράς, η αρμονική αστική χωροταξία, η προβολή της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, η οικονομική και κοινωνική αναζωογόνηση των συνοικιών σε κρίση, οι υπηρεσίες προς τους κατοίκους αποτελούν μερικούς από τους τομείς δράσης

των διαρθρωτικών ταμείων με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στην πόλη και της δημόσιας υγείας και την προώθηση του ρόλου των πόλεων ως πόλων ισόρροπης περιφερειακής ανάπτυξης. Αρκετές αγροτικές περιοχές συγκαταλέγονται στις πιο δυναμικές της Ένωσης, ενώ πολλές άλλες πάσχουν από χαμηλή πυκνότητα πληθυσμού (κυρίως οι ορεινές περιοχές), έλλειψη βασικών υπηρεσιών και περιορισμένες δυνατότητες απασχόλησης. Αυτά τα προβλήματα συνδέονται σε μεγάλο βαθμό με την παρακμή της γεωργίας. Ωστόσο, η γεωργία εξακολουθεί να κατέχει σημαντική θέση στις αγροτικές περιοχές και συχνά αποτελεί ζωτικό τομέα της οικονομικής τους δραστηριότητας. Για να διατηρηθεί η ύπαιθρος ζωντανή, είναι σημαντικό να παροτρύνονται οι γεωργοί να εκσυγχρονίζουν τις εκμεταλλεύσεις τους, να βελτιώνουν τα συστήματα παραγωγής και εμπορίας των προϊόντων τους και να διασφαλίζουν την ποιότητά τους. Η ανταγωνιστικότητα των αγροτικών περιοχών εξαρτάται και από τη διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων που δημιουργούν θέσεις απασχόλησης και επιτρέπουν την καταπολέμηση της απερίθωτης της υπαίθρου. Τέλος, πρέπει να προβληθεί η ύπαιθρος ως χώρος χαλάρωσης, αναψυχής και οικολογικού τουρισμού, να υποστηριχθεί η ανακαίνιση των χωριών, να ενθαρρυνθούν η γεωργία και η δασοπονία ως

παράγοντες διαφύλαξης των τοπίων και προστασίας του περιβάλλοντος καθώς και των φυσικών πόρων. Η ισορροπία μεταξύ πόλης και υπαίθρου προϋποθέτει, για παράδειγμα, την ενίσχυση της πρόσβασης των κατοίκων των αγροτικών περιοχών στις ειδικευμένες υπηρεσίες των αστικών κέντρων και την πρόσβαση των κατοίκων των πόλεων στους πόρους της υπαίθρου. Οι μικρές πόλεις θα διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην ενίσχυση της αγροτικής οικονομίας, αλλά πρέπει να διασφαλιστεί η ισόρροπη ανάπτυξή τους, ώστε να αποφευχθεί η υποβάθμιση των παρακείμενων φυσικών χώρων. Ένας μεγάλος αριθμός παράκτιων περιοχών εξακολουθούν να ζουν από την αλιεία, παρ' όλο που και αυτή αντιμετωπίζει προβλήματα. Η αναδιάρθρωσή της είναι απαραίτητη για τη διασφάλιση της ισορροπίας μεταξύ της προστασίας των αλιευτικών πόρων και της εκμετάλλευσής τους. Η χρήση ορθολογικών και πιο επιλεκτικών τεχνικών αλιείας, ο εκσυγχρονισμός των σκαφών και των λιμένων, η ενίσχυση της υδατοκαλλιέργειας και η προώθηση των προϊόντων ποιότητας αποτελούν ορισμένα από τα μέτρα που επιτρέπουν την αναζωογόνηση των πόλεων και των χωριών που εξαρτώνται από την αλιεία.

2.4 ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ

Οι πρόσφατες εκθέσεις για την οικονομική και κοινωνική συνοχή στην Ευρώπη των Δεκαπέντε, καθώς και οι διάφορες μελέτες (*), κατέδειξαν αξιόλογη μείωση των ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών, και ακόμα περισσότερο μεταξύ των κρατών μελών. Επίσης, έδειξαν ότι η εξέλιξη αυτή υποστηρίζεται σημαντικά από τη διαδικασία της ευρωπαϊκής οικονομικής ολοκλήρωσης αφενός και της δράσης των διαρθρωτικών ταμείων και του Ταμείου Συνοχής αφετέρου.

2.4.α. Στις λιγότερο εύπορες χώρες και Περιφέρειες

Τα διαρθρωτικά ταμεία και το Ταμείο Συνοχής, που αντιπροσωπεύουν μόνο το 0,4 % περίπου του ΑΕγχΠ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επικεντρώνονται στην ενίσχυση των λιγότερο ευημερούντων τμημάτων της Ένωσης. Κατά την περίοδο 2000-2006, το ποσό που μεταβιβάστηκε σε περιφέρειες του στόχου 1 ισοδυναμεί με το 0,9 % του ΑεγχΠ στην Ισπανία και πάνω από το 2,5 % του ΑΕγχΠ στην Ελλάδα και την Πορτογαλία. Επίσης, αυτές οι μεταβιβάσεις εκτιμάται ότι προσθέτουν περίπου 3 % στις επενδύσεις στην Ισπανία και 8-9 % στην Ελλάδα και την Πορτογαλία, καθώς και 7 % στο ιταλικό Μετσοτζιόρνο και 4 % στα νέα γερμανικά κρατίδια. Κατά την περίοδο προγραμματισμού 1994-1999 στις περιφέρειες του στόχου 1, τα διαρθρωτικά ταμεία συνέβαλαν στην κατασκευή ή την ανακαίνιση 4 100 km αυτοκινητοδρόμων και 32 000 km δρόμων, στη χωροταξική διευθέτηση 3 800 εκταρίων βιομηχανικών περιοχών και στην ενίσχυση 214000 επιχειρήσεων, στην εκπαίδευση 8,15 εκατ. ατόμων και στη δημιουργία περίπου 800 000 θέσεων εργασίας. Οι επενδύσεις στον τομέα της εκπαίδευσης επέτρεψαν τη βελτίωση, κυρίως στην Πορτογαλία, της ποιότητας διδασκαλίας και κατάρτισης. Μετά την κατασκευή περιβαλλοντικών υποδομών, παρατηρήθηκαν σημαντικές επιπτώσεις στον τομέα αυτό στην Ισπανία, την Πορτογαλία ή την Ελλάδα. Και εδώ, τα 114 δισ. EUR που χορηγούνται από την Ένωση στα προγράμματα αυτά, επί συνολικού κόστους 210 δισ., διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο.

2.4.β. Πολλαπλασιαστικές επιπτώσεις

Η πρόοδος των μειονεκτικών περιφερειών είναι πραγματική, αλλά αργή και θα διαρκέσει πολλά χρόνια ακόμη. Αυτό ισχύει κυρίως για την Ευρώπη των Είκοσι Πέντε. Ωστόσο, πέρα από τους αριθμούς, το κεκτημένο της περιφερειακής πολιτικής αντικατοπτρίζεται και στις πολλαπλασιαστικές επιπτώσεις που προκαλούνται συχνά στους φορείς από την ενθάρρυνση της ευρωπαϊκής συνεργασίας, των εταιρικών σχέσεων και των δικτύων, τη διερεύνηση καινοτόμων κατευθύνσεων, την αξιοποίηση του τοπικού δυναμικού ή των σημαντικών προκλήσεων όπως η προστασία του περιβάλλοντος και η ισότητα των ευκαιριών. Πολλές φορές η ίδια η ύπαρξη της ευρωπαϊκής περιφερειακής πολιτικής ώθησε τους τοπικούς παράγοντες να συνεργαστούν.

2.4.γ. Θετικές επιπτώσεις και για τις άλλες περιφέρειες

Οι διαρθρωτικές παρεμβάσεις έχουν επίσης προωθήσει την ανάπτυξη των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ των «χωρών συνοχής» και άλλων τμημάτων της Ένωσης —οι οποίες υπερδιπλασιάστηκαν κατά την τελευταία δεκαετία— και τη στενότερη ολοκλήρωση. Τα στοιχεία υποδηλώνουν ότι, κατά μέσο όρο, περίπου το ένα τέταρτο των διαρθρωτικών δαπανών επιστρέφει στην υπόλοιπη Ένωση με τη μορφή αυξημένων εισαγωγών, ιδίως μηχανημάτων και εξοπλισμού. Αυτή η «διαρροή» είναι ιδιαίτερα μεγάλη στην περίπτωση της Ελλάδας (42 % των δαπανών) και της Πορτογαλίας (35 %).

2.4.δ. Η απασχόληση, σημαντικός Προβληματισμός

Παρά τα ενθαρρυντικά αποτελέσματα, παραμένουν σημαντικές δυσκολίες σε διάφορους τομείς. Σε ό,τι αφορά την έρευνα, για παράδειγμα, υπάρχουν πολύ μεγάλες διαφορές μεταξύ κρατών μελών και μεταξύ περιφερειών, τόσο σχετικά με την πρόσβαση στα ερευνητικά ιδρύματα όσο και τον αριθμό καταχωρισμένων ευρεσιτεχνιών. Ωστόσο, πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην κοινωνική συνοχή: ενώ τα ποσοστά ανεργίας σε ορισμένες περιφέρειες παραμένουν ανησυχητικά σημαντικό μέρος του πληθυσμού των παλαιών αλλά και των νέων κρατών μελών κινδυνεύει να πέσει κάτω από το όριο της φτώχειας, που ορίζεται στο 60 % του μέσου εθνικού εισοδήματος. Αυτό συμβαίνει ήδη με το 20 % των νοικοκυριών στην Ελλάδα, την Πορτογαλία, την Ισπανία και το Ηνωμένο Βασίλειο, και με το 14 έως 18 % στα νέα κράτη μέλη, εκτός της Σλοβενίας. Η προτεραιότητα στην απασχόληση και την ποιότητά της αποκτά μεγάλη σημασία.

2.5 ΟΙ ΔΑΠΑΝΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Ο τομέας Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης έχει αποκτήσει ιδιαίτερη σημασία τα τελευταία χρόνια για την Ε.Ε. προκειμένου να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα και η συνοχή της. Ειδικότερα οι ετήσιες δαπάνες της Ε.Ε. για την ενίσχυση των υποδομών και των δραστηριοτήτων Ε&ΤΑ από 573 ECU το 1985 σε 2.280 ECU το 1996.

Ποσοστό του Α.Ε.Π. που διατίθεται σε Ε&ΤΑ

Έτη	Ε.Ε	Η.Π.Α.	Χώρες Ο.Ο.Σ.Α.
1985	1,9	2,9	2,3
1991	2,0	2,8	2,3
1995	1,9	2,2	2,2
1996	-	2,5	-

Όπως παρατηρείται στον πίνακα, στην Ε.Ε. οι δαπάνες σε Ε&ΤΑ ως ποσοστό του ΑΕΠ παρέμειναν σταθερές από το 1985 ως το 1995 σε επίπεδα της τάξης του 2%.

Τα τελευταία χρόνια η τεχνολογική ανάπτυξη έχει όλο και περισσότερο διεθνή χαρακτήρα και συνεπώς η μετάδοση της γνώσης και η αφομοίωση της τεχνολογίας και των καινοτόμων δραστηριοτήτων γίνονται όλο και πιο σημαντικές.

3 Η ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΟ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

3.1 ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΟΥ ΕΤΠΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2006

3.1.α. Το κανονιστικό πλαίσιο

1. Ο κανονισμός 1260/99 του Συμβουλίου που περιλαμβάνει γενικές διατάξεις για τα διαρθρωτικά ταμεία (ΕΕ L 161 της 26ης Ιουνίου 1999) ορίζει στο άρθρο 22 ότι, σύμφωνα με τις λεπτομέρειες του άρθρου 4 του κανονισμού 1783/1999 σχετικά με το ΕΤΠΑ (ΕΕ L 213 της 13ης Αυγούστου 1999), "τα ταμεία μπορούν να χρηματοδοτούν, με πρωτοβουλία της Επιτροπής, καινοτόμες ενέργειες που συμβάλλουν στην εκπόνηση καινοτόμων μεθόδων και πρακτικών που αποβλέπουν στη βελτίωση των παρεμβάσεων στο πλαίσιο των στόχων αριθ. 1, αριθ. 2 και αριθ. 3. Τίθενται σε εφαρμογή με τρόπο απλό, διαφανή και σύμφωνο με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης".

3.1.β. Στόχοι, γενικές αρχές και προστιθέμενη αξία των καινοτόμων ενεργειών

2. Η παρούσα Ανακοίνωση εντάσσεται στη συνολική στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αποσκοπεί στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας. Συμβάλλει στην επιχειρησιακή εφαρμογή σε περιφερειακό επίπεδο του στόχου που αποσκοπεί στην "προετοιμασία της μετάβασης προς μία κοινωνία και μία οικονομία βασισμένες στη γνώση, μέσω πολιτικών που ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες της κοινωνίας των πληροφοριών και της Ε&Α, καθώς και με την επιτάχυνση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας".

3. Σήμερα, η απόκλιση μεταξύ περιφερειών είναι σημαντική στον τομέα της καινοτομίας και της ΕΤΑ, καθώς και στο επίπεδο της χρησιμοποίησης των νέων τεχνολογιών των πληροφοριών και επικοινωνιών. Για να μην επιταθεί περαιτέρω αυτή η απόκλιση και, παράλληλα, για να μπορούν να επωφελούνται από τις ευκαιρίες κάλυψης της καθυστέρησης που προσφέρει η νέα οικονομία, οι πλέον μειονεκτικές περιοχές πρέπει να είναι σε θέση να εφαρμόσουν καινοτόμες πρακτικές που διερευνούν αποτελεσματικά αυτές τις ευκαιρίες. Η νέα γενιά καινοτόμων ενεργειών αποσκοπεί ακριβώς στη μείωση αυτών των αποκλίσεων, διευκολύνοντας, για τις περιφέρειες που παρουσιάζουν αναπτυξιακή καθυστέρηση ή που αποτελούν αντικείμενο ανασυγκρότησης, την πρόσβαση σε μέσα πειραματισμού στους τομείς που παρουσιάζουν τις πιο ελπιδοφόρες μελλοντικές προοπτικές.

4. Η παγκοσμιοποίηση επιτείνει τον ανταγωνισμό, λόγω του μεγαλύτερου βαθμού ολοκλήρωσης των αγορών, που αφορά τη διεθνοποίηση των κεφαλαιαγορών, τον πολλαπλασιασμό των συναλλαγών και των άμεσων επενδύσεων, την αύξηση του αριθμού συμφωνιών συνεργασίας

μεταξύ επιχειρήσεων, κλπ. Η μετάβαση σε μία οικονομία βασισμένη στη γνώση και την προώθηση της χρησιμοποίησης των νέων τεχνολογιών σε όλες τις περιφερειακές οικονομίες, αποτελεί συνεπώς ζήτημα προτεραιότητας.

5. Οι επιχειρήσεις, ιδίως οι ΜΜΕ που αποτελούν τη βάση του παραγωγικού ιστού των περιφερειών, εάν επιθυμούν να είναι περισσότερο ανταγωνιστικές, πρέπει να ενεργούν προνοητικά και να προσαρμόζονται στις τεχνολογικές μεταλλάξεις που λαμβάνουν χώρα με διαρκώς ταχύτερο ρυθμό στις διεθνείς αγορές. Στο πλαίσιο αυτής της νέας οικονομίας, η γνώση και η τεχνογνωσία αποτελούν την πρώτη ύλη. Επίσης, η δυνατότητα εύκολης και ταχείας πρόσβασης σε αυτές θα είναι ένα από τα κύρια στρατηγικά όπλα της ανταγωνιστικότητας. Υπό αυτές τις προϋποθέσεις, το ανθρώπινο κεφάλαιο επιβεβαιώνεται διαρκώς περισσότερο ως καθοριστικός παράγοντας· η διαρκής κατάρτιση και μαθητεία εξελίσσονται σε καθοριστικά στοιχεία για την καινοτομία και την περιφερειακή ανταγωνιστικότητα.

6. Είναι συνεπώς σημαντικό οι καινοτόμες ενέργειες να συνδράμουν τις πλέον μειονεκτικές περιοχές στην οικοδόμηση μιας περιφερειακής πολιτικής που ανταποκρίνεται αποτελεσματικά στις νέες προκλήσεις του μέλλοντος, ιδίως στην παγκοσμιοποίηση της οικονομίας και στην επιτάχυνση των τεχνολογικών μεταλλάξεων, ενισχύοντας ταυτόχρονα την οικονομική και κοινωνική συνοχή στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Παράλληλα, οι περιφέρειες πρέπει να βρουν καινοτόμες λύσεις που θα εξασφαλίζουν την αειφόρο ανάπτυξη και την αξιοποίηση των περιφερειακών ταυτοτήτων, παράγοντες που αποτελούν τα θεμέλια στα οποία βασίζεται το περιφερειακό υλικό και ανθρώπινο κεφάλαιο. Όντως, το περιφερειακό επίπεδο ενδείκνυται ιδιαίτερος για την κινητοποίηση μιας κρίσιμης μάζας εταίρων ικανών να προωθήσουν την καινοτομία και συνάμα να την εφαρμόσουν με τρόπο αποτελεσματικό και προσιτό στους πολίτες.

7. Χάρη στην ικανότητά τους να καινοτομούν και να προσαρμόζονται διαρκώς στις οικονομικές μεταλλάξεις, οι περιφέρειες θα αποκτήσουν ένα μεγάλο μέρος των πλεονεκτημάτων που είναι απαραίτητα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς τους, για να επιτευχθεί ο στόχος της μείωσης των ανισοτήτων και της δημιουργίας ποιοτικών θέσεων απασχόλησης. Πρόκειται συνεπώς για την επισήμανση και τη διάδοση των βέλτιστων καινοτόμων πρακτικών, με παρακίνηση των περιφερειακών πολιτικών αρχών και των αρχών διαχείρισης, ούτως ώστε να προωθούν αυτές τις πρακτικές. Οι καινοτόμες ενέργειες είναι ένα εργαστήριο που αποσκοπεί στην εξέλιξη και την προσαρμογή της ευρωπαϊκής περιφερειακής πολιτικής στις νέες προκλήσεις. Η βελτίωση της ποιότητας των παρεμβάσεων των προγραμμάτων των στόχων αριθ. 1 και αριθ. 2, στα οποία συμμετέχει το ΕΤΠΑ

8. Ο πρώτος στόχος των καινοτόμων ενεργειών είναι να επηρεαστεί η ποιότητα των παρεμβάσεων των προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ δυνάμει των στόχων αριθ. 1 και αριθ. 2. Η ενίσχυση των δεσμών μεταξύ καινοτόμων ενεργειών και επιχειρησιακών προγραμμάτων προϋποθέτει τη δημιουργία προτρεπτικών μηχανισμών που επιτρέπουν τον πειραματισμό με καινοτόμες μεθόδους και πρακτικές περιφερειακής πολιτικής. Για την επίτευξη αυτού του στόχου είναι ουσιαστικής σημασίας μία στενότερη συνεργασία μεταξύ των υπευθύνων των καινοτόμων ενεργειών και των διαχειριστικών αρχών των προγραμμάτων των στόχων αριθ. 1 και αριθ. 2 στα οποία συμμετέχει το ΕΤΠΑ. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό αν επιθυμούμε οι καινοτόμες ενέργειες να διαδραματίζουν ρόλο καταλυτικό και πειραματικό, ούτως ώστε να διερευνηθούν οι μελλοντικές κατευθύνσεις των περιφερειακών πολιτικών σε τομείς στρατηγικής σημασίας για τις λιγότερο προηγμένες περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ήτοι

- *περιφερειακή οικονομία βασισμένη στη γνώση και την τεχνολογική καινοτομία*
- *eEuropeRegio : η κοινωνία των πληροφοριών στην υπηρεσία της περιφερειακής ανάπτυξης*
- *περιφερειακή ταυτότητα και αειφόρος ανάπτυξη.*

9. Αυτά τα θέματα στρατηγικής συνάδουν με τις νέες κατευθύνσεις των διαρθρωτικών ταμείων που ενέκρινε η Επιτροπή για τα προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται βάσει των στόχων αριθ. 1 και αριθ. 22, ως μέσα ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας. Για τον λόγο αυτό, αυτό που επιδιώκεται είναι να εξασφαλιστεί ότι οι δράσεις που συγχρηματοδοτούνται στο πλαίσιο των καινοτόμων ενεργειών δεν επαναλαμβάνουν δράσεις που έχουν υλοποιηθεί δυνάμει των κυρίων παρεμβάσεων, αλλά τις επηρεάζουν θετικά προς την κατεύθυνση της καινοτομίας. Πιο ριψοκίνδυνες - ακόμα και αν αυτό ενέχει κάποιο κίνδυνο αποτυχίας -, οι εν λόγω δράσεις θα προσφέρουν στις λιγότερο προηγμένες περιφέρειες την ευκαιρία να πειραματιστούν με πιο προωθημένες ιδέες, που δεν έχουν θέση στη συνήθη πρακτική των προγραμμάτων που συγχρηματοδοτεί το ΕΤΠΑ.

10. Η κοινοτική περιφερειακή πολιτική οφείλει να συνδράμει τις περιφέρειες, ιδίως τις λιγότερο προηγμένες, ώστε να λαμβάνουν περισσότερο υπόψη την ενσωμάτωση αυτών των άυλων παραγόντων στο εσωτερικό των προγραμμάτων για τους στόχους αριθ. 1 και αριθ. 2 στα οποία συμμετέχει το ΕΤΠΑ. Πρέπει να υπογραμμιστεί ότι στους τρεις εξεταζόμενους τομείς στρατηγικής σημασίας, οι λιγότερο προηγμένες περιφέρειες έχουν την τάση να επενδύουν λιγότερο σε σχέση με τις περισσότερες προηγμένες. Πράγματι, πρέπει να σημειωθεί ότι τα προγράμματα των διαρθρωτικών ταμείων ευνοούν επιπλέον τη μείωση των αποκλίσεων ανάπτυξης σε τομείς όπως οι υλικές υποδομές (μεταφορές και επικοινωνίες, ενέργεια, περιβάλλον) στις λιγότερο προηγμένες περιφέρειες και στα λιγότερο προηγμένα κράτη μέλη. Για τον λόγο αυτό, υπάρχει ο φόβος μήπως δημιουργηθεί ένα χάσμα στον τομέα της οικονομίας που βασίζεται στη γνώση και σε άυλους παράγοντες ανταγωνιστικότητας, όπως η ικανότητα καινοτομίας, η επιχειρηματική νοοτροπία που προάγει το πνεύμα πρωτοβουλίας, η ποιότητα της διαχείρισης, κλπ.

11. Η Επιτροπή, όπως και για τα προγράμματα των στόχων αριθ. 1 και αριθ. 2 στα οποία συμμετέχει το ΕΤΠΑ, επιθυμεί για τις καινοτόμες ενέργειες την κατά το δυνατόν πιο ενεργή συμμετοχή των αρμόδιων αρχών στις περιφέρειες. Αυτή η συμμετοχή συνίσταται στην δημιουργία εταιρικής σχέσης ενισχυμένης σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων των αρχών που είναι υπεύθυνες για τα προγράμματα των στόχων αριθ. 1 και αριθ. 2 στα οποία συμμετέχει το ΕΤΠΑ, και του ιδιωτικού τομέα. Αυτή η εταιρική σχέση θα επιτρέψει την εμφάνιση περιφερειακών προγραμμάτων ποιοτικών καινοτόμων ενεργειών, καθώς και την παρακίνηση της ανταλλαγής εμπειριών και της ανάπτυξης δικτύων μεταξύ περιφερειών.

12. Οι καινοτόμες ενέργειες 2000-2006 πρέπει να δείξουν τον τρόπο αξιοποίησης των συνεργειών μεταξύ της περιφερειακής πολιτικής και άλλων κοινοτικών πολιτικών, ειδικότερα εκείνης που συμβάλλει στην ενίσχυση του επιχειρηματικού πνεύματος και του πνεύματος καινοτομίας σε περιφερειακό επίπεδο, εκείνης που υλοποιεί την πρωτοβουλία eEurope, καθώς και εκείνης που ενθαρρύνει τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού χώρου έρευνας. Συνεπώς, αυτές οι καινοτόμες ενέργειες πρέπει να συντονίζονται καλύτερα με τις δράσεις των προγραμμάτων για τους στόχους αριθ. 1 και αριθ. 2 στα οποία συμμετέχει το ΕΤΠΑ, ούτως ώστε να είναι αποτελεσματικότερος ο αντίκτυπος τους όσον αφορά τη συνοχή. Οι ενέργειες θα είναι στο μέτρο του δυνατού συμπληρωματικές των χρηματοδοτούμενων από το ΕΚΤ δυνάμει των ίδιων στόχων. Βεβαίως, αποκλείεται οιαδήποτε διπλή χρηματοδότηση με άλλα κοινοτικά χρηματοδοτικά μέσα.

13. Οι καινοτόμες ενέργειες είναι ένα ιδιαίτερα ενδιαφέρον μέσο για τη διευκόλυνση των ανταλλαγών μεταξύ περιφερειών και της συλλογικής μαθητείας, με βάση τη σύγκριση και τη διάδοση των βέλτιστων πρακτικών. Σεβόμενες τις περιφερειακές ιδιαιτερότητες, οι νέες καινοτόμες ενέργειες επιτρέπουν τον εμπλουτισμό των περιφερειών που λειτουργούν στο πλαίσιο θεματικού δικτύου. Πράγματι, η καινοτομία συνδέεται, εκ φύσεως, στενά με την έννοια της ριψοκίνδυνης πρακτικής και της αλλαγής. Οι καινοτόμες ενέργειες της νέας γενιάς προσφέρουν στις περιφέρειες τη δυνατότητα να βελτιώσουν τον τρόπο με τον οποίο ελέγχουν την αλλαγή και να αναλάβουν τους αναγκαίους κινδύνους για να δοκιμαστούν ορισμένες βασικές κατευθύνσεις της μελλοντικής περιφερειακής πολιτικής.

3.1.γ. Η εμπειρία του παρελθόντος

14. Κατά την περίοδο 1994-1999, η Επιτροπή κατένειμε τους πόρους του ΕΤΠΑ που ήταν διαθέσιμοι για καινοτόμες ενέργειες (λιγότερο από 1% του προϋπολογισμού των διαρθρωτικών ταμείων) μεταξύ οκτώ θεμάτων: νέες θέσεις απασχόλησης (NGE), πολιτισμός και κληρονομιά, χωροταξία (TERRA), πιλοτικά σχέδια για αστικά κέντρα (PPU), εσωτερική διαπεριφερειακή συνεργασία (RECITE II), εξωτερική διαπεριφερειακή συνεργασία (ECOS-Ouverture), προώθηση της τεχνολογικής καινοτομίας (RIS και RTT) και κοινωνία των πληροφοριών (RISI I και II). Αυτές οι καινοτόμες ενέργειες οδήγησαν στην ανάπτυξη περίπου 350 καινοτόμων έργων στα οποία συμμετέχουν πλέον των 2.000 οργανισμών. Επέτρεψαν τον πειραματισμό σε νέες πρακτικές, καθώς και την προώθηση της ανάπτυξης της εταιρικής σχέσης δημόσιου-ιδιωτικού τομέα, τόσο σε τοπικό όσο και σε περιφερειακό ή διεθνές επίπεδο, αλλά και την παρακίνηση των συνεργασιών μεταξύ διαφορετικών περιφερειών, στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στις υποψήφιες για προσχώρηση χώρες. Έτσι, από ενδογενείς παράγοντες της περιφερειακής και τοπικής οικονομικής ανάπτυξης, εφαρμόστηκε μία ουσιαστική πολιτική πειραματισμού.

15. Οι καινοτόμες ενέργειες που αφορούν τις νέες θέσεις απασχόλησης σχεδίασαν το πλαίσιο της νέας κοινοτικής πρακτικής των Τοπικών Συμφώνων για την Απασχόληση. Η εμπειρία άλλων καινοτόμων ενεργειών διαπεριφερειακής συνεργασίας, όπως οι TERRA, RECITE II και ECOS-Ouverture, ενέπνευσε την προετοιμασία της διαπεριφερειακής πτυχής της κοινοτικής πρωτοβουλίας INTERREG III. Η εν λόγω πρωτοβουλία, που προέρχεται από πιλοτικά έργα για αστικά κέντρα, ενέπνευσε τη νέα κοινοτική πρωτοβουλία URBAN II.

16. Η εμπειρία που αποκτήθηκε στο πλαίσιο των καινοτόμων ενεργειών 1994-1999 τροφοδότησε τη γενική συζήτηση για την καινοτομία στην περιφερειακή πολιτική που κατέληξε σε τρεις ανακοινώσεις της Επιτροπής σχετικά με την τεχνολογική καινοτομία, την κοινωνία των πολιτών και την αστική ανάπτυξη, υπογραμμίζοντας την ορθότητα της πρακτικής που εφαρμόστηκε κατά την προηγούμενη περίοδο.

17. Πέντε χρόνια μετά την εγκαινιάσή τους το 1994, η εξέταση που πραγματοποίησε ομάδα ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων δείχνει ότι σημαντικό μέρος των έργων που χρηματοδοτήθηκαν στο πλαίσιο των καινοτόμων ενεργειών 1994-1999 του ΕΤΠΑ έχει ήδη επιτύχει πειστικά αποτελέσματα. Μία τελική αξιολόγηση θα πραγματοποιηθεί όταν θα έχουν περατωθεί τα έργα. Από την αξιολόγηση αυτή θα προκύψουν συμπληρωματικές πληροφορίες όσον αφορά τις επιπτώσεις τους. Ορισμένες καινοτόμες ενέργειες του άρθρου 10 του κανονισμού ΕΤΠΑ για την περίοδο 1994-1999, ιδίως οι περιφερειακές στρατηγικές για την καινοτομία (RIS) και οι περιφερειακές στρατηγικές για την κοινωνία των πληροφοριών (RISI), παρείχαν ικανοποιητικά παραδείγματα επιτυχίας και έδειξαν την ορθότητα της περιφερειακής βαθμίδας όσον αφορά την προώθηση της καινοτομίας. Εν προκειμένω, αξίζει να επισημανθεί και να ενισχυθεί στο μέλλον ο συμπληρωματικός ρόλος των έργων RITTS του προγράμματος "Καινοτομία και συμμετοχή των ΜΜΕ", ιδίως όσον αφορά τα συνοδευτικά μέτρα.

18. Αυτές οι στρατηγικές τροφοδότησαν μία διαδικασία παρακίνησης και εφαρμογής πιλοτικών έργων στο πλαίσιο μιας ευρείας εταιρικής σχέσης δημόσιου-ιδιωτικού τομέα, που είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των επενδύσεων στο πλαίσιο των προγραμμάτων στα οποία συμμετέχει το ΕΤΠΑ, στον τομέα της τεχνολογικής ανάπτυξης και της κοινωνίας των πληροφοριών. Με τη νέα γενιά καινοτόμων ενεργειών, και βάσει των διδαγμάτων του παρελθόντος⁵, η προσέγγιση αυτή πρέπει να εμβαθυνθεί και να διευρυνθεί, ιδίως στους προαναφερόμενους τομείς.

3.1.δ. Νέα προσέγγιση: κατηγορίες ενεργειών και δικαιούχες περιφέρειες

19. Για να ενισχυθούν οι δεσμοί με τα προγράμματα για τους στόχους αριθ. 1 και αριθ. 2 στα οποία συμμετέχει το ΕΤΠΑ, καθώς και για να διασφαλιστεί μία απλή, διάφανη και σύμφωνη με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης εφαρμογή, η Επιτροπή προτείνει προσέγγιση βάσει προγράμματος αντί για προσέγγιση βάσει μεμονωμένων έργων, μείωση του αριθμού των θεμάτων στρατηγικής και διαρθρωμένη συνεργασία μεταξύ των αρμοδίων για τη διαχείριση των καινοτόμων ενεργειών και των υπευθύνων για τα προγράμματα για τους στόχους αριθ. 1 και αριθ. 2 στα οποία συμμετέχει το ΕΤΠΑ.

20. Η νέα γενιά καινοτόμων ενεργειών περιλαμβάνει τρεις πτυχές:

- Συγχρηματοδότηση περιφερειακών προγραμμάτων καινοτόμων ενεργειών και πιλοτικών έργων που προκύπτουν από αυτά.
- Συνοδευτικά μέτρα: Στήριξη της ανταλλαγής εμπειριών και της δημιουργίας δικτύων μεταξύ περιφερειών.
- Διοργάνωση διαγωνισμών για την επισήμανση και την αξιοποίηση των βέλτιστων πρακτικών.

21. Δικαιούχοι θα είναι οι περιφέρειες που απαριθμούνται στο παράρτημα Α και έχουν μία ζώνη, ή μέρος της περιφέρειάς τους, ταξινομημένη στους στόχους αριθ. 1 και αριθ. 2, καθώς επίσης και οι περιφέρειες οι οποίες λαμβάνουν μεταβατική στήριξη δυνάμει αυτών των στόχων. Το σύνολο της περιφέρειας μπορεί να επωφεληθεί από το περιφερειακό πρόγραμμα καινοτόμων ενεργειών, συμπεριλαμβανομένων των ζωνών οι οποίες δεν καλύπτονται από τους στόχους 1 και 2.

3.1.ε. Τα θέματα στρατηγικής των καινοτόμων ενεργειών 2000-2006

22. Με σκοπό την απλούστευση και συγκέντρωση των πόρων, η Επιτροπή προτείνει μείωση του αριθμού των θεμάτων στρατηγικής από οκτώ για την περίοδο 1994-1999, σε τρία για την περίοδο 2000-2006. Και τα τρία θέματα συνδέονται μεταξύ τους. Η συμπληρωματικότητά τους πρέπει να αξιοποιηθεί για να αναπτυχθεί μία στρατηγική προσέγγιση που θα ανταποκρίνεται κατά τον βέλτιστο δυνατό τρόπο στις ειδικές ανάγκες κάθε περιφέρειας. Οι καινοτόμες ενέργειες της νέας γενιάς προορίζονται για την προώθηση καινοτόμων μεθόδων και πρακτικών όσον αφορά τα ακόλουθα θέματα στρατηγικής:

Περιφερειακή οικονομία βασισμένη στη γνώση και την τεχνολογική καινοτομία: παροχή βοήθειας στις πλέον μειονεκτικές περιοχές με σκοπό την άνοδο του τεχνολογικού επιπέδου τους

23. Η τεχνολογική απόκλιση παραμένει ουσιαστική στα συστήματα έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας (ΕΤΑΚ), τόσο στο επίπεδο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα, μεταξύ προηγμένων και λιγότερο προηγμένων περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι συνεπώς αναγκαίο να παρέχεται βοήθεια στις ευρωπαϊκές περιφέρειες για την ανάπτυξη ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων βασισμένων στην καινοτομία αντί το περιφερειακό ανταγωνιστικό πλεονέκτημά τους να στηρίζεται στο κόστος (ιδίως το κόστος εργασίας), πλεονέκτημα που μπορεί τάχιστα να απαξιωθεί σε μία οικονομία όπου κυριαρχεί διαρκώς περισσότερο η παγκοσμιοποίηση.

24. Για τον λόγο αυτό, πρέπει να επιδιωχθεί η δημιουργία, μέσω καινοτόμων ενεργειών στο εσωτερικό των περιφερειών, μιας πρακτικής συνεργασίας μεταξύ του δημόσιου τομέα, των αρμόδιων για την ΕΤΑΚ οργανισμών και των επιχειρήσεων, με σκοπό τη δημιουργία αποδοτικών περιφερειακών συστημάτων καινοτομίας. Πρόκειται για την ενθάρρυνση των δεσμών όχι μόνο μεταξύ των επιχειρήσεων, αλλά και με τα πανεπιστήμια, τις υπηρεσίες παροχής συμβουλών, τις κεφαλαιαγορές και άλλους τεχνολογικούς εταίρους. Με άλλα λόγια, πρόκειται για τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος και ενός περιφερειακού θεσμικού πλαισίου που ευνοούν, χάρη στην ενίσχυση

του ανθρωπίνου κεφαλαίου, τη δημιουργία, τη διάδοση και την ενσωμάτωση των γνώσεων στον παραγωγικό ιστό, ως κύρια πηγή καινοτομίας και ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος.

25. Το περιεχόμενο των περιφερειακών προγραμμάτων καινοτόμων ενεργειών στον συγκεκριμένο τομέα μπορεί, επί παραδείγματι, να αφορά τις ακόλουθες πτυχές:

- Δημιουργία ή ενίσχυση των δικτύων συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων ή ομίλων επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και πανεπιστημίων, οργανισμών επιφορτισμένων με τη βελτίωση των ανθρωπίνων πόρων, χρηματοοικονομικών κύκλων και εξειδικευμένων συμβούλων, κλπ.

- Αμοιβαίες ανταλλαγές προσωπικού μεταξύ κέντρων έρευνας, πανεπιστημίων και επιχειρήσεων, ιδίως ΜΜΕ.

- Διάδοση στις ΜΜΕ των πορισμάτων της έρευνας και της τεχνολογικής προσαρμογής.

- Διαμόρφωση τεχνολογικών στρατηγικών για τις περιφέρειες, συμπεριλαμβανομένων πιλοτικών έργων.

- Στήριξη των φυτωρίων νέων επιχειρήσεων που συνδέονται με πανεπιστήμια και κέντρα έρευνας· ενθάρρυνση της εξάπλωσης επιχειρήσεων που προέρχονται από πανεπιστημιακά κέντρα ή μεγάλες επιχειρήσεις που έχουν ως άξονα την καινοτομία και την τεχνολογία.

- Συστήματα στήριξης υπέρ κοινών επιστημονικών και τεχνολογικών έργων μεταξύ ΜΜΕ, επιχειρήσεων και κέντρων έρευνας.

- Συμβολή στην ανάπτυξη νέων χρηματοδοτικών μέσων (κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου) για τις νεοσύστατες εταιρείες (« start-up »).

26. Σήμερα όσο ποτέ άλλοτε, η ταχύτατη εξέλιξη των τεχνολογιών των πληροφοριών και επικοινωνιών κινδυνεύει να δημιουργήσει νέες αποκλίσεις μεταξύ των περιφερειών στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσον αφορά την πρόσβαση στην κοινωνία των πληροφοριών.

27. Κατά συνέπεια, ευκαταίο είναι οι πλέον μειονεκτικές περιοχές να είναι σε θέση να ανταποκριθούν στην πρόκληση που παρουσιάζει η ανάπτυξη αυτών των τεχνολογιών, εκμεταλλευόμενες στο έπακρο τις νέες ευκαιρίες που προσφέρει η κοινωνία των πληροφοριών στον παραγωγικό τομέα, στις δημόσιες υπηρεσίες και στις ατομικές ανάγκες των κατοίκων. Συνεπώς, η κοινωνία των πληροφοριών, με τις ισχυρές επιπτώσεις της όσον αφορά την ανάπτυξη δικτύων (« Net-Economy», ψηφιακές και κινητές επιγραμμικές (on-line) υπηρεσίες), μπορεί να συμβάλει στην γεωγραφική και οικονομική άρση της απομόνωσης αυτών των περιφερειών. Τοιουτοτρόπως, θα καταστεί εφικτή η μετρίαση της μειονεκτικής θέσης τους (ιδίως του απόκεντρου χαρακτήρα τους) και η αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων τους, ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεών τους, ιδίως των ΜΜΕ. Οι εφαρμογές της κοινωνίας των πληροφοριών που τίθενται στην υπηρεσία των πολιτών και των διοικητικών υπηρεσιών, αποτελούν επίσης ένα παράγοντα που δύναται να ευνοεί την ισότητα των ευκαιριών για τους κατοίκους τους.

28. Αυτή η προσέγγιση εντάσσεται στη στρατηγική και στους στόχους που εγκρίθηκαν κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας τον Μάρτιο του 2000 στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας eEurope, ειδικότερα όσον αφορά την εφαρμογή σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο των ακόλουθων πτυχών:

- είσοδος όλων των πολιτών, νοικοκυριών, επιχειρήσεων, σχολείων και διοικητικών υπηρεσιών στην ψηφιακή εποχή, και παροχή επιγραμμικής (on-line) πρόσβασης.

- εισαγωγή στην Ευρώπη της ψηφιακής νοοτροπίας, υποστηριζόμενης από επιχειρηματικό πνεύμα ευνοϊκό για τη χρηματοδότηση και την ανάπτυξη νέων ιδεών.

29. Εφόσον η επαγγελματική κινητικότητα βαίνει αύξουσα, χάρη στην τεχνολογική πρόοδο που μειώνει τους περιορισμούς ως προς τον τόπο εγκατάστασης, τα άτομα θα έχουν μεγαλύτερη ελευθερία να επιλέγουν τον τόπο διαβίωσης και εργασίας τους. Οι αραιοκατοικημένες, αγροτικές ή απόκεντρες περιοχές, συμπεριλαμβανομένων των παραμεθορίων περιοχών, μπορούν να επωφελούνται από τα ανωτέρω με σκοπό την προσέλκυση κατοίκων, προσφέροντάς τους διαφορετικούς τρόπους διαβίωσης από αυτούς των πόλεων και άλλων πυκνοκατοικημένων περιοχών. Αντιστρόφως, οι τελευταίες μπορούν να τείνουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής μέσω βελτιωμένης χρησιμοποίησης των μεταφορικών και ενεργειακών συστημάτων, της μείωσης των ηχητικών και ατμοσφαιρικών οχλήσεων, οργάνωσης συλλογικών υπηρεσιών, κλπ. Οι περιφερειακές καινοτόμες ενέργειες θα πρέπει να διερευνήσουν αυτές τις προοπτικές.

30. Το περιεχόμενο των περιφερειακών προγραμμάτων καινοτόμων ενεργειών στον συγκεκριμένο τομέα μπορεί επί παραδείγματι να αφορά τις ακόλουθες πτυχές:

- Στήριξη των μικροεπιχειρήσεων των τομέων της βιοτεχνίας ή της παραδοσιακής παραγωγής, με σκοπό τη βελτίωση του τεχνολογικού επιπέδου τους, ώστε να επιτευχθεί βελτίωση της ένταξης στην αγορά.
- Ανάπτυξη του πολιτιστικού και οικολογικού τουρισμού.
- Στήριξη των νεοσύστατων ΜΜΕ στους καινοτόμους τομείς των μέσων ενημέρωσης και του πολιτισμού.
- Ανάπτυξη νέων μορφών τοπικών υπηρεσιών.
- Δημιουργία νέων σχέσεων μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα προκειμένου να βελτιστοποιηθεί η χρησιμοποίηση των υπαρχόντων πόρων και υποδομών.
- Παροχή βοήθειας στις μικροεπιχειρήσεις που επιδιώκουν να επωφεληθούν από δραστηριότητες έρευνας στην περιοχή τους.
- Ανάπτυξη συστημάτων για την περιβαλλοντική διαχείριση, την υιοθέτηση κατάλληλων τεχνολογιών, την ανακύκλωση αποβλήτων και την εξοικονομητική χρησιμοποίηση της ενέργειας.

3.1.στ. Περιφερειακά προγράμματα καινοτόμων ενεργειών

31. Η Επιτροπή προτείνει οι αρμόδιες αρχές στις περιφέρειες που ορίζονται στο σημείο 21, να υποβάλουν το σχέδιο περιφερειακού προγράμματος καινοτόμων ενεργειών στην Επιτροπή. Ο ορισμός ενός οργανισμού διαχείρισης και ενός οργανισμού πληρωμών πρέπει να περιλαμβάνεται στην πρόταση προγράμματος.

32. Οι αρμόδιες αρχές στις περιφέρειες μπορούν να υποβάλουν την πρόταση προγράμματός τους το αργότερο στις 31 Μαΐου κάθε έτους κατά την περίοδο 2001-2005. Η διάρκεια του προγράμματος είναι δύο έτη κατ'ανώτατο όριο. Η κοινοτική στήριξη περιορίζεται σε δύο προγράμματα κατ'ανώτατο όριο για την περίοδο 2000-2006. Το δεύτερο πρόγραμμα μπορεί να υποβληθεί υπό τον όρο ότι η οικονομική και η τελική έκθεση για το πρώτο πρόγραμμα θα έχουν παραληφθεί και εγκριθεί από την Επιτροπή.

33. Οι αρμόδιες αρχές στις περιφέρειες συστήνουν μία επιτροπή καθοδήγησης που διαμορφώνει την πρόταση περιφερειακού προγράμματος καινοτόμων ενεργειών στο πλαίσιο μιας περιφερειακής εταιρικής σχέσης που περιλαμβάνει τους χρηματοοικονομικούς εταίρους, τις αρμόδιες αρχές των προγραμμάτων για τους στόχους αριθ. 1 και αριθ. 2 στα οποία συμμετέχει το ΕΤΠΑ και, κατά περίπτωση, τις αρμόδιες για άλλα κοινοτικά προγράμματα αρχές στην περιφέρεια, καθώς και τους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς που εμπλέκονται σε περιφερειακό επίπεδο.

34. Κάθε πρόταση προγράμματος περιλαμβάνει μία στρατηγική που έχει συμφωνηθεί μεταξύ των διάφορων φορέων της περιοχής για τον καθορισμό καινοτόμων ενεργειών. Αυτή η στρατηγική αποτελεί το πλαίσιο για την εφαρμογή μεμονωμένων σχεδίων, τη μεταφορά των αποτελεσμάτων στο πλαίσιο των προγραμμάτων για τους στόχους αριθ. 1 και αριθ. 2 στα οποία συμμετέχει το ΕΤΠΑ στις οικείες περιοχές και την ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ περιφερειών. Η στρατηγική μπορεί να βασίζεται σε ένα από τα τρία θέματα στρατηγικής που προτείνει η Επιτροπή, ή στο συνδυασμό αυτών των θεμάτων, για να βελτιωθεί η ανταπόκριση στις ειδικές ανάγκες κάθε περιοχής.

35. Κάθε πρόταση περιλαμβάνει τα αναγκαία στοιχεία για την έγκριση ενός περιφερειακού προγράμματος καινοτόμων ενεργειών από την Επιτροπή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24§1 του γενικού κανονισμού για τα διαρθρωτικά ταμεία. Τα στοιχεία αυτά περιγράφονται λεπτομερώς στο παράρτημα ..

36. Η Επιτροπή αξιολογεί τα προγράμματα προς συγχρηματοδότηση. Βάσει των στοιχείων αξιολόγησης που απαριθμούνται κατωτέρω, η Επιτροπή χορηγεί ποσό της τάξης 0,3 έως 3 εκατ. ευρώ για τα επιλεγέντα προγράμματα.

-Ποιότητα της πρότασης, ιδίως όσον αφορά τη σαφήνεια της στρατηγικής προσέγγισης, τον καινοτόμο χαρακτήρα των στόχων του προγράμματος εργασίας, και τη συγκέντρωση των πόρων σε έναν περιορισμένο αριθμό δράσεων.

-Δυναμική επίδραση στα προγράμματα για τους στόχους αριθ. 1 και αριθ. 2 στα οποία συμμετέχει το ΕΤΠΑ .

-Σκοπιμότητα της πρότασης και συνοχή μεταξύ των καθορισθέντων στόχων και των χορηγούμενων πόρων.

-Αναμενόμενος αντίκτυπος στις ζώνες των στόχων 1 και 2: επιπτώσεις στον εκσυγχρονισμό και τη διαφοροποίηση της περιφερειακής οικονομίας, δημιουργία ποιοτικών θέσεων μακροπρόθεσμης απασχόλησης, βελτίωση των αποδόσεων, συμπεριλαμβανομένων των αποδόσεων σε περιβαλλοντικά θέματα, κλπ.

-Συνεισφορά του ιδιωτικού τομέα στη χρηματοδότηση του προγράμματος.

-Κινητοποίηση και ποιότητα της περιφερειακής εταιρικής σχέσης δημόσιου-ιδιωτικού τομέα όσον αφορά την διαμόρφωση του περιφερειακού προγράμματος καινοτόμων ενεργειών και την ικανότητα κινητοποίησης άλλων περιφερειακών και τοπικών παραγόντων, ιδίως ΜΜΕ.

-Τρόποι συνεργασίας μεταξύ των περιφερειακών αρχών που είναι αρμόδιες στις περιφέρειες για τη διαμόρφωση και την εφαρμογή του περιφερειακού προγράμματος καινοτόμων ενεργειών, και των αρχών διαχείρισης των προγραμμάτων για τους στόχους αριθ. 1 και αριθ. 2 στα οποία συμμετέχει το ΕΤΠΑ.

-Προβλέψιμος διαρκής αντίκτυπος των ενεργειών μετά την περάτωση του περιφερειακού προγράμματος καινοτόμων ενεργειών.

-Δυνατότητα μεταφοράς των αποτελεσμάτων σε άλλες περιφέρειες.

- Συνεργία και συμβατότητα με τις άλλες κοινοτικές πολιτικές όπως η έρευνα, η κοινωνία των πληροφοριών, οι επιχειρήσεις, το περιβάλλον, η αγροτική ανάπτυξη (κοινή γεωργική πολιτική), η ισότητα των ευκαιριών και ο ανταγωνισμός· συνοχή με τις κατευθύνσεις της Επιτροπής για τα προγράμματα της περιόδου 2000- 2006.

37. Η συνεισφορά της Επιτροπής χορηγείται στον οργανισμό διαχείρισης που έχει συγκροτηθεί, κατόπιν συμφωνίας χρηματοδότησης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24 του κανονισμού 1260/1999.

38. Στην πρόταση προγράμματος ορίζονται ένας οργανισμός πληρωμών και ένα σύστημα ελέγχου. Στη συμφωνία αυτή διευκρινίζονται οι διαδικασίες πληρωμών. Το σύστημα ελέγχου συνιστά λειτουργήματα διακεκριμένο από την αρχή πληρωμών, η οποία πιστοποιεί την πιστότητα της αίτησης τελικής πληρωμής. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24 παράγραφος 3 του

κανονισμού αριθ. 1260/99 του Συμβουλίου, τα άρθρα 38 και 39 του εν λόγω κανονισμού δεν εφαρμόζονται.

39. Η επιτροπή καθοδήγησης αναλαμβάνει την εφαρμογή και την παρακολούθηση του περιφερειακού προγράμματος καινοτόμων ενεργειών, συμπεριλαμβανομένης της επιλογής των πιλοτικών σχεδίων που απορρέουν από αυτό, καθώς και την έγκριση της τελικής έκθεσης μετά από την υλοποίηση του προγράμματος.

Εξασφαλίζει τη συνεργασία μεταξύ των περιφερειακών προγραμμάτων καινοτόμων ενεργειών, και των προγραμμάτων για τους στόχους αριθ. 1 και αριθ. 2 στα οποία συμμετέχει το ΕΤΠΑ. Τα έργα επιλέγονται σύμφωνα με προκαθορισμένα κριτήρια που ορίζονται για κάθε πρόγραμμα.

40. Το 2003 θα πραγματοποιηθεί αξιολόγηση των προγραμμάτων. Αυτή η άσκηση θα καταλήξει ενδεχομένως σε τροποποιήσεις για την εναπομένουσα περίοδο, ιδίως στο επίπεδο των υποστηρικτικών θεμάτων στρατηγικής.

3.1.ζ. Συνοδευτικά μέτρα :

41. Οι περιφέρειες αναλαμβάνουν, χάρη σε κατάλληλες μορφές στήριξης και με τη βοήθεια της Επιτροπής, να ανταλλάσσουν τα διδάγματα που άντλησαν από τα έργα τους και τις ορθές πρακτικές που δοκιμάστηκαν με άλλες ευρωπαϊκές περιφέρειες, ιδίως με τους αρμοδίους των προγραμμάτων για τους στόχους αριθ. 1 και αριθ. 2 στα οποία συμμετέχει το ΕΤΠΑ.

42. Οι περιφέρειες που επιθυμούν να συμμετάσχουν σε δίκτυα, να αποτελέσουν τον "κύριο" εταίρο ενός δικτύου, ή να αναλάβουν οποιαδήποτε άλλη μορφή ανταλλαγής εμπειριών, μπορούν να προβλέψουν προς αυτό τον σκοπό μία ειδική ενέργεια στην πρότασή τους για περιφερειακό πρόγραμμα καινοτόμων ενεργειών. Οι περιφέρειες αυτές καλούνται να διαθέσουν προς αυτόν τον σκοπό τουλάχιστον το 1% και το πολύ το 3% του προϋπολογισμού του προγράμματος.

43. Η Επιτροπή συγχρηματοδοτεί επίσης ειδικά προγράμματα που αφορούν τη δημιουργία και τις δραστηριότητες δικτύων στα οποία συμμετέχουν τουλάχιστον πέντε περιφέρειες που βρίσκονται τουλάχιστον σε πέντε κράτη μέλη. Οι ενδιαφερόμενες ομάδες περιφερειών καλούνται να υποβάλουν, μέσω μιας «επικεφαλής» περιφέρειας, πρόταση προγράμματος στην Επιτροπή το αργότερο μέχρι τις 31 Μαΐου εκάστου έτους μεταξύ του 2001 και του 20049. Η διάρκεια των προγραμμάτων μπορεί να κυμαίνεται αναλόγως των προτάσεων. Εντούτοις, η τελική ημερομηνία συγχρηματοδότησης για τα ειδικά προγράμματα που αφορούν τη δημιουργία και τις δραστηριότητες δικτύων, είναι η 31η .εκεμβρίου 2006. Οι περιφέρειες δύνανται να συμμετέχουν σε ένα ή περισσότερα ειδικά προγράμματα δικτύων, δεν μπορούν όμως να διαδραματίζουν ρόλο «επικεφαλής» παρά μόνο για ένα πρόγραμμα κάθε φορά. Ο ορισμός οργανισμού διαχείρισης και οργανισμού πληρωμών πρέπει να περιλαμβάνεται στην πρόταση προγράμματος.

44. Κάθε πρόταση προγράμματος περιλαμβάνει τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την έγκριση από την Επιτροπή ενός ειδικού προγράμματος δικτύου. Η Επιτροπή επιλέγει για να χρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ τα καλύτερα προγράμματα, λαμβάνοντας υπόψη: την ποιότητα της πρότασης, τον βαθμό συμμετοχής των περιφερειών, την ικανότητα μεταφοράς των χρηστών πρακτικών σε προγράμματα των στόχων 1 και 2 στα οποία συμμετέχει το ΕΤΠΑ.

45. Όλες οι περιφέρειες καλούνται να συμμετάσχουν ενεργά στις συνοδευτικές δράσεις, και ιδίως στα δίκτυα ανταλλαγής εμπειριών.

46. Σε περίπτωση που η ανταλλαγή εμπειριών υπερβαίνει τις δραστηριότητες δικτύωσης, συγκεκριμένες δράσεις διαπεριφερειακής συνεργασίας που αφορούν τα περιφερειακά προγράμματα καινοτόμων ενεργειών μπορούν να συγχρηματοδοτούνται δυνάμει της πρωτοβουλίας Interreg III C.

3.1.η. Διαγωνισμός για την εντόπιση και την αξιοποίηση των βέλτιστων πρακτικών

47. Η Επιτροπή δημοσιεύει στην Επίσημη Εφημερίδα και στην ιστοθέση Inforegio10 δύο προκηρύξεις διαγωνισμών κατά την περίοδο 2000-2006, που αφορούν τα θέματα στρατηγικής. Η Επιτροπή καλεί τις περιφερειακές αρχές να υποβάλλουν, ανά περιφέρεια, ένα έργο που θεωρούν ως το πλέον καινοτόμο. Για την επιλογή των καλύτερων έργων, θα συσταθεί επιτροπή αποτελούμενη από εμπειρογνώμονες υψηλού επιπέδου.

3.1.θ. Χρηματοδότηση

48. Ο προϋπολογισμός που προβλέπεται για τις καινοτόμες ενέργειες 2000-2006 βρίσκεται εντός του ορίου που θέτει το άρθρο 22 του προαναφερόμενου κανονισμού 1260/99, ήτοι 0,4% του ετήσιου προϋπολογισμού του ΕΤΠΑ. Το ετήσιο ποσό των πιστώσεων για καινοτόμες ενέργειες του ΕΤΠΑ για την περίοδο 2000-2006, καθορίζεται λαμβανομένων υπόψη των κονδυλίων που συμφωνήθηκαν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Βερολίνου, και σύμφωνα με τις πιστώσεις του προϋπολογισμού που εγκρίνονται ετησίως.

49. 6% κατ' ανώτατο όριο του συνολικού κονδυλίου προορίζεται για την ανταλλαγή εμπειριών, τη δημιουργία δικτύων μεταξύ περιφερειών και την διοργάνωση των διαγωνισμών, ενώ το υπόλοιπο του προϋπολογισμού προορίζεται για τη συγχρηματοδότηση περιφερειακών προγραμμάτων καινοτόμων ενεργειών. Τα μέτρα τεχνικής βοήθειας που έχει θεσπίσει η Επιτροπή, χρηματοδοτούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 23 του κανονισμού 1260/99.

50. Η Επιτροπή συγχρηματοδοτεί τα επιλεγέντα περιφερειακά προγράμματα καινοτόμων ενεργειών μέχρι ποσοστού 50%. Εντούτοις, στις ζώνες του στόχου 1, το ποσοστό συγχρηματοδότησης μπορεί να ανέλθει στο 80% κατ' ανώτατο όριο, ενώ στις ζώνες του στόχου 2, σε περιπτώσεις δεόντως αιτιολογημένες που παρουσιάζουν ιδιαίτερο κοινοτικό ενδιαφέρον στον τομέα των καινοτόμων ενεργειών, η συγχρηματοδότηση μπορεί να ανέλθει στο 60% κατ' ανώτατο όριο. Η Επιτροπή συγχρηματοδοτεί τα ειδικά προγράμματα δημιουργίας και δραστηριοτήτων δικτύων που επιλέγονται σύμφωνα με το σημείο 46, μέχρι το 50% κατ' ανώτατο όριο.

3.1.ι. Έκθεση προς τα θεσμικά όργανα

51. Από το 2002, η Επιτροπή υποβάλλει ετησίως στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στην Επιτροπή για την ανάπτυξη και την ανασυγκρότηση των περιφερειών, στην Επιτροπή των Περιφερειών και στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, έκθεση σχετικά με την πρόοδο των καινοτόμων ενεργειών.

4 ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ

4.1 ΓΕΝΙΚΑ

4.1.α. Το περιεχόμενο του Προγράμματος RIS

Το Πρόγραμμα για την Περιφερειακή Στρατηγική Καινοτομίας γνωστό ως RIS (πρώην Περιφερειακό Σχέδιο Τεχνολογίας - RTP) εφαρμόζεται σε στενή συνεργασία με το Πρόγραμμα για τις Περιφερειακές Στρατηγικές και Υποδομές Καινοτομίας και Μεταφοράς Τεχνολογίας (RITTS) υπό την αρμοδιότητα της 16ης Γενικής Διεύθυνσης (DG XYI - Περιφερειακή Πολιτική και Συνοχή) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Ειδικότερα, το RIS αποτελεί Κοινοτική Πρωτοβουλία της Ε.Ε. που ξεκίνησε στις αρχές του 1997 σε 21 περιφέρειες της Ε.Ε. και αποσκοπεί στο να δημιουργήσει τις κατάλληλες δομές και υποδομές καινοτομίας σε περιφερειακό επίπεδο με βασικό στόχο τη μείωση των ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών της Ένωσης και κατ' επέκταση την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής. Αποσκοπεί επίσης στη βελτίωση της ικανότητας ανάπτυξης της περιφερειακής καινοτομικής στρατηγικής παίρνοντας υπόψη τις πραγματικές ανάγκες του επιχειρηματικού τομέα και τις ικανότητες των παραγόντων που δραστηριοποιούνται σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο (REID 1998/17).

Τα βασικά χαρακτηριστικά του RIS είναι:

_ Η υποστήριξη της λειτουργικής διασύνδεσης της Έρευνας και της Τεχνολογίας με την παραγωγική διαδικασία.

_ Δεν αποτελεί ένα συμβατικό εργαλείο της περιφερειακής πολιτικής, όπως οι δημόσιες δαπάνες για τις υποδομές και οι κρατικές επενδύσεις, αλλά μπορεί να εφαρμοσθεί σε όλες τις περιφέρειες ανεξαρτήτως χαμηλού ή υψηλού επιπέδου ανάπτυξης, δεδομένης της ύπαρξης καινοτομικού κλίματος και της ικανότητας ανάπτυξης και αφομοίωσης των καινοτομιών από την τοπική οικονομία, στη βάση δύο σημαντικών κριτηρίων:

1. Τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

2. Τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας στο διεθνές περιβάλλον, μέσα από την προώθηση δομικών αλλαγών και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.

Για την επιτυχία των καινοτομικών πρωτοβουλιών, είναι απαραίτητη η ενεργή εμπλοκή και συνεργασία των τοπικών φορέων, κυρίως μέσω της υποστήριξης των ΜΜΕ, καθώς αποτελούν έναν από τους κύριους παραγωγούς και χρήστες καινοτομικών προϊόντων. Η απορρέουσα στρατηγική δημιουργεί ένα πλαίσιο για τη βελτιστοποίηση των πολιτικών καινοτομίας σε περιφερειακό επίπεδο, κυρίως σε ότι αφορά τη σχέση τους με τις ανάγκες των μικρού και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεων (ΜΜΕ). Συνεπώς βασίζεται πρωταρχικά στην ανάλυση των αναγκών των τοπικών επιχειρήσεων και στοχεύει στην αποτελεσματική κάλυψη αυτών. Ως εκ τούτου, απαιτείται η οικοδόμηση και επίτευξη περιφερειακής συναίνεσης (consensus building) που θα οδηγήσει στον καθορισμό ενός πλαισίου δράσης που θα καταλήγει τελικά σε συγκεκριμένες προτάσεις και έργα για την ενίσχυση και τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό των τοπικών παραγωγικών δραστηριοτήτων. Αυτές οι προτάσεις υλοποιούνται, είτε στο πλαίσιο των εθνικών ή κοινοτικών ερευνητικών και αναπτυξιακών προγραμμάτων ή ως μέρος καινοτομικών προγραμμάτων σε συγκεκριμένους τομείς, όπως η δημόσια διοίκηση, η βιομηχανία, ο τουρισμός και η γεωργία.

4.1.β. Οι στόχοι του προγράμματος RIS

Οι στόχοι του προγράμματος RIS ακολουθούν τις βασικές κατευθύνσεις που θέτουν οι στρατηγικοί στόχοι του Προγράμματος Καινοτομία και όπως έχει ήδη αναφερθεί, είναι:

-Η προώθηση ενός περιβάλλοντος ευνοϊκού για την καινοτομία και την αφομοίωση των νέων τεχνολογιών από τις επιχειρήσεις.

-Η παροχή των κατάλληλων τεχνολογιών στον ανοιχτό αυτό ευρωπαϊκό χώρο.

Στο πλαίσιο αυτό, οι βασικοί στόχοι του RIS για τη διαμόρφωση της Στρατηγικής Καινοτομίας, σε περιφέρειες όπως η Στερεά Ελλάδα, με χαμηλό επίπεδο τεχνολογικού εκσυγχρονισμού και απορρόφησης καινοτομιών, αλλά παράλληλα με σημαντικά πλεονεκτήματα και δυνατότητες (όπως γεωγραφική θέση, παραγωγική βάση, σημαντικός αριθμός ΜΜΕ, φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον), είναι:

-Η υποστήριξη της περιφερειακής διοίκησης στην ανάλυση των δομών της καινοτομίας, της μεταφοράς τεχνολογίας, της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης για την προώθηση των στρατηγικών της καινοτομίας,

-Ο προσδιορισμός ενός πλαισίου δράσης, σε περιφερειακό επίπεδο για τη διαμόρφωση πολιτικής, δομών και υποδομών της καινοτομίας, ιδιαίτερα προς όφελος των ΜΜΕ.

- Η προώθηση της συνέργιας μεταξύ της περιφερειακής διοίκησης, των επιχειρήσεων και των

μονάδων παροχής ερευνητικών και παραγωγικών υπηρεσιών.

- Η ευαισθητοποίηση των τοπικών επιχειρήσεων όσον αφορά στις επιπτώσεις της ενοωμάτωσης της τεχνολογίας και της καινοτομίας στην παραγωγική διαδικασία. .
- Η ενθάρρυνση των μηχανισμών υποστήριξης, εντός και εκτός των γεωγραφικών και διοικητικών ορίων της Περιφέρειας, ώστε να υιοθετήσουν μια ολοκληρωμένη προσέγγιση έναντι των παραδοσιακών ΜΜΕ.

4.1.γ. Το Ελληνικό Δίκτυο Περιφερειακών Στρατηγικών Καινοτομίας

Στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια παρατηρείται σημαντική δραστηριότητα, στον τομέα της ανάπτυξης και διάδοσης καινοτομικών δραστηριοτήτων σε περιφερειακό επίπεδο, μέσω της ανάληψης καινοτομικών προγραμμάτων (RIS/RITS/RTP). Τα συγχρηματοδοτούμενα από την Ε.Ε. αυτά προγράμματα αποτελούν βασικό εργαλείο για την αναβάθμιση της ανταγωνιστικότητας και της βιωσιμότητας των ΜΜΕ, αλλά και το βασικό χρηματοδοτικό μέσο για τη μεταφορά σύγχρονης τεχνολογίας και τεχνογνωσίας από το εσωτερικό και το εξωτερικό και τη διάχυσή της στον παραγωγικό τομέα. Ειδικότερα, οι επιπτώσεις στην ελληνική οικονομία από την εφαρμογή των προγραμμάτων για την καινοτομία αναμένεται να είναι σημαντικές τόσο σε περιφερειακό, όσο και σε εθνικό επίπεδο.

- Ενισχύεται η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας, μέσω της ενθάρρυνσης της συμμετοχής το ιδιωτικού τομέα στην υλοποίηση δραστηριοτήτων Ε&Τ και καινοτομίας και τη σύνδεση της έρευνας με την παραγωγή. .
- Μειώνεται η σημαντική υστέρηση της Ελλάδας στον τομέα Έρευνας και Τεχνολογίας σε σύγκριση με τα άλλα Κράτη-Μέλη της Ε.Ε., αφενός σε υλικοτεχνική υποδομή και, αφετέρου, στη διαθεσιμότητα, την κινητικότητα και την επιστημονική εξειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού.
- Προωθείται η οργανική ένταξη της έρευνας και τεχνολογίας στον παραγωγικό ιστό των Περιφερειών της χώρας, με στόχο την αξιοποίηση των συγκριτικών τους πλεονεκτημάτων, την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και την προώθηση της απασχόλησης.
- Προωθείται ο ρόλος τον οποίο καλείται να παίξει στην ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου, (Χώρες της Παρευξείνιας Συνεργασίας).

Στο πλαίσιο αυτό, οι περισσότερες ελληνικές περιφέρειες εφαρμόζουν σήμερα προγράμματα για την καινοτομία. Τον Οκτώβριο του 1998 ιδρύθηκε το Ελληνικό Δίκτυο Περιφερειακών Στρατηγικών Καινοτομίας. Στο Δίκτυο συμμετέχουν 8 Περιφέρειες, οι οποίες έχουν αναλάβει την

εφαρμογή προγραμμάτων για την καινοτομία:

1. Κεντρικής Μακεδονίας (RTP)
2. Δυτικής Μακεδονίας (RIS).
3. Ηπείρου (RIS).
4. Θεσσαλίας (RIS).
5. Στερεάς Ελλάδας (RIS).
6. Βορείου Αιγαίου (RITTS).
7. Κρήτης (RITTS).
8. Αττικής

Το Δίκτυο έχει στόχο να προωθήσει τη συνεργασία των περιφερειών των προγραμμάτων RIS/RITTS/RTP σε θέσεις κοινών δράσεων, ανταλλαγής πληροφόρησης και διασύνδεσης Βάσεων Δεδομένων, κοινών συμμετοχών σε προγράμματα κ.λπ., στο πλαίσιο μιας γενικότερης στρατηγικής που βασίζεται στην Τοπική Συγκέντρωση και τη δικτύωση, προκειμένου να δημιουργηθεί ένα περιβάλλον καινοτομίας.

Ειδικότερα, στο πλαίσιο του Δικτύου προωθούνται δραστηριότητες, όπως:

- Συστηματική συνεργασία γειτονικών περιφερειών με κοινά προβλήματα και ανάγκες (π.χ. Στερεά Ελλάδα, Ήπειρος, Ορεινές Περιοχές).
- Αντιμετώπιση παρόμοιων θεμάτων και προκλήσεων με κοινές λύσεις (π.χ. η υπό κατασκευή Εγνατία Οδός).
- Κοινές υπηρεσίες και ανάγκες προς και από τις ΜΜΕ. . Συνεργασία των περιφερειών και των Επιτροπών Παρακολούθησης μέσω συνεδρίων.
- Οι διάφοροι αντιπρόσωποι των Περιφερειών των προγραμμάτων RIS/RITTS, συμμετέχουν ενεργά σε δράσεις όλων των Περιφερειών με απώτερο στόχο την πλήρη διάδοση των πληροφοριών και την επίλυση των προβλημάτων που παρουσιάζονται.
- Προώθηση οργανωτικών και διοικητικών θεμάτων.
- Οργάνωση συνεδρίων με στόχο τη διαμόρφωση εμπειριών στα πλαίσια της διαμόρφωσης μιας περιφερειακής στρατηγικής καινοτομίας και μεταφοράς τεχνολογίας.
- Σχεδιασμός ενός κοινού διαπεριφερειακού προγράμματος.
- Συνεργασία με τα αρμόδια Υπουργεία και τους Γενικούς Γραμματείς Περιφερειών.
- Αντικειμενικός σκοπός είναι ο συντονισμός και η εναρμόνιση των επιμέρους δράσεων των Περιφερειών και η λειτουργική διασύνδεση με τα αντίστοιχα τομεακά - εθνικά προγράμματα στη

βάση μιας ολοκληρωμένης εθνικής αναπτυξιακής πολιτικής για την καινοτομία.

4.2. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

4.2.α. ΣΤΟΧΟΙ

Το πρόγραμμα NAIAS έχει ως στόχο του να συμβάλλει στην ανάπτυξη μίας νέας, πρωτοποριακής, περιφερειακής ταυτότητας στην περιοχή του Βορείου Αιγαίου καθώς και να προωθήσει τη χρήση των νέων τεχνολογιών, μεθόδων και τεχνογνωσίας από τους επαγγελματίες. Στα πλαίσια του προτεινόμενου σχεδίου μεταφοράς τεχνολογίας στο Βόρειο Αιγαίο, (πρόγραμμα RITTS) προτείνεται η εφαρμογή έξι πιλοτικών δραστηριοτήτων στους τομείς της καινοτόμου ανταγωνιστικότητας, του ηλεκτρονικού εφοδιασμού των επιχειρήσεων (ηλεκτρονικού επιχειρείν), των οικολογικών προϊόντων, των παραδοσιακών προϊόντων και της προστασίας περιβάλλοντος. Η εφαρμογή των προτεινόμενων πιλοτικών δράσεων θα συμβάλει στην προετοιμασία της περιφέρειας του Βορείου Αιγαίου για τη μετάβαση σε μία οικονομία βασισμένη στις νέες γνώσεις καθώς και στην προαγωγή της προσπάθειας για περισσότερη ανταγωνιστικότητα και καινοτομία.

Οι στόχοι του προγράμματος εντάσσονται στο πλαίσιο των γενικότερων στόχων του περιφερειακού επιχειρησιακού σχεδίου. Ο βασικός στόχος του προγράμματος είναι να αναπτύξει πιλοτικές εφαρμογές, ώστε να υποστηρίξει τις ανάγκες σημαντικών οικονομικών τομέων για την περιφέρεια του Βορείου Αιγαίου, να βελτιώσει την ποιότητα ζωής, να πειραματιστεί με την καινοτόμο χρήση των τεχνολογιών και τελικά να παρακολουθήσει τα οφέλη της εφαρμογής τους και να προσδιορίσει πώς τα αποτελέσματα μπορούν να βελτιωθούν, σε επίπεδο υψηλής ποιότητας για το σύνολο των δραστηριοτήτων της περιοχής, μετά το τέλος του προγράμματος.

4.2.β. ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

4.2.β.Ι ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ (ΝΕΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ)

Στόχος της παρούσας πιλοτικής δράσης, είναι ένα δυναμικό επιχειρηματικό περιβάλλον, στο οποίο οι εταιρίες μπορούν να ιδρύνονται, να αναπτύσσονται και να καινοτομούν, υποστηριζόμενες από έναν αποτελεσματικό «μηχανισμό καινοτομιών». Οι «πολύ» μικρές και οι «απλά» μικρές επιχειρήσεις της περιοχής, οι οποίες έχουν σημαντικά λιγότερους εσωτερικούς πόρους, έχουν ειδικές ανάγκες. Η διασύνδεση μέσω δικτύου μπορεί να βοηθήσει αυτές τις εταιρίες να γίνουν ανταγωνιστικές, να ενθαρρύνει την αποδοτική διεπιχειρησιακή συνεργασία, τη διαχείριση της αλυσίδας εφοδιασμού, την παρακολούθηση και τη μετάδοση της τεχνογνωσίας, ανεξάρτητα από το μέγεθος της εταιρίας. Στην περιφέρεια του Βορείου Αιγαίου, ένας τέτοιος μηχανισμός στήριξης θα φέρει τη διεθνή εμπειρία και τη δικτύωση σε τοπικό επίπεδο, προσφέροντας τη στήριξή του μέσω της βοήθειας για την ανάπτυξη σύγχρονων, καινοτόμων και δυναμικών επιχειρηματικών σχεδίων (Business plan). Η έλλειψη ενός τέτοιου μηχανισμού στήριξης σε όλη την περιφέρεια εντοπίστηκε από το σχέδιο RITTS. Για τον προσδιορισμό του καλύτερου δυνατού τρόπου παροχής τέτοιων υπηρεσιών διαμεσολάβησης διεξήχθη μία ειδική μελέτη, η οποία πρότεινε τη δημιουργία ενός Κέντρου Επιχείρησης και Καινοτομίας (BIC: Business Innovation Center) στο Βόρειο Αιγαίο, το οποίο θα επικεντρωθεί στις πλευρές παγκοσμιοποίησης των εταιριών και στη στήριξη του επιχειρηματικού προγραμματισμού.

Τα BIC, ως Ευρωπαϊκό δίκτυο, διαθέτουν μακρόχρονη εμπειρία και τεχνογνωσία σε αυτούς τους δύο τομείς. Τα BIC συνδυάζουν, επίσης, συνεργασίες από το δημόσιο και ιδιωτικό τομέα καθώς περιλαμβάνουν μέλη και από τους δύο τομείς ως μετόχους στις δομές τους. Κατόπιν συστάσεως της μελέτης RITTS, τα τρία Επιμελητήρια (της Λέσβου, της Χίου και της Σάμου) θα ιδρύσουν ένα BIC με γραφεία στη Μυτιλήνη, στη Σάμο και στη Χίο.

4.2.β.ΙΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ (ΔΙΚΤΥΩΣΗ)

Στόχος του προγράμματος ΝΑΪΑΣ και της ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΛΕΣΒΟΥ Π ΔΗΜΝΟΥ είναι η δημιουργία μίας πλατφόρμας που όλες οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (παραγωγικές και τουριστικές) του Νομού Λέσβου θα μπορούν να εκμεταλλευθούν τα πλεονεκτήματα που τους προσφέρει η νέα τεχνολογία προσαρμοσμένα στις δικές τους

ανάγκες. Η όλη προσπάθεια υπάγεται στη Φιλοσοφία της Τράπεζας, η οποία έχει ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα και θέτει ως προτεραιότητα την ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων της τοπικής κοινωνίας.

Ουσιαστικά, αφορά την πρώτη προσπάθεια δημιουργίας ηλεκτρονικού επιχειρησιακού κόμβου στο Βορειοανατολικό Αιγαίο, ο οποίος θα παρέχει ολοκληρωμένες λύσεις στις συναλλασσόμενες πλευρές, προσδίδοντας σημαντικά οφέλη σε όλους τους συμμετέχοντες και κυρίως στις ντόπιες επιχειρήσεις.

Οι επιχειρήσεις θα επωφεληθούν από:

- την περαιτέρω αυτοματοποίηση και την αύξηση της ταχύτητας των συναλλαγών,
- τη μείωση του κόστους των αγοραπωλησιών,
- τον περιορισμό του όγκου εργασίας του τμήματος προμηθειών
- και τη δημιουργία νέων ευκαιριών ανάπτυξης των μικρο-μεσαίων επιχειρήσεων,

Ο ηλεκτρονικός κόμβος θα συμβάλει:

- στη δημιουργία μίας νέας αγοράς, απαλλάσσοντας τους συμμετέχοντες από αρκετά μειονεκτήματα της παραδοσιακής αγοράς,
- στη δυνατότητα οι συμμετέχοντες να ανταλλάσσουν προϊόντα ή πληροφορίες με επιχειρήσεις σε ολόκληρο τον κόσμο, 24 ώρες το εικοσιτετράωρο και 7 μέρες την εβδομάδα,
- στη διεύρυνση του πελατολογίου τους, διαμορφώνοντας νέες συνεργασίες ακόμη και σε παγκόσμιο επίπεδο.

Η νέα επιχειρηματική Πύλη, θα παρέχει πολλαπλές δυνατότητες στις συμμετέχουσες επιχειρήσεις, καθώς στα πλαίσια του κόμβου κάθε ντόπια επιχείρηση θα έχει την δυνατότητα δημιουργίας εικονικού καταστήματος (E-shop), για να προβάλλει τα προϊόντα / υπηρεσίες της, όπως επιθυμεί και με την εκάστοτε τιμολογιακή πολιτική που θα επιλέγει να ακολουθεί.

Οι βασικές κατηγορίες των επιχειρήσεων που θα συμμετέχουν στο www.e-lesvos.net είναι δύο: Οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών (τουριστικές επιχειρήσεις: ξενοδοχεία, διάφορα καταλύματα, πρακτορεία κ.λ.π.) και οι παραγωγικές εταιρείες (παραγωγής ντόπιων προϊόντων, λάδι, ούζο, γαλακτοκομικά, αλίπαστα κ.λ.π.).

Ο ηλεκτρονικός κόμβος www.e-lesvos.net παρέχει σημαντικές δυνατότητες στις επιχειρήσεις που θα συμμετάσχουν, όσον αφορά τη διαχείριση του Ηλεκτρονικού Καταστήματος (νέες εισαγωγές, διαγραφές, παρουσιάσεις, προσφορές προϊόντων, πελατολόγιο, τρόποι πληρωμών κ.λ.π.). Επίσης, κάθε επιχείρηση έχει τη δυνατότητα σχεδιασμού του δικού της E-shop, βάσει των αναγκών της και των προτεραιοτήτων της και τη δυνατότητα εξόφλησης κάθε συναλλαγής μέσω της Τράπεζας.

Ο κόμβος www.e-lesvos.net θα φιλοξενήσει αρχικά περίπου πενήντα ντόπιες εταιρείες και θα προσφέρει μέγιστη ασφάλεια συναλλαγών (παραγγελιών, πληρωμές κ.λ.π.), μέσω του SSL Server (Secure Socket Layer).

Η επιτυχημένη λειτουργία της Δικτυακής Πύλης θα υποστηριχθεί με συνεχή παρακολούθηση από τη Συν/κή Τράπεζα Λέσβου Π Λήμνου. Επίσης, θα ληφθεί ιδιαίτερη μέριμνα (Search Engine Ranking Optimization) για την παρουσία της Πύλης σε εξέχουσα θέση σε μεγάλο αριθμό μηχανών αναζήτησης στο internet, συμβάλλοντας καταλυτικά στην επισκεψιμότητα του εν λόγω κόμβου.

4.2.β.ΙΙΙ ΣΗΜΑΝΣΗ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (ΜΕΤΡΗΣΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ)

Η υιοθέτηση κοινωνικά υπεύθυνων συμπεριφορών από τις επιχειρήσεις έχει αποδειχθεί επικερδής για τις ίδιες και για την κοινωνία. Ήδη πολλές επιχειρήσεις σήμερα υιοθετούν άτυπα κοινωνικά υπεύθυνες πρακτικές, χωρίς να απολαμβάνουν όλα τα πλεονεκτήματα που θα μπορούσαν.

Η σήμανση των κοινωνικά υπεύθυνων επιχειρήσεων στο Βόρειο Αιγαίο προωθείται στο πλαίσιο του προγράμματος ΝΑΙΑΣ.

Το Πανεπιστημίου Αιγαίου, συνεργάζεται με επιχειρήσεις του Βορείου Αιγαίου, με στόχο τη συστηματοποίηση των κριτηρίων σήμανσης των κοινωνικά υπεύθυνων επιχειρήσεων, ώστε οι επιχειρήσεις να απολαμβάνουν τα μέγιστα πλεονεκτήματα από τη συστηματική και υπεύθυνη στάση τους.

Το Σήμα Υπεύθυνης Επιχείρησης θα απονέμεται σε επιχειρήσεις που υιοθετούν κοινωνικά υπεύθυνες συμπεριφορές. Συγκεκριμένα, η κοινωνική τους ευθύνη εξετάζεται σε έξι επιμέρους τομείς.

Οι τομείς αυτοί είναι οι ακόλουθοι:

- Ποιότητα
- Περιβάλλον
- Υγιεινή και Ασφάλεια
- Πρακτικές Διοίκησης
- Χρήση τοπικών Πόρων
- Διαχείριση Καινοτομίας & Προϊόντα

Η δημιουργία Σήματος 'Υπεύθυνης Επιχείρησης' σκοπεύει:

- Να αποτελέσει εργαλείο ανάπτυξης της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων του Βορείου Αιγαίου.
- Να συνεισφέρει στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του καταναλωτικού κοινού.
- Να αποτελέσει μέσο για την προώθηση των υπεύθυνων επιχειρήσεων.
- Να προωθήσει την εικόνα της περιφέρειας του Βορείου Αιγαίου (στην υπόλοιπη Ελλάδα και το εξωτερικό) ως η 'Υπεύθυνη Περιφέρεια'.

4.2.β.IV. ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ (ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ)

Η συγκεκριμένη δράση έχει ως στόχο την υποβοήθηση δυναμικών επιχειρήσεων της Περιφέρειας για την παραγωγή καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών, με τη χρήση των τοπικών φυσικών και πολιτιστικών πόρων. Σήμερα, οι επιχειρήσεις για να είναι βιώσιμες πρέπει να:

α) παράγουν καινούργια προϊόντα σύμφωνα με τις απαιτήσεις της αγοράς και τις προτιμήσεις των καταναλωτών και

β) προωθήσουν τα προϊόντα τους σε νέες αγορές.

Πολλές τοπικές επιχειρήσεις με αξιόλογη εμπειρία στη παραγωγή παραδοσιακών προϊόντων, δεν έχουν τη δυνατότητα να την αξιοποιήσουν στο φως των νέων τεχνικών στην παραγωγή, στην μεταποίηση, στην προώθηση και στη διαχείριση μιας σύγχρονης επιχείρησης. Ταυτόχρονα αξιόλογοι τοπικοί πόροι μένουν ανεκμετάλλευτοι εξ αιτίας της αδυναμίας των τοπικών επιχειρήσεων να αντιληφθούν τη νέα ζήτηση που έχει δημιουργηθεί σε προϊόντα και υπηρεσίες και που αναφέρεται κυρίως στην παροχή προϊόντων ή υπηρεσιών ποιότητας. Σε αυτή τη πιλοτική δράση περιλαμβάνονται δύο ενέργειες:

- Η πρώτη αφορά στη παραγωγή αγροτικών προϊόντων ποιότητας, με αναλυτική καταγραφή των παραδοσιακών διαδικασιών παραγωγής και της τοπικής τεχνογνωσίας και την αναγνώριση των πλέον εφικτών καινοτομιών για τις οποίες θα καταρτιστούν αναλυτικά Σχέδια Δράσης για τις επιχειρήσεις που θα συμμετάσχουν στη παραγωγή των καινοτόμων αυτών προϊόντων
- Η δεύτερη αφορά στην ανάπτυξη νέων μορφών τουρισμού με την καταγραφή των υπαρχόντων πόρων και οι τρόποι αξιοποίησής τους από τις επιχειρήσεις.

4.2.β.V ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΩΝ (ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ)

Ένας κύριος τομέας μεταποίησης στο Βόρειο Αιγαίο είναι η παραγωγή ελαιόλαδου και η επεξεργασία των ελιών που παράγονται στην περιοχή. Η παραγωγή έχει παραμείνει σταθερή κατά την τελευταία δεκαετία. Ωστόσο, λόγω της αύξησης της ζήτησης για ελαιόλαδο στη διεθνή αγορά, αναμένεται πιθανή αύξηση στην ετήσια παραγωγή.

Η αδυναμία των τοπικών επιχειρηματιών να ακολουθήσουν και να εισχωρήσουν σε νέες, διεθνείς αγορές μπορεί να είναι ο λόγος απουσίας αυτής της αναμενόμενης αύξησης. Ωστόσο, αυτός ο τομέας παραμένει μια κινητήρια δύναμη για την οικονομία της περιοχής συγκεντρώνοντας τις περισσότερες ελπίδες ανάπτυξης για την επόμενη δεκαετία. Κατά συνέπεια, οποιαδήποτε προσπάθεια, η οποία συμβάλλει στην ενίσχυση αυτού του τομέα, επηρεάζει σημαντικά τη συνολικότερη οικονομία της περιφέρειας. Οι εταιρίες του τομέα αντιμετωπίζουν ένα σοβαρό περιβαλλοντικό πρόβλημα σε ότι αφορά τη διαχείριση των αποβλήτων τους και ιδιαίτερα των υγρών, τα οποία είναι τοξικά και επιβλαβή για το περιβάλλον. Αυτό το σοβαρό θέμα θίχτηκε κατά τα αρχικά στάδια του προγράμματος RITTS με την υλοποίηση μιάς προκαταρκτικής μελέτης, από το πανεπιστήμιο Αιγαίου. Η μελέτη κατέληξε ότι:

- α) δεν υπάρχει ακόμη κάποιο σύστημα, αποτελεσματικό 100% σε παγκόσμια κλίμακα και
- β) υπάρχουν διάφορα συστήματα, τα οποία εφαρμόζονται σε άλλα μέρη και που θα πρέπει να εξεταστούν περαιτέρω και να δοκιμαστούν σε τοπικό επίπεδο μέσω ενός πιλοτικού προγράμματος ώστε να καθοριστούν και να επιλεγθούν τα πλέον αποτελεσματικά και εφικτά εφαρμόσιμα συστήματα που θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες τις περιοχής.

Η παρούσα δράση περιλαμβάνει δοκιμές περιορισμένης έρευνας σχετικά με τη σύνθεση των παραγόμενων υλικών και με τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται από κάθε σύστημα. Τα βέλτιστα συστήματα θα υιοθετηθούν από τις δημόσιες αρχές ως λύση στο υπάρχον πρόβλημα. Η εφαρμογή των συστημάτων αυτών στις εταιρίες της περιφέρειας θα χρηματοδοτηθεί σε πιλοτική κλίμακα από το πρόγραμμα και στη συνέχεια σε ευρεία κλίμακα από το ΠΕΠ Βορείου Αιγαίου. Αυτό το πιλοτικό έργο αντικατοπτρίζει σαφώς το περιεχόμενο της παρούσας προτεινόμενης δράσης.

4.2.γ. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

. Βάσει των ανωτέρω, στο πλαίσιο των προτεινόμενων δράσεων του προγράμματος RITTS, επιλέχθηκαν οι ακόλουθες εφαρμογές:

- Ανάπτυξη μίας μεθοδολογίας τεχνικής διαχείρισης καινοτομιών (ΤΔΚ), κατάλληλα προσαρμοσμένης στις τοπικές ανάγκες και πρότυπα για την προώθηση και εισαγωγή μίας καινοτόμου νοοτροπίας στην επιχειρηματική κοινότητα της περιφέρειας.
- Ανάπτυξη σύγχρονων υπηρεσιών σχετικά με τα επιχειρηματικά σχέδια και την παγκοσμιοποίηση με στόχο την ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας και την εξέλιξη των υφιστάμενων επιχειρήσεων καθώς και την προώθηση ίδρυσης νέων επιχειρήσεων.
- Δημιουργία μίας θύρας ηλεκτρονικού εμπορίου για τη διαμόρφωση και προώθηση ενός κλίματος ηλεκτρονικού επιχειρείν στον επιχειρηματικό τομέα της περιφέρειας.
- Δημιουργία ενός τοπικού οικολογικού σήματος για όλες τις εταιρίες της περιοχής βάσει ολοκληρωμένων σχεδίων προϊόντων με στόχο την ενδυνάμωση της παραγωγής και των προώθηση των οικολογικών προϊόντων για τις αγορές.
- Ανάπτυξη νέων προϊόντων με βάση τους υπάρχοντες τοπικούς πόρους, με στόχο να ενισχυθεί η παραγωγή και η προώθηση εναλλακτικών τοπικών προϊόντων.

- Υιοθέτηση βέλτιστων συστημάτων διαχείρισης αποβλήτων ελαιουργείων για τις εταιρίες της περιοχής, με την λήψη μέτρων προστασίας περιβάλλοντος και με την εμπλοκή επιχειρήσεων σε καινοτόμες μεθόδους.

Κατά τη διάρκεια του παρόντος προγράμματος, οι προτεινόμενες δράσεις θα εφαρμοστούν σε επιλεγμένες εταιρίες, και τα πλεονεκτήματα, αλλά και τα μειονεκτήματα της εφαρμογής τους, θα καταγραφούν, ώστε να προσφέρουν τη δυνατότητα καθορισμού και κατάστρωσης των μελλοντικών δράσεων.

Η επιτυχία του προγράμματος θα εκτιμηθεί, σε συνδυασμό με διάφορους παράγοντες, οι οποίοι, με σαφήνεια προσδιορίζονται και αναφέρονται στο πρόγραμμα. Ωστόσο, η βασική, προκαταρκτική ένδειξη επιτυχίας του προγράμματος θα φανεί από την ίδια την ικανοποίηση των συμμετεχόντων επιχειρήσεων, καθώς και από τη βελτίωση της ποιότητας ζωής.

Η παρούσα πιλοτική εφαρμογή καινοτόμων δράσεων επικεντρώνεται στο δευτερογενή τομέα της οικονομίας της περιοχής, καθώς αυτός είναι και ο τομέας που παρουσιάζει το μεγαλύτερο ποσοστό ύφεσης, το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας και τα περισσότερα προβλήματα. Ωστόσο, τα αποτελέσματα των δράσεων, δηλαδή το οικολογικό σήμα, τα οικολογικά προϊόντα κ.λπ., προορίζονται για όλους τους τομείς των δραστηριοτήτων, όπως ανάπτυξη του οικολογικού τουρισμού, ο οποίος αποτελεί και την πιο υποσχόμενη, δυναμική αγορά, ικανή να συμβάλει σημαντικά στη διαμόρφωση του μέλλοντος της περιοχής.

4.3 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ

4.3.α. ΣΤΟΧΟΙ

Τα BICs (Business Innovation Centres) είναι κέντρα που λειτουργούν με κύριο στόχο να συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής που δραστηριοποιούνται και κυρίως των μη αναπτυγμένων περιοχών και βιομηχανικών ζωνών της Ε.Ε. Η δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Κέντρου BIC βασίζεται στην συνεργασία του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, με την παράλληλη υποστήριξη "Τοπικών Χορηγών".

Όλα τα Ευρωπαϊκά BICs συνδέονται σε ένα μεγάλο δίκτυο, το E.B.N (European BICs Network), το οποίο έχει ως κύριους στόχους την υποστήριξη της λειτουργίας του κάθε BIC καθώς και τη σταθερή συνεργασία μεταξύ τους. Το πρώτο BIC ιδρύθηκε στο Βέλγιο το 1983 ενώ σήμερα ο συνολικός αριθμός των ιδρυθέντων Κέντρων προσεγγίζει το 150.

Το BIC Ηπείρου (BIC of Epirus) ιδρύθηκε κατά τα τέλη του 1996 και κατά τους πρώτους 18 μήνες η χρηματοδότηση του προέρχονταν κατά 50% από την Ε.Ε., και κατά το υπόλοιπο 50% από "Τοπικούς Χορηγούς". Έκτοτε, λειτουργεί ως ένας αυτοχρηματοδοτούμενος οργανισμός μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Σκοπός ίδρυσης του Κέντρου είναι: "Η υποστήριξη των υπό δημιουργία, νεοσύστατων, ή ήδη υφιστάμενων Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (Μ.Μ.Ε.) οι οποίες επιθυμούν να αναδιοργανωθούν στοχεύοντας στην οικονομική ανάπτυξη τους καθώς και στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας τους τόσο σε εθνικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο". Ο στόχος αυτός επιτυγχάνεται μέσω της παροχής καινοτόμων υπηρεσιών διαμεσολάβησης τόσο στους φορείς όσο και στις τοπικές επιχειρήσεις.

4.3.β. ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

4.3.β.1 INNOVATIVE ACTIONS UNDER THE ERDF 2000 - 2006 (ΝΕΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ)

Το πρόγραμμα φιλοδοξεί να αναπτύξει ριψοκίνδυνες και καινοτόμες δράσεις για την υποστήριξη της επιχειρηματικότητας στην περιφέρεια της Ηπείρου. Οι κύριες κατευθύνσεις οι οποίες πρόκειται να ακολουθηθούν είναι:

- Η αναγνώριση και προώθηση νέων επενδυτικών ευκαιριών στα πλαίσια της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων κυρίως στον τομέα της παροχής υπηρεσιών σαν αποτέλεσμα της ανάπτυξης της υποδομών στην Περιφέρεια ;
- Η πιλοτική εφαρμογή καινοτόμων εκπαιδευτικών μεθόδων για την δημιουργία και υποστήριξη καινοτόμας επιχειρηματικότητας;

- Η προώθηση και διάχυση του ιδιωτικού κεφαλαίου στην Περιφέρεια; · Η πιλοτική προώθηση του ηλεκτρονικού εμπορίου και της διαχείρισης πληροφοριών στις τοπικές εταιρείες;
- Η υλοποίηση μιας περιφερειακής πρακτικής πρόβλεψης;
- Η δημιουργία μιας Επιτροπής Διαμεσολάβησης για την Πολιτική Καινοτομίας
- Η εφαρμογή μιας ενημερωτικής εκστρατείας.

4.3.β.Π. Κ.Π. EQUAL ΗΠΕΙΡΟΥ (ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ – ΠΡΩΤΟΓΕΝΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ – Μ.Μ.Ε.)

Κύριος στόχος του προτεινόμενου έργου είναι η προώθηση της επιχειρηματικότητας ειδικών κοινωνικών ομάδων της Περιφέρειας Ηπείρου. Με τον όρο "προώθηση της επιχειρηματικότητας" νοείται το σύνολο των διαδικασιών που θα επιτρέψουν στις ομάδες στόχους, να πραγματοποιήσουν μία "καλή" επιχειρηματική ιδέα. Η βασική του ιδέα είναι η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας σε επιλεγμένους τομείς - κλάδους οικονομικής δραστηριότητας της Ηπείρου.

Οι Ομάδες - Στόχοι στις οποίες απευθύνεται το Έργο και οι οποίες αποτελούν τις ομάδες του πληθυσμού που αντιμετωπίζουν τις σημαντικότερες δυσκολίες ένταξης στην αγορά εργασίας είναι:

- Νέοι, ηλικίας 18-40 ετών.
- Γυναίκες
- Κάτοικοι αγροτικών και μειονεκτικών περιοχών

Στα πλαίσια υλοποίησης του έργου πρόκειται να δημιουργηθούν τρεις κεντρικές Δομές Διάχυσης της Επιχειρηματικής Γνώσης σε κάθε ένα από τα παρακάτω αναφερόμενα θεματικά πεδία:

Θεματικό πεδίο	Κεντρική δομή	Αντένα
Καινοτόμες ΜΜΕ	ΒΙC ΗΠΕΙΡΟΥ	ΕΤΑΝΑΜ & ΑΝΕΘ
Τουρισμός	ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ	ΕΤΑΝΑΜ & ΑΝΕΘ
Αγροτική παραγωγή	ΑΣΗΚ ΑΕ	ΕΤΑΝΑΜ & ΑΝΕΘ

4.3.β.ΙΙΙ. ΚΕΤΑ ΗΠΕΙΡΟΥ (ΔΙΚΤΥΩΣΗ)

Βασικός στόχος είναι η δημιουργία ενός ολοκληρωμένου Δικτύου Δομών Επιχειρηματικής Υποστήριξης σε περιφερειακό επίπεδο με την αξιοποίηση και των υφιστάμενων δομών και μηχανισμών (π.χ. Επιμελητήρια, Αναπτυξιακές εταιρείες, Πανεπιστήμια, Ερευνητικά Κέντρα, Τεχνολογικά ιδρύματα, κ.λ.π.), και στόχο την παροχή αξιόπιστων υπηρεσιών πληροφόρησης και συμβουλευτικού προσανατολισμού προς τις επιχειρήσεις (π.χ. πληροφόρηση για δυνατότητες χρηματοδοτικής στήριξης, παροχή βασικής πληροφόρησης και προσανατολισμού

σε εξειδικευμένα θέματα: νομικά, χρηματοπιστωτικά, προβολής, ανεύρεση εξειδικευμένων συμβούλων ή προμηθευτών, ανεύρεση συνεργατών - εταιρών κ.λ.π.).

4.3.β.IV. JOP RHARE (ΠΡΩΤΟΓΕΝΝΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗ)

Το πρόγραμμα αφορά τον εντοπισμό επενδυτικών δυνατοτήτων με στόχο την κοινή δημιουργία μονάδας επεξεργασίας κοτόπουλων στην Ουκρανία

4.3.β.V. ECIP (ΠΡΩΤΟΓΕΝΝΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗ)

Το πρόγραμμα χρηματοδότησε επιχειρηματικές δραστηριότητες που είχαν ως σκοπό επενδύσεις Ηπειρωτικών εταιρειών του κλάδου τροφίμων και ποτών στην Κύπρο μέσω εταιρικών σχέσεων

4.3.β.VI. ADAPT (MME)

Το πρόγραμμα αυτό αφορά την ανάπτυξη εφαρμογών Ηλεκτρονικού Εμπορίου για MME

4.3.β.VII. LEONARDO DA VINCI (ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ)

Είναι μια προσπάθεια βελτίωσης του συστήματος συνεχόμενης κατάρτισης, οργάνωσης και εξωτερικής εικόνας του κλάδου της ζαχαροπλαστικής με την στήριξη και τεχνογνωσία εταιρειών της Ευρώπης

4.3.β.VIII. RECITE II

(ΑΛΛΕΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ)

Το πρόγραμμα αυτό αφορά σχέδια συνεργασίας δημοσίου και ιδιωτικού τομέα με σκοπό την υποστήριξη της επιχειρηματικότητας στα πλαίσια της περιφερειακής ανάπτυξης μέσω: έρευνας καινοτόμων τρόπων α) συνεργασίας, β) χρηματοδότησης και γ) πιλοτικών έργων αξιολόγησης της υλοποίησης και της αποδοτικότητας της εν λόγω συνεργασίας

4.3.γ. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Οι δράσεις του BIC επικεντρώνονται *στην πληροφόρηση, ενημέρωση και καθοδήγηση των νέων και υφιστάμενων επιχειρήσεων, καθώς επίσης και στη συνεργασία με τους φορείς, με την οικονομική βοήθεια Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων στήριξης της επιχειρηματικότητας*
Ενδεικτικά Έργα - Παρεχόμενες Υπηρεσίες

- 30 Μελέτες Χρηματοδότησης Επιχειρήσεων.
- Έρευνες Αγοράς
- Βιβλιοθήκη Αναπτυξιακών Μελετών
- Επιχειρηματικός Οδηγός Ηπείρου
- Βάση Δεδομένων 2500 Ηπειρωτικών Επιχειρήσεων
- Οικονομική διαχείριση Γραφείου Βρυξελλών
- Εγχειριδίου Οικολογικού Τουρισμού
- Βασικός Οδηγός Δημιουργίας "Παραδοσιακού Τυροκομείου".
- Συμμετοχή σε Τοπικές Εκθέσεις (Ιωάννινα, Πρέβεζα, Άρτα, Ηγουμενίτσα).
- Ενημερωτική ημερίδα με θέμα "Συστήματα διασφάλισης ποιότητας -EN ISO 9000"
- Συνάντηση Περιφερειών Ευρώπης
- Οργάνωση και υλοποίηση Επιχειρηματικών Συναντήσεων
- Οργάνωση Ομάδων Εργασίας στους κλάδους Ιχθυοκαλλιέργεια-Οικολογικός Τουρισμός-Γαλακτοκομικά Προϊόντα-Τοπικά Αγροτικά Προϊόντα-Μη Μεταλλικά Ορυκτά-Ασημουργία.
- Υλοποίηση Σεμιναρίων Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας
- Ενημερωτική ημερίδα για την δικτύωση επιχειρήσεων (clustering)
- Διαγωνισμός νέων καινοτόμων επιχειρηματικών ιδεών

4.4 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

4.4.α. ΣΤΟΧΟΙ

Η κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της Περιφέρειας Πελοποννήσου αποτελεί προϋπόθεση προκειμένου να γεφυρωθεί το χάσμα ανάπτυξης με την υπόλοιπη χώρα και να αποκατασταθεί η αναπτυξιακή ισορροπία στις γεωγραφικές περιοχές της Περιφέρειας, ώστε η Πελοπόννησος, να ανταποκριθεί με επιτυχία στις απαιτήσεις του νέου οικονομικού και πολιτικού περιβάλλοντος που διαμορφώνεται τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς.

Ο κεντρικός στόχος του προγράμματος RIPE ήταν η προετοιμασία για την εισαγωγή της έννοιας της Καινοτομίας ως κεντρικού οργανικού στοιχείου στην στρατηγική και τον σχεδιασμό της αναπτυξιακής πολιτικής της Περιφέρειας.

Ειδικότεροι στόχοι του Προγράμματος, σύμφωνα με τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το Πρόγραμμα «Καινοτόμες Ενέργειες», υπήρξαν η ενίσχυση της κοινωνικοοικονομικής ενδοπεριφερειακής συνοχής και η βιώσιμη ανάπτυξη των περιοχών της υπαίθρου.

Οι δράσεις του προγράμματος περιελάμβαναν:

- Την επεξεργασία μιας περιφερειακής στρατηγικής για την αποτελεσματική υλοποίηση αναπτυξιακού προγράμματος της Περιφέρειας Πελοποννήσου την τρέχουσα δεκαετία και την εκπόνηση ενός ρεαλιστικού και τεκμηριωμένου σχεδίου δράσης για την καινοτομία στην Περιφέρεια.
- Πιλοτικές δράσεις οι οποίες είχαν σκοπό να ενισχύσουν την επιχειρηματικότητα σε τρεις επιλεγμένους οικονομικούς τομείς στους οποίους η Περιφέρεια Πελοποννήσου διαθέτει συγκριτικά πλεονεκτήματα (ΜΜΕ, οικότουρισμός, παραδοσιακά προϊόντα).
- Συνοδευτικές δράσεις και δράσεις τεχνικής υποστήριξης.

4.4.β. ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

4.4.β.1 ΕΙΚΟΝΙΚΗ ΘΕΡΜΟΚΟΙΤΙΔΑ-ΚΕΝΤΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ (ΑΓΑΠΗΝΟΡΑΣ) (ΜΜΕ)

Το έργο αυτό ξεκίνησε το 2003. Έχει έδρα το ΒΙΠΕ Τρίπολης και το διοικητήριο ΕΤΒΑ. Έχει διάρκεια 20 έτη και αντικείμενό του είναι η παροχή υπηρεσιών σε επιχειρήσεις της εν λόγω περιφέρειας.

Η λειτουργία του «Αγαπήνορα» στοχεύει να δημιουργήσει κλίμα εμπιστοσύνης ανάμεσα στις επιχειρήσεις και στους συμβούλους ώστε να προκύψουν αμοιβαία επιχειρηματικά οφέλη και κυρίως να συμβάλει στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.

Αυτή η προοπτική έρχεται την στιγμή που το επιχειρηματικό περιβάλλον έχει γίνει πιο απαιτητικό και οι όροι του ανταγωνισμού επιβάλλουν επιχειρήσεις δυναμικές και ευέλικτες που να βασίζονται στην ανάπτυξή τους στην βελτίωση της ποιότητας, στην εστίαση στις ανάγκες του πελάτη και στην μείωση του κόστους.

Ο στόχος λοιπόν του «Αγαπήνορα», σε άμεση συνάρτηση με το πρόγραμμα RIPE είναι να ενισχύσει τον εκσυγχρονισμό, την ανταγωνιστικότητα και την διεύρυνση της δραστηριότητας των μικρών επιχειρήσεων, συντελώντας στην συνολική οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της περιφέρειας Πελοποννήσου που κατέχει δυστυχώς μια από τις πιο χαμηλές θέσεις σε επίπεδο ανάπτυξης, ανάμεσα στις ευρωπαϊκές περιφέρειες.

Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος "Καινοτόμες Ενέργειες" έχει εγκριθεί και υλοποιείται το Καινοτομικό Πρόγραμμα RIPE για την Πελοπόννησο, το οποίο έχει ως στόχο την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στην περιφέρεια.

Μια σημαντική δράση του προγράμματος RIPE, φορέας του οποίου είναι το Επιμελητήριο Αρκαδίας, είναι η δημιουργία Επιχειρηματικής Εικονικής Θερμοκοιτίδας, ενός οργανισμού δηλαδή που θα βοηθήσει τον επιχειρηματικό κόσμο στην ανάπτυξη και υλοποίηση νέων καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών και ταυτόχρονα θα παρέχει ευρύτερη συμβουλευτική υποστήριξη στους επιχειρηματίες της Πελοποννήσου.

Για την υλοποίηση της Επιχειρηματικής Εικονικής Θερμοκοιτίδας το Επιμελητήριο Αρκαδίας προχώρησε στην ίδρυση της αναπτυξιακής εταιρείας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με την επωνυμία ΑΓΑΠΗΝΩΡ.

Η μέχρι τώρα λειτουργία του κέντρου έχει κωδικοποιηθεί στις ακόλουθες ενέργειες:

- Σύσταση εταιρείας
- Κτίριο - εξοπλισμός
- Μελέτη σκοπιμότητας
- Προκήρυξη των 40 επιχειρηματικών σχεδίων
- Καθορισμός στόχου -160 επαφές με επιχειρηματίες
- Προκήρυξη και συμβάσεις συνεργατών
- Εφαρμογή επιχειρηματικών εργαλείων
- Εκπαίδευση και μεταφορά τεχνογνωσίας από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
- Ενημερωτική εκστρατεία (32 επαφές - 26 συνεντεύξεις) μέχρι σήμερα

Η ανάπτυξη της καινοτομίας στα προϊόντα και υπηρεσίες, στην διαδικασία παραγωγής και στην διαδικασία προώθησης των επιχειρήσεων, αποτελεί βασική λειτουργία του «Αγαπήνορα». Για τον σκοπό αυτό αναλαμβάνει την εκπόνηση των επιχειρηματικών σχεδίων για 40 περίπου επιχειρήσεις της περιφέρειας που θέλουν να επενδύσουν στην καινοτομία. Η δράση αυτή επιδοτείται στα πλαίσια του προγράμματος RIPE και προσφέρει στις επιχειρήσεις την δυνατότητα να αποκτήσουν μια οργανωμένη και επιστημονική μελέτη αναφορικά με την επιχειρηματική τους ιδέα και τους τρόπους που θα υλοποιηθεί.

Παράλληλα η άλλη βασική λειτουργία του «Αγαπήνορα» είναι η παροχή ευρύτερων συμβουλευτικών υπηρεσιών σε θέματα:

- Μελετών και ερευνών αγοράς (βάσεις δεδομένων με στοιχεία επιχειρήσεων της περιφέρειας ή της επικράτειας, κλαδικές αναλύσεις αγοράς, κλπ).
- Οργάνωσης και διοικητικής λειτουργίας (υποδείγματα φύλλων επικοινωνίας, προσφορών, αιτήσεων, σύνταξη και διαμόρφωση τιμοκαταλόγων κλπ).
- Κατάρτισης επιχειρηματικών σχεδίων (ανεξάρτητα της εφαρμογής καινοτομίας)
- Εξεύρεσης, εκπαίδευσης και αξιολόγησης προσωπικού
- Νομικών πληροφοριών για την ίδρυση και την λειτουργία των επιχειρήσεων

- Πληροφοριών σε φοροτεχνικά και λογιστικά θέματα
- Αναζήτηση Ευρωπαϊκών ή Εθνικών επιδοτούμενων ή μη προγραμμάτων ανάπτυξης και εκσυγχρονισμού

Ανάλογα με το είδος τους κάποιες από τις συμβουλευτικές υπηρεσίες μπορεί να παρέχονται δωρεάν ή με ελάχιστο κόστος από τον «Αγαπήνορα» (δείγματα προσφορών, τιμοκατάλογοι, «μικρά» επιχειρηματικά σχέδια, εξεύρεση προσωπικού κ.α.).

Η κύρια όμως υπηρεσία του «Αγαπήνορα» είναι να κάνει προσιτό το σύνολο των συμβουλευτικών υπηρεσιών στους επιχειρηματίες της περιφέρειας δημιουργώντας έναν άξονα συνεργασίας ανάμεσα στις επιχειρήσεις και στους εξειδικευμένους συμβούλους.

Τα αποτελέσματα αυτής της συνεργασίας και τα οφέλη για την επιχείρηση αλλά και για τους συμβούλους εξασφαλίζονται μέσα από την εφαρμογή συστήματος πιστοποίησης συμβούλων, που θα υλοποιείται και θα ελέγχεται από τον «Αγαπήνορα». Η επιχείρηση θα μπορεί να απευθύνεται σε εμάς για οποιοδήποτε υπηρεσία επιθυμεί και ανάλογα με την φύση της υπηρεσίας θα καλείται να επιλέξει από λίστα πιστοποιημένων συμβούλων με τους οποίους συνεργάζεται το πρόγραμμα, τον σύμβουλο με τον οποίο θα συνεργαστεί.

4.4.β.ΙΙ. ΚΕΝΤΡΑ ΟΙΚΟΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (ΟΙΚΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ)

Πρόκειται για το σχεδιασμό και δημιουργία ενός, αρχικά, κέντρου, με βασικό του στόχο την προώθηση νέων ήπιων μορφών τουρισμού, όπως ο οικο-τουρισμός, αγροτουρισμός τουρισμός υπαίθρου, ναυταθλητικός τουρισμός, κ.λ.π.. Κύριο ενδιαφέρον αποτελεί η επιθυμία αναβάθμισης του παραδοσιακού τουριστικού προϊόντος της Πελοποννησιακής Περιφέρειας, καθώς και η ανάδειξη διαφόρων νέων μορφών οικο-τουριστικής διάστασης. Βασισμένοι λοιπόν σε συγκεκριμένες έρευνες στο ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο, αναλύθηκαν διεξοδικά διάφορες παρόμοιες περιπτώσεις, όπου το οικοτουριστικό προϊόν σχεδιάστηκε και αναδείχτηκε, εξ' ολοκλήρου μέσα από τη χρήση εξελιγμένων τεχνολογιών τηλεπικοινωνίας και πληροφοριών.

Αυτό είχε ως αποτέλεσμα το σαφή σχεδιασμό ενός ολοκληρωμένου προϊόντος οικοτουριστικής διάστασης, όπου ως τελικός χρήστης του ορίζεται ο πολίτης - τουρίστας, σε εθνικό και σε παγκόσμιο επίπεδο. Το οικοτουριστικό αυτό κέντρο, αρχικά έχει ως βάση του το Γύθειο, στην περιοχή της Λακωνίας. Υπολογίζεται όμως, ότι μετά την ολοκλήρωση και έναρξη λειτουργίας και επίσης της παρουσίασης βιωσιμότητας του κέντρου, η ιδέα και τεχνολογική υποδομή του συγκεκριμένου οικο-τουριστικού έργου, θα οδηγήσουν στην δημιουργία και άλλων παρόμοιων έργων και στις υπόλοιπες περιοχές της Πελοποννησιακής περιφέρειας.

Στόχος είναι η άμεση ενημέρωση και εξυπηρέτηση των πολιτών - τουριστών, ειδικά στον τομέα της παροχής ηλεκτρονικών πληροφοριών και υπηρεσιών, καθώς και στη χρήση καινοτόμων επιχειρησιακών εφαρμογών, με σκοπό την αυτόματη αναζήτηση και εύρεση της περιοχής και του καταλύματος που επιθυμεί ο κάθε ενδιαφερόμενος. Το όλο σύστημα είναι σχεδιασμένο να υποστηρίζει διαδικασίες on-line κρατήσεων, καθώς και πολλαπλές βάσεις δεδομένων με όλες τις σχετικές οικοτουριστικές πληροφορίες

4.4.β.ΙΙΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ (ΔΙΚΤΥΩΣΗ)

Στα πλαίσια της δράσης του έργου RIFE, λειτουργεί το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΟΠΣΠΑ) μέσα από το οποίο παρέχεται πληροφόρηση και τεκμηρίωση για τη σχεδίαση και υλοποίηση της αναπτυξιακής πολιτικής της περιφέρειας. Η δράση υλοποιείται από το Επιμελητήριο Αργολίδας και το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Πελοποννήσου σε συνεργασία με την ομάδα Urenio του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Το πληροφοριακό σύστημα (ΟΠΣΠΑ) υποστηρίζει τον στόχο για την εκάστοτε περιφερειακή πολιτική και το αναπτυξιακό πρόγραμμα της περιφέρειας και αποτελείται από τέσσερις εφαρμογές:

- Την παρακολούθηση της αγοράς, των νέων προϊόντων και τεχνολογιών σε τρεις σημαντικούς κλάδους της περιφέρειας (τρόφιμα-ποτά, αγροτικό και οικιακό εξοπλισμό και τουρισμό)
- Τον οδηγό επιχειρηματικών ευκαιριών για νέες επενδύσεις στην Πελοπόννησο
- Την συγκριτική αξιολόγηση της απόδοσης των επιχειρήσεων της Πελοποννήσου σε σχέση με τις σημαντικότερες εταιρίες του κλάδου τους (Benchmarking)
- Την μέτρηση των επιδόσεων της Περιφέρειας Πελοποννήσου συγκριτικά με άλλες Περιφέρειες.

4.4.β.IV. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Η δράση αυτή είχε σκοπό την ανάπτυξη περιφερειακής στρατηγικής και σχεδίου δράσης για την καινοτομία καθώς και τη δημιουργία εταιρικών σχέσεων συνεργασίας. Στα πλαίσια της δράσης παραδόθηκε στους φορείς και την επιχειρηματική κοινότητα Σχέδιο Δράσης και Οδηγός Περιφερειακής Στρατηγικής για την προώθηση της καινοτομίας. Με βάση τις προτάσεις των ομάδων εργασίας, την έρευνα και την ανάλυση που πραγματοποιούνται, παραδόθηκε προσχέδιο της Περιφερειακής πολιτικής για την προώθηση της καινοτομίας.

Το σχέδιο ενσωματώνει επιστημονικές έρευνες και μελέτες που πραγματοποιήθηκαν ειδικά για το Πρόγραμμα RIPE όπως :

- Ανάλυση του Περιφερειακού παραγωγικού συστήματος
- Διερεύνηση των αναπτυξιακών και τεχνολογικών τάσεων σε επιλεγμένους τομείς: αγροτικός, βιομηχανία, τουρισμός και υπηρεσίες.
- Καταγραφή και ανάλυση των αναγκών των επιχειρήσεων σε καινοτομία και τεχνολογία.
- Ανάλυση των αναγκών των ΜΜΕ για χρηματοδότηση καινοτομίας και τεχνολογικής ανάπτυξης.
- Ανάλυση των θεσμών και υποδομών τεχνολογικής πληροφόρησης.

4.4.β.V. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ (ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ)

Η δράση αυτή είναι συμπληρωματική της προώθησης του οικότουρισμού και στηρίζει τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές της Περιφέρειας, όπου κατά κανόνα παράγονται παραδοσιακά τοπικά προϊόντα. Βασικό στοιχείο της δράσης είναι η στήριξη της επιχειρηματικής συνεργασίας μεταξύ των επιχειρήσεων, σε τομείς όπου ενδείκνυται για συνέργιες και συνεργασίες.

Οι επιχειρήσεις αυτές υποστηρίχθηκαν προκειμένου:

- Να καταρτίσουν επιχειρηματικό σχέδιο παραγωγής και προώθησης των προϊόντων τους.
- Να επεξεργαστούν από κοινού νέους τρόπους προώθησης των προϊόντων τους.

4.4.β.VI. ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ (ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ)

Στόχος της δράσης αυτής ήταν να φέρει στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές της Περιφέρειας τα πλεονεκτήματα που προσφέρουν οι τεχνολογίες της πληροφορίας. Ο στόχος αυτός προωθήθηκε με τη δημιουργία κέντρων.

Πρόκειται για δύο Τηλε-Οικοτεχνικά Κέντρα (Tele-Cottages), τα οποία αρχικά θα λειτουργήσουν σε δύο από τους νομούς της Περιφέρειας της Πελοποννήσου. Βασικός σκοπός των κέντρων αυτών, είναι η εξοικείωση των πολιτών και μαθητών της περιοχής, με τις διάφορες νέες εφαρμογές της Κοινωνίας της Πληροφορίας.

Στόχος είναι η άμεση ενημέρωση, εξυπηρέτηση και εκπαίδευση των πολιτών, ειδικά στον τομέα της παροχής ηλεκτρονικών υπηρεσιών, καθώς και στη χρήση καινοτόμων επιχειρησιακών εφαρμογών. Τα Τηλε-Οικοτεχνικά αυτά κέντρα είναι άρτια εξοπλισμένα με σύγχρονα τεχνολογικά συστήματα, στον χώρο της πληροφορικής και των επικοινωνιών

4.4.γ. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το RIPE:

- Θα υποστηρίξει και θα προωθήσει επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε κάποιους συγκεκριμένους οικονομικούς τομείς, στους οποίους η Περιφέρεια Πελοποννήσου διαθέτει πλεονεκτήματα.
  - Θα προσφέρει στην Περιφέρεια τα εργαλεία και την εκπαίδευση στις νέες τεχνολογίες της πληροφορίας, ώστε να μην είναι απομονωμένη από τις εξελίξεις
  - Θα παραδώσει στην Περιφέρεια ένα σχέδιο για τη χρηματοδότηση δράσεων καινοτομίας από το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης για την περίοδο 2004-2006 ή και για το επόμενο ΚΠΣ.

4.5 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

4.5.α ΣΤΟΧΟΙ (INVENT & RIS+)

INVENT

Η πρωτοβουλία INVENT αποτελεί τη συνέχεια των προγραμμάτων RIS και RIS+ τα οποία υλοποιήθηκαν από την Περιφέρεια Θεσσαλίας την περίοδο 1997 - 2001.

Το INVENT αποτελεί το επιστέγασμα των προσπαθειών που καταβάλλονται από όλους τους σημαντικούς φορείς της Περιφέρειας για να καταστήσουν τη Θεσσαλία την Καινοτόμο Περιφέρεια.

Ταυτόχρονα αποτελεί την **απαρχή Καινοτόμων Δράσεων** που θα βελτιώσουν το επίπεδο της Οικονομικής και Κοινωνικής Δραστηριότητας και θα οδηγήσουν στη σύγκλιση του επιπέδου ανάπτυξης με αυτό των προηγμένων Ευρωπαϊκών Περιφερειών.

Το INVENT (Καινοτόμα Εγχειρήματα στη Θεσσαλία) είναι ένα πρόγραμμα που στοχεύει στην εφαρμογή μιας σειράς **διακλαδικών καινοτόμων ενεργειών** στην Περιφέρεια Θεσσαλίας:

- Εστιάζει στην **ανάπτυξη νέων προϊόντων** και ενθαρρύνει τη δημιουργία καινοτόμων επιχειρήσεων, οι οποίες συνδέονται με εκπαιδευτικά ιδρύματα και ερευνητικά κέντρα.
- Ενθαρρύνει προσπάθειες σύστασης νέων καινοτόμων επιχειρήσεων και εταιρειών **τεχνοβλαστών (spin offs)**, στον τομέα της υψηλής τεχνολογίας, του τουρισμού, της μεταλλουργικής βιομηχανίας και των αγροτικών εκμεταλλεύσεων.
- Παρέχει ως πλαίσιο υποστήριξης, το **Περιφερειακό Κέντρο Υποστήριξης Επιχειρηματικότητας και Καινοτομίας (RISC)**, με αποστολή την προώθηση καινοτόμων ενεργειών στη Θεσσαλία μέσα από την ανάπτυξη νέων προϊόντων.
- Ενισχύει τη **δημιουργία, διάδοση και αφομοίωση των γνώσεων** εντός της παραγωγικής δομής ως πρωταρχική πηγή καινοτομιών και περιφερειακού ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος

Το INVENT (Innovative Ventures in Thessaly) στοχεύει στην δημιουργία μόνιμων δεσμών ανάμεσα στα ερευνητικά ιδρύματα και τις επιχειρήσεις, στην καλλιέργεια συστηματικών πρακτικών προώθησης της καινοτομίας και ανάπτυξης νέων προϊόντων, στην παρουσίαση συγκεκριμένων περιπτώσεων εφαρμογής καλών πρακτικών, καθώς και την οργάνωση μιας ευρείας κοινωνικής διαδικασίας για την ανάπτυξη και διάδοση νέων προϊόντων, καλύπτοντας όλους τους παραγωγικούς τομείς της Περιφέρειας και το μέγιστο δυνατό αριθμό επιχειρήσεων.

4.5.β. ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ ΤΟΥ INVENT:

1. Η εφαρμογή καινοτόμων πρακτικών στην ανάπτυξη νέων προϊόντων στους τομείς μεταποίησης, υπηρεσιών, τουρισμού και γεωργίας. Στόχος είναι η ανάπτυξη σε τοπικό επίπεδο μιας σειράς αξιόπιστων πρακτικών για την ανάπτυξη νέων προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων:
  - ο Της δημιουργίας 10 νεοσύστατων εταιριών υψηλής τεχνολογίας / τεχνοβλαστών
  - ο Της ανάπτυξης 1 προτύπου ποιότητας για τουριστικές υπηρεσίες
  - ο Της ανάπτυξης 4 νέων προϊόντων στον τομέα του αειφόρου τουρισμού
2. Η δημιουργία περιφερειακών δομών υποστήριξης που προωθούν την καινοτομία και ανάπτυξη προϊόντων στις Θεσσαλικές επιχειρήσεις. Για το σκοπό αυτό προωθείται:
  - ο Η δημιουργία 1 Περιφερειακού Κέντρου Υποστήριξης Καινοτομίας που θα απευθύνεται σε όλες τις βιομηχανίες και επιχειρήσεις με σκοπό τη μεταφορά καλών πρακτικών και τεχνικών για την ανάπτυξη νέων προϊόντων.
  - ο Η δημιουργία 1 Κέντρου Βιομηχανικού Σχεδίου με στόχο την κάλυψη των αναγκών στον τομέα της μεταποίησης όσον αφορά μεθόδους σχεδίασης προϊόντων.
  - ο Η Επίδειξη και διάδοση μοντέλων νέων προϊόντων και πρακτικών με στόχο την ενίσχυση της περιφερειακής συνείδησης, όσον αφορά πρακτικές ανάπτυξης νέων προϊόντων και στη διάχυση των αποτελεσμάτων που έχουν αποκτηθεί από πειραματικά ερευνητικά έργα σε μεγάλο αριθμό περιφερειακών ΜΜΕ.
3. Η κινητοποίηση των περιφερειακών παραγόντων και επιχειρήσεων θα επιτευχθεί μέσα από:
  - ο Την έναρξη 3 εκστρατειών διάδοσης, με στόχο τους τομείς μεταποίησης, τουρισμού και γεωργίας
  - ο Τη δημιουργία 5 διαπεριφερειακών δικτύων μάθησης ανάμεσα σε πανεπιστήμια και επιχειρήσεις
  - ο Τη σύσταση κέντρου τεκμηρίωσης για την μέτρηση της καινοτομίας σε περιφερειακό επίπεδο.
  - ο Τη δημιουργία μιας On-line εργαλειοθήκης για την καινοτομία για την υποστήριξη καινοτόμων δράσεων.
  - ο Την ανάπτυξη 10 καθοδηγητικών πλαισίων

Από το 1997, η Περιφέρεια Θεσσαλίας ασχολείται ενεργά με πρωτοβουλίες προώθησης καινοτομιών και τεχνολογικής ανάπτυξης.

Η Περιφέρεια έχει επιλεγεί να συμμετέχει σε μια σειρά καινοτόμων ενεργειών του ΕΤΠΑ, συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων RIS Θεσσαλίας (1997-98), RIS+ Θεσσαλίας (1999-2001), Περιφερειακές Οικονομικές Πληροφορίες (Πρόγραμμα για την Καινοτομία, 1998-2000), InnoRegio (RECITE II, 1999-2001), τα οποία οδήγησαν στη διαμόρφωση και υλοποίηση μιας περιφερειακής στρατηγικής όσον αφορά την καινοτομία και την τεχνολογική ανάπτυξη.

Η στρατηγική προσέγγιση βασίστηκε σε μια ευρέως διαδεδομένη δημόσια συζήτηση, η οποία διευκολύνει και προωθεί την ομοφωνία και ενθαρρύνει μια κοινή αντίληψη για τη στρατηγική της οικονομίας της Περιφέρειας, διαμέσου της ανάπτυξης μακροπρόθεσμων

σχεδίων για επιχειρήσεις, με την πλήρη επικύρωση και συναίνεση υπηρεσιών υποστήριξης.

Η δημόσια συζήτηση οδήγησε επίσης στην ανάπτυξη μιας συμφωνημένης πολιτικής αντίδρασης για την περιφερειακή καινοτομία από «κάτω προς τα πάνω» (bottom-up) (στρατηγική και σχέδιο δράσης) εδραιώνοντας ομοφωνία στην εξασφάλιση της δέσμευσης παραγόντων-κλειδιά σε μακροπρόθεσμα οράματα και βραχυπρόθεσμες δράσεις.

Μέχρι σήμερα οι προτεραιότητες της στρατηγικής για την καινοτομία στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ήταν:

- (1) η προώθηση της κουλτούρας της καινοτομίας,
- (2) η ενίσχυση των επιχειρηματικών καινοτομικών ικανοτήτων,
- (3) η προώθηση παροχής υπηρεσιών Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης,
- (4) η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, και
- (5) η ανάπτυξη μηχανισμών χρηματοδότησης της καινοτομίας.

Στο πλαίσιο αυτό, το INVENT έρχεται να καλύψει τα κενά και να προωθήσει τα αποτελέσματα προηγούμενων καινοτόμων πρωτοβουλιών, ενισχύοντας

- (1) τη δικτύωση επιχειρήσεων,
- (2) τη δημιουργία ομίλων επιχειρήσεων και
- (3) τους δεσμούς μεταξύ πανεπιστημίων και επιχειρηματικού κόσμου, οδηγώντας στην υιοθέτηση χρήσιμων μεθόδων και τεχνολογιών για την ανάπτυξη νέων προϊόντων.

Η στρατηγική επικεντρώνεται στην **Διαδικασία Ανάπτυξης Νέων Προϊόντων από τις Θεσσαλικές επιχειρήσεις** με πρωταρχικό στόχο τη βελτίωση των ικανοτήτων των επιχειρήσεων της περιφέρειας να δημιουργήσουν και να διαθέσουν στην αγορά νέα καινοτόμα προϊόντα.

Στη διαδικασία αυτή, η στρατηγική της περιφέρειας επιδιώκει την επίτευξη δύο στόχων:

- Τη βελτίωση των εξωτερικών συνθηκών και το περιφερειακό θεσμικό περιβάλλον για τη δημιουργία νέων προϊόντων από τις τοπικές επιχειρήσεις με την υποστήριξη ενδιάμεσων φορέων, και
- Τη διάδοση των μοντέλων ανάπτυξης νέων προϊόντων σε ένα μεγάλο αριθμό επιχειρήσεων που ανήκουν στους τομείς της γεωργίας, της μεταποίησης και του τουρισμού.

Επιδίωξη είναι η **ανάπτυξη νέων προϊόντων** από μια κρίσιμη μάζα επιχειρήσεων σε ολόκληρο το φάσμα των κύριων παραγωγικών δραστηριοτήτων της περιφέρειας, με θετικές συνέπειες στην **ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων** και την **απασχόληση του ανθρώπινου δυναμικού** στην Περιφέρεια Θεσσαλίας.

Καθώς η εισαγωγή νέων προϊόντων αποτελεί έναν πρωταρχικό δείκτη καινοτομίας η στρατηγική του INVENT θα έχει άμεση θετική επίδραση στο δυναμικό για παραγωγή καινοτομιών των Θεσσαλικών Επιχειρήσεων.

4.5.γ. ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ ΤΟΥ RIS +

Το πρόγραμμα RIS+ αποτελεί την εξειδίκευση του προγράμματος RIS, που υλοποιήθηκε στην Περιφέρεια Θεσσαλίας την περίοδο 1997 - 1999, με βάση συγκεκριμένα πιλοτικά έργα.

Η προστιθέμενη αξία του RIS+ Θεσσαλίας περιλαμβάνει τα παρακάτω:

1. Τη δημιουργία καινοτομικής νοοτροπίας και περιφερειακής συνείδησης:
  - ο Προβολή της σημασίας και του οφέλους που προκύπτει από την καινοτομία
  - ο Ενθάρρυνση της υιοθέτησης της τεχνολογίας και της καινοτομίας
  - ο Προβολή των δυνατοτήτων της Περιφέρειας και ενθάρρυνση για τη χρησιμοποίησή τους
  - ο Δημιουργία περιφερειακών μηχανισμών για τη συνεργασία και αναζήτηση, ανάπτυξη και δημιουργία συναίνεσης σε σχέση με τη Στρατηγική της Περιφέρειας
2. Τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και την ανάπτυξη ευνοϊκών συνθηκών σε σχέση με τις καινοτομίες:
  - ο Ανάπτυξη και στήριξη της υποδομής γνώσεων και της πρόσβασης σε τοπικό και διεθνές επίπεδο
  - ο Ανάπτυξη των θεσμών που στηρίζουν τη μάθηση
  - ο Ανάπτυξη των οργανισμών που στηρίζουν τις καινοτομικές δραστηριότητες
  - ο Βελτίωση της χρηματοδότησης καινοτομιών.
3. Την ενίσχυση των καινοτομικών ικανοτήτων των επιχειρήσεων:
  - ο Ενδυνάμωση των τεχνολογικών και διοικητικών δυνατοτήτων
  - ο Στήριξη της Έρευνας και Ανάπτυξης σε συγκεκριμένους τομείς του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα
  - ο Πολιτική δημόσιων προμηθειών και κανονισμών
  - ο Επικέντρωση των δημόσιων και επιχειρησιακών στρατηγικών στην ανάπτυξη των ανθρώπινου κεφαλαίου ως την κύρια πηγή ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων.

4.5.δ. ΠΙΛΟΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ RIS:

1. Δημιουργία καινοτομικής συνειδητοποίησης και ενδυνάμωση των δεσμών μεταξύ επιχειρήσεων και ακαδημαϊκής κοινότητας.
2. Συμφωνία Ολοκληρωμένης Παραγωγής
3. Προώθηση και εφαρμογή του HACCP
4. Αυτοαξιολόγηση και Συμμετοχή των Εταιριών σε προγράμματα Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης
5. Πιστοποίηση Εργαστηρίων
6. Σεμινάρια και Αποστολές Επιχειρήσεων

Η εφαρμογή των 5 πιλοτικών δράσεων οδήγησε στην αναθεώρηση των προτεραιοτήτων της Περιφερειακής Στρατηγικής για την Καινοτομία στη Θεσσαλία.

Η έμφαση στη Νέα Στρατηγική δίνεται στην Ανάπτυξη Νέων Καινοτόμων Προϊόντων σε κρίσιμους τομείς της Θεσσαλικής Οικονομίας και αποτυπώνεται στην πρωτοβουλία INVENT η οποία με την έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής υλοποιείται αυτή τη στιγμή στη Θεσσαλία.

4.5.ε. ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

4.5.ε.1. INNOREGGIO (ΔΙΚΤΥΩΣΗ)

Πέρα από τις πρωτοβουλίες RIS και RIS+ στη Θεσσαλία υλοποιείται από το 1999 το πρόγραμμα INNOREGIO, το οποίο δίνει έμφαση στην ανάπτυξη και διάδοση στις επιχειρήσεις των Τεχνικών Διαχείρισης Καινοτομίας, με στόχο την βελτίωση της ανταγωνιστικής τους θέσης στην αγορά.

Παράλληλα η εφαρμογή του προγράμματος βοηθά τις επιχειρήσεις να ενσωματώσουν την καινοτομία και τα εργαλεία ανάπτυξης της στην καθημερινή τους λειτουργία.

Με τον τρόπο αυτό καθίσταται ευκολότερη και η συμμετοχή των επιχειρήσεων στις καινοτόμες πρωτοβουλίες π.χ. RIS+, INVENT, που αναπτύσσονται από την Περιφέρεια Θεσσαλίας με πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα για τη λειτουργία τους.

Οι στόχοι του προγράμματος είναι:

1. Η **ανάπτυξη και διάδοση Τεχνικών Διαχείρισης Καινοτομίας (ΤΔΚ)** σε όλους τους φορείς του συστήματος περιφερειακών καινοτομιών: ΜΜΕ, παροχείς τεχνολογίας, οργανισμούς μεταφοράς τεχνολογίας, ινστιτούτα E&A.
2. Η ανάπτυξη μιας ελαφράς μορφής **δια-περιφερειακής υποδομής τεχνολογικής πληροφόρησης**, βασισμένης σε ένα δίκτυο Web sites, η οποία θα συμβάλλει στην επίδειξη και διάδοση των τεχνικών για τη διαχείριση της καινοτομίας.
3. Η στήριξη μιας **ενδο-περιφερειακής συνεργασίας** μεταξύ περιφερειών που επεξεργάζονται Περιφερειακές Στρατηγικές Καινοτομίας με στόχο την ανάπτυξη "bottom-up" εργαλείων για τις περιφερειακές καινοτομίες, πιλοτικές εφαρμογές που θα καταστήσουν ικανές τις ΜΜΕ να εργαστούν στο καλύτερο επίπεδο όσον αφορά την πρακτική, και την περιφερειακή νοημοσύνη στο επίπεδο της καινοτόμου μεθόδου.

Στο πρόγραμμα θα χρησιμοποιηθούν τα παρακάτω εργαλεία και μεθοδολογίες:

- Συγκριτική Προτυποποίηση (Benchmarking)
- Αναδιοργάνωση Λειτουργιών (BPR)
- Τεχνοδιάγνωση

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει τέσσερις φάσεις και δέκα πακέτα εργασίας τα οποία αφορούν:

ΦΑΣΗ 1

Τη μελέτη σκοπιμότητας και τον ορισμό της μεθόδου εργασίας και του προγράμματος

ΦΑΣΗ 2

Την ανάπτυξη τεχνικών διαχείρισης καινοτομίας

ΦΑΣΗ 3

Την διάδοση και την εφαρμογή των τεχνικών διαχείρισης καινοτομίας, και

ΦΑΣΗ 4

Παρακολούθηση και αξιολόγηση. Το κάθε πακέτο εργασίας χωρίζεται σε ειδικά καθήκοντα.

Σε περιφερειακό επίπεδο, το πρόγραμμα θα συμβάλλει:

1. Στην ανάπτυξη **30 περίπου τεχνικών διαχείρισης καινοτομίας**, κατάλληλων για βιομηχανίες, οργανισμούς μεταφορά τεχνολογίας, παροχείς τεχνολογίας και ινστιτούτα E&A
2. Στην **οργάνωση εκπαίδευσης** στις ΤΔΚ για 500 ΜΜΕ και οργανισμούς σε κάθε περιφέρεια που συμμετέχει
3. Στην **επίσκεψη, έλεγχο και διάδοση των ΤΔΚ σε 400 ΜΜΕ** σε κάθε περιφέρεια
4. Στη δημιουργία ενός **δικτύου Περιφερειακών Παρατηρητηρίων Καινοτομίας** (ένα ΠΠΚ σε κάθε περιφέρεια που συμμετέχει) και στην παροχή on line πληροφόρησης για την εφαρμογή των ΤΔΚ, την επίδειξη και την μόνιμη υποστήριξη για την εφαρμογή των ΤΔΚ
5. Στη συγχρηματοδότηση της εφαρμογής των ΤΔΚ σε επιλεγμένες ΜΜΕ, περίπου 20-25 σε κάθε περιφέρεια
6. Στην **αξιολόγηση των επιδράσεων** μιας τέτοιας ευρείας διάδοσης της διαχείρισης της καινοτομίας σε εταιρείες της περιφέρειας, τους οργανισμούς, και τα συστήματα περιφερειακών καινοτομιών.

Σε **Ευρωπαϊκό επίπεδο**, το πρόγραμμα αναμένεται να αυξήσει τη γνώση γύρω από τις τεχνικές για τη διαχείριση της καινοτομίας, και να δημιουργήσει ένα δίκτυο Περιφερειακών Παρατηρητηρίων Καινοτομίας προωθώντας την διάδοση της καινοτομίας.

Το **δίκτυο** θα είναι ανοιχτό, και άλλες περιφέρειες μπορούν να συμμετάσχουν. Η καλύτερη πρακτική στη βελτίωση της διαχείρισης και τα Περιφερειακά Παρατηρητήρια Καινοτομίας θα απευθύνονται σε όλο το δίκτυο RTP-RIS-RITTS Περιφερειών, δίνοντας πληροφορίες για το πως να διαχειρίζονται αυτά τα ζητήματα και να συμμετάσχουν στο δίκτυο ΠΠΚ

4.5.ε.II. PAN INTEREG II MEDOC (ΔΙΚΤΥΩΣΗ)

Οι τρεις βασικοί άξονες στους οποίους στοχεύει το πρόγραμμα είναι:

1. Δημιουργία δικτύων Μεσογειακών συστημάτων φυσικών διαδρομών και πολιτιστικών Ευρωπαϊκών πάρκων
2. Προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης
3. Εφαρμογή των Κοινοτικών πολιτικών στην περιφέρεια

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

A. Δημιουργία ενός διεθνούς δικτύου τηλεπληροφόρησης.

B. Δράσεις εφαρμογής των νέων τεχνολογιών στη διαμόρφωση πολιτικών για την αειφόρο ανάπτυξη.

4.5.ε.III. TRIPS (M.M.E.)

(Διάδοση της Επιχειρηματικότητας Ευφυΐας στις M.M.E)

1. Ανάπτυξη της περιφερειακής συνείδησης σε ότι αφορά την επιχειρηματική ευφυΐα και τη μέθοδο με την οποία επιτυγχάνεται.
2. Έρευνα και αποσαφήνιση των βέλτιστων πρακτικών ανάπτυξης της επιχειρηματικής ευφυΐας.
3. Έρευνα και ανάλυση των αναγκών και της ζήτησης από την σκοπιά των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.
4. Έρευνα και ανάλυση των υπηρεσιών που προσφέρονται στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις Οργάνωση και παροχή εκπαίδευσης στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις με σκοπό την επίτευξη της επιχειρηματικής ευφυΐας.
5. Ανάπτυξη ενός δικτύου με τη συμμετοχή MME και οργανισμών υποστήριξης της επιχειρηματικής δράσης με σκοπό την διευκόλυνση της ροής της γνώσης για την επιχειρηματική ευφυΐα.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

1. Βελτίωση του επιπέδου χρησιμοποίησης της Επιχειρηματικής Ευφυΐας από τις Θεσσαλικές επιχειρήσεις.
2. Δημιουργία ενός περιφερειακού ερευνητικού κέντρου για ζητήματα επιχειρηματικής ευφυΐας.
3. Χρησιμοποίηση όλων των πόρων της περιφέρειας κάτω από μια κοινή περιφερειακή αντίληψη για την ευφυΐα.

4.5.στ. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Ο κύριος στόχος της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας «Περιφερειακή Στρατηγική καινοτομίας RIS», η οποία υλοποιήθηκε από την Περιφέρεια Θεσσαλίας, ήταν η μορφοποίηση ενός κοινού πλαισίου για τη στρατηγική καινοτομίας σε περιφερειακό επίπεδο. Η ανάπτυξη της περιφερειακής στρατηγικής καινοτομίας για τη Θεσσαλία θεωρήθηκε σημαντική για τη διασφάλιση και τη βελτίωση της οικονομικής ανάπτυξης, της ανταγωνιστικότητας και της κουλτούρας καινοτομίας στη περιφέρεια. Επιπρόσθετα το RIS + Θεσσαλίας έθεσε ως κύριους στόχους την δημιουργία κουλτούρας καινοτομίας καθώς και τον συντονισμό των δομών υποστήριξης των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.

Κύριος στόχος είναι η προώθηση μέτρων που να βοηθάνε τις τοπικές επιχειρήσεις να υιοθετούν καινοτόμες πρακτικές σε σχέση με το 3^ο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης και τις συνδέσεις με τα άλλα διαρθρωτικά ταμεία.

Τη στιγμή αυτή μπορούμε να ισχυριστούμε ότι η εφαρμογή της στρατηγικής μέσω του RIS +, είναι πολύ ενθαρρυντική σχετικά με το μέλλον της καινοτομίας στη Θεσσαλία. Τα αποτελέσματα του RIS + οδήγησαν στη διαμόρφωση της πρότασης INVENT (καινοτόμα εγχειρήματα στη Θεσσαλία). Για μια ακόμη φορά όλοι οι κύριοι παίκτες του Περιφερειακού Συστήματος Καινοτομίας έχουν αναμιχθεί ενεργά στο πρόγραμμα.

Η τετραετής στρατηγική καινοτομίας της Θεσσαλίας είναι ζωτική για την οικονομική ανάπτυξη, τις αυξανόμενες δυνατότητες έρευνας και ανάπτυξης της περιφέρειας, αξιολογώντας τα δυνατά και αδύνατα σημεία του συστήματος καινοτομιών της Θεσσαλίας και επίσης είναι ζωτική για τη διατύπωση τρόπων βελτίωσης της απόδοσης στον τομέα αυτόν. Επιδίωξε επίσης να παρέχει ένα πλαίσιο για τη αντιμετώπιση των ζητημάτων που αφορούν την πολιτική καινοτομίας με περιεκτικό και συντονισμένο τρόπο.

Σε μεγάλο βαθμό, η επιτυχία της υποστήριξης της Θεσσαλίας θα ενισχυθεί αν κατορθώσουν οι τοπικές Αρχές να δημιουργήσουν ένα οικονομικό κλίμα όπου μπορεί να ανθίσει η καινοτομία.

4.6 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

4.6.α. ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

4.6.α.Ι. VERITE (ΔΙΚΤΥΩΣΗ)

Στόχος του έργου είναι η ανταλλαγή εμπειριών και τεχνογνωσίας μεταξύ ευρωπαϊκών Περιφερειών, Πανεπιστημίων, και φορέων μεταφοράς τεχνολογίας σε θέματα τεχνικών και τεχνολογιών διαχείρισης καινοτομίας

ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

1. Ανάπτυξη και εμπλουτισμός μίας ευρωπαϊκής ψηφιακής πύλης (portal) για τεχνολογίες και παροχή υπηρεσιών και τεχνολογιών διαχείρισης καινοτομίας.
2. Ανάπτυξη και εμπλουτισμός βάσης δεδομένων και ψηφιακού φόρουμ συζητήσεων με θέμα βέλτιστες πρακτικές και εφαρμογή των τεχνολογιών καινοτομίας..
3. Διοργάνωση 5 θεματικών συνεδρίων που οργανώνονται από εξειδικευμένους φορείς, περιφέρειες και εταιρίες. Τα συνέδρια αφορούν στη Συγκριτική Αξιολόγηση (Benchmarking), Ανάπτυξη Νεων Προϊόντων, Διαχείριση Αλυσίδων Παραγωγής, Μεταφορά Τεχνολογίας και Τεχνολογικές Κλινικές, και Επιχειρηματική Ευφυΐα.

4.6.α.ΙΙ ONLI: Καινοτομία on-line (ΔΙΚΤΥΩΣΗ)

Το έργο αφορά στη δημιουργία ενός Ψηφιακού Τεχνολογικού Πάρκου, μέσω του οποίου οι ευρωπαίοι επιχειρηματίες και επιχειρήσεις μπορούν να έχουν άμεση πρόσβαση σε νέες τεχνολογίες, κατάρτιση, συμβουλευτικές υπηρεσίες, εργαλεία τηλεματικής, επιτυχή παραδείγματα και βέλτιστες τεχνικές μεταφοράς τεχνολογίας.

ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Τα εργαλεία τηλεματικής που αναπτύχθηκαν δίνουν τη δυνατότητα στους χρήστες για:

- Τεχνολογική Αναζήτηση
- Αξιολόγηση Τεχνολογιών
- Χρήση Εικονικού Χώρου Επικοινωνίας
- Τεχνοδιάγνωση
- Μάρκετινγκ Καινοτομίας
- Συγγραφή Επιχειρηματικού Σχεδίου
- Χρηματοδότηση Καινοτομίας

4.6.α.III. ΨΗΦΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ (ΔΙΚΤΥΩΣΗ)

Το Ψηφιακό Κέντρο Έρευνας της Κεντρικής Μακεδονίας στοχεύει στην αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των ερευνητικών έργων που εκτελούνται από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης καθώς και από άλλα ερευνητικά και τεχνολογικά ιδρύματα της Κεντρικής Μακεδονίας (Τ.Ε.Ι., Ε.Κ.Ε.Τ.Α., κλπ.).

Το Ψηφιακό Κέντρο Έρευνας απευθύνεται κυρίως σε εταιρίες, δημόσιους οργανισμούς, venture capitals και θερμοκοιτίδες επιχειρήσεων στοχεύοντας στη διάδοση των αποτελεσμάτων έρευνας στην αγορά και στην υποστήριξη της χρήσης τους. Παράλληλα παρέχει υποστήριξη στα ερευνητικά εργαστήρια κατά τη διαδικασία της κατοχύρωσης των προϊόντων τους και της εκμετάλλευσής τους μέσω δημιουργίας τεχνοβλαστών και μεταφοράς τεχνολογίας.

Μια σειρά από εφαρμογές του Ψηφιακού Κέντρου Έρευνας θα παρέχουν διαδικασίες, πληροφόρηση, και on-line εργαλεία (Τεχνολογική Αναζήτηση, Αξιολόγηση Τεχνολογιών, Τεχνοδιάγνωση, Συγγραφή Επιχειρηματικού Σχεδίου) στα θέματα: Ανάπτυξη Νέων Προϊόντων, Προστασία Πνευματικής Ιδιοκτησίας, Δημιουργία Τεχνοβλαστών, Διαχείριση Ποιότητας, και Ζήτηση Τεχνολογίας.

Στο πλαίσιο της διάδοσης των υπηρεσιών του Ψηφιακού Κέντρου και των αποτελεσμάτων έρευνας οργανώνονται μια σειρά από σεμινάρια / ημερίδες, ενώ υλοποιούνται πιλοτικές εφαρμογές οι οποίες θα αξιοποιούν προϊόντα και υπηρεσίες ερευνητικών έργων ήδη καταχωρημένων στο Ψηφιακό Κέντρο Έρευνας

4.6.α.IV. PORTAL ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ Κ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (ΔΙΚΤΥΩΣΗ)

Στόχος του έργου είναι η δημιουργία ενός portal που περιέχει πληροφορίες για φορείς και εταιρίες που συμβάλουν στην προώθηση της καινοτομίας στην Κεντρική Μακεδονία.

Στο Portal περιέχονται στοιχεία από περισσότερες από 650 εταιρίες και φορείς όχι μόνο από την Κεντρική Μακεδονία αλλά από το σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας, που προσφέρουν όμως υπηρεσίες στην Κεντρική Μακεδονία.

Οι εταιρίες και οι φορείς είναι οργανωμένοι σε επτά τομείς: δημόσια ινστιτούτα έρευνας, πανεπιστημιακά εργαστήρια, φορείς χρηματοδότησης καινοτομίας, φορείς μεταφοράς τεχνολογίας, εταιρίες υψηλής τεχνολογίας, δίκτυα τεχνολογικής συνεργασίας, και πηγές τεχνολογικής πληροφόρησης

4.6.α.V. INFOFINDER (ΔΙΚΤΥΩΣΗ)

Πρόκειται για ψηφιακή εφαρμογή που παρέχει πληροφορίες γεωγραφικού εντοπισμού φορέων καινοτομίας στον χώρο της Κεντρικής Μακεδονίας

Το έργο μπορεί να θεωρηθεί συνέχεια και εμπλουτισμός παλαιότερου έργου, του Portal Καινοτομίας Κεντρικής Μακεδονίας.

Η ιδιαιτερότητα του Innofinder είναι ότι για κάθε φορέα προσφέρονται χάρτες πλοήγησης με στόχο να βοηθήσουν τον επισκέπτη να μεταβεί στις εγκαταστάσεις του φορέα, καθώς και πανοραμικές φωτογραφίες των εγκαταστάσεων αυτών.

4.6.α.VI. INNOREGIO (ΔΙΚΤΥΩΣΗ)

Το INNOREGIO είναι έργο διαπεριφερειακής συνεργασίας (συμμετείχαν φορείς από 6 περιφέρειες: Κεντρική Μακεδονία, Θεσσαλία, Κρήτη, Βόρεια Πορτογαλία, Ουαλία και Χώρα των Βάσκων).

Σε κάθε περιφέρεια το έργο περιελάμβανε 5 φάσεις στις οποίες έγιναν σεμινάρια ενημέρωσης περίπου 2.400 επιχειρήσεων και οργανισμών, ηλεκτρονική διάδοση των μεθόδων και τεχνικών που αναπτύχθηκαν μέσα από δίκτυο 6 ιστοσελίδων, διενέργεια 600 τεχνοδιαγνώσεων, και περίπου 120 πιλοτικές εφαρμογές σε επιχειρήσεις και οργανισμούς έρευνας και τεχνολογίας.

Οι δράσεις διάδοσης ήταν κοινές για τις 6 περιφέρειες και περιελάμβαναν:

- Ανάπτυξη μεθόδων και τεχνικών για υποστήριξη τεχνολογικής καινοτομίας, εντοπισμός και την μελέτη βέλτιστων πρακτικών, μελέτη δυνατοτήτων χρήσης των τεχνικών από τις επιχειρήσεις των συγκεκριμένων περιφερειών.
- Ηλεκτρονική διάδοση των μεθόδων και τεχνικών μέσω 6 ιστοσελίδων με on-line ενημέρωση για την εφαρμογή των τεχνικών
- Διάδοση των μεθόδων και τεχνικών με 12 σεμινάρια για την παρουσίαση των τεχνικών σε 400 επιχειρήσεις και οργανισμούς μεταφοράς τεχνολογίας κάθε περιφέρεια.
- Διενέργεια τεχνοδιαγνώσεων με επιτόπου επίσκεψη σε 100 επιχειρήσεις κάθε περιφέρειας για την διαμόρφωση ενός σχεδίου δράσης για τις μεθόδους και τεχνικές καινοτομίας.
- Πιλοτική εφαρμογή μεθόδων και τεχνικών σε 20-25 επιχειρήσεις και οργανισμούς σε κάθε περιφέρεια

4.6.α.VII. STRATINC (ΔΙΚΤΥΩΣΗ)

Το έργο αφορά στην μελέτη των αναγκών των clusters καινοτόμων επιχειρήσεων σχετικά με την στρατηγική τους πληροφόρηση. Η στρατηγική πληροφόρηση ως συνδυασμός της πληροφόρησης σχετικά με τις επιχειρήσεις του κάθε κλάδου, της κάθε αγοράς, των διαθέσιμων τεχνικών - τεχνολογιών μαζί με συνεχή πρόβλεψη αναπτύσσεται μέσα από μία συλλογική προσέγγιση που στοχεύει σε «καινοτόμα συμπλέγματα επιχειρήσεων», ή στα «τοπικά συστήματα παραγωγής» ή σε «Βιομηχανικές περιοχές».

Στόχοι - Αποτελέσματα

- Ενίσχυση των τοπικών / περιφερειακών στρατηγικών σχετικά με την ανταγωνιστικότητα βασισμένη στην συνεχή βελτίωση του τοπικού / περιφερειακού "κοινωνικού κεφαλαίου"
- Πραγμάτωση ενός σημαντικού βήματος μπροστά για την πρόσβαση σε στρατηγική πληροφορία και πρόβλεψη προς όφελος των κοινωνιών των συνεργαζόμενων περιφερειών και ΜΜΕ.
- Απόκτηση πανευρωπαϊκής γνώσης, μέσα από την διαπεριφερειακή προσέγγιση του έργου σχετικά με την ανάγκη στρατηγικής πληροφόρησης και πρόβλεψης στους τομείς που αναφέρεται το συγκεκριμένο έργο.
- Ανάπτυξη και διανομή μεθοδολογιών και εργαλείων σχετικά με την στρατηγική πληροφόρηση τα οποία και θα μπορούν να αξιοποιηθούν από τις ΜΜΕ.
- Ανάπτυξη πιλοτικών σε κάθε τομέα, "πλατφορμών στρατηγικής πληροφόρησης στο διαδίκτυο" Ως παρουσίαση και ενέργειες διάχυσης των δράσεων προς τις ΜΜΕ.
- Ενίσχυση της διάχυσης των γνώσεων ανάμεσα στις συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινότητες με προσέγγιση "συγκεντρωτικής πληροφόρησης" που θα οδηγήσει σε "learning regions"

4.6.α.VIII. RTP ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ)

Το Περιφερειακό Τεχνολογικό Πρόγραμμα Κ. Μακεδονίας, επικεντρώθηκε στις υποδομές υποστήριξης του περιφερειακού συστήματος καινοτομίας, και σε δράσεις σχετικά με την πληροφόρηση σε θέματα τεχνολογίας και καινοτομίας, τη μεταφορά τεχνολογίας, τις

υπηρεσίες αυτοματισμού, ποιοτικού ελέγχου και πιστοποίησης, την συνεχιζόμενη επαγγελματική εκπαίδευση, κ.α.

Μέσα από μία διαδικασία συναίνεσης μεταξύ των κοινωνικών, τεχνολογικών και παραγωγικών φορέων της Περιφέρειας κατέληξε σε μία στρατηγική τεχνολογικής ανάπτυξης της Κ. Μακεδονίας

Κύριοι σκοποί του προγράμματος της Κεντρικής Μακεδονίας είναι:

1. Να εξασφαλίσει μια συμφωνία ανάμεσα στους σημαντικότερους φορείς της δημόσιας διοίκησης, της παραγωγής, των πανεπιστημίων και ερευνητικών κέντρων της Κ. Μακεδονίας ως προς το χαρακτήρα και τις προτεραιότητες της τεχνολογικής ανάπτυξης της περιφέρειας,
2. Να προσανατολίσει δράσεις του 2ου ΚΠΣ σε έργα υποστήριξης της καινοτομίας και τεχνολογίας στην Κ. Μακεδονία,
3. Να επιλέξει έργα και δράσεις τεχνολογικής ανάπτυξης της Κ. Μακεδονίας και να διερευνήσει την ετοιμότητα υλοποίησής τους, και
4. Να εγκαταστήσει ένα σύστημα συνεχούς παρακολούθησης των δράσεων του προγράμματος και του συστήματος καινοτομίας της Κ. Μακεδονίας (Παρατηρητήριο Καινοτομίας).

Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε σε τρία στάδια: (1) ανάλυση των αδυναμιών και δυνατοτήτων του περιφερειακού παραγωγικού συστήματος, (2) προετοιμασία Σχεδίου Δράσης για την υποστήριξη της καινοτομίας και τεχνολογικής ανάπτυξης, και (3) διερεύνηση των μηχανισμών εφαρμογής του Σχεδίου, τη μεταγραφή και εξειδίκευση των στρατηγικών κατευθύνσεων του Σχεδίου Δράσης σε μέτρα και έργα, σε συνάρτηση με το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης.

Το Σχέδιο Δράσης Καινοτομίας έθεσε 6 άξονες προτεραιότητας, καθένας από τους οποίους εξειδικεύθηκε σε επιμέρους έργα:

1. Ενίσχυση της χρηματοδότησης των επιχειρήσεων για έρευνα, τεχνολογική ανάπτυξη και καινοτομία
2. Ενίσχυση της τεχνολογικής συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων
3. Ενίσχυση των τεχνολογικών ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού
4. Ενίσχυση της πρόσβασης των επιχειρήσεων σε εξωτερικές πηγές τεχνολογίας
5. Ενίσχυση της ενδο-περιφερειακής προσφοράς τεχνολογίας
6. Εγκατάσταση συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης

4.6.α.IX. ΜΕΤΡΗΣΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ Κ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (ΜΕΤΡΗΣΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ)

Μια ετήσια ενημέρωση πάνω στις αναδυόμενες τάσεις στο πεδίο της "Καινοτομίας και Νέας Οικονομίας" στην Κεντρική Μακεδονία.

Η έκθεση:

1. Περιγράφει τις επιδόσεις της Περιφέρειας στον τομέα αυτό.
2. Συγκρίνει την Κεντρική Μακεδονία με το σύνολο της Ελλάδος και την Περιφέρεια Αττικής.
3. Εξετάζει τους πόρους που τροφοδοτούν την καινοτομία και τεχνολογική ανάπτυξη της Περιφέρειας.

Περιέχει τις παρακάτω επτά παρακάτω ενότητες:

1. Κλάδοι και απασχόληση
2. Ανθρώπινο δυναμικό
3. Δυναμισμός
4. Τεχνολογικοί πόροι
5. Καινοτομία
6. Επιχειρηματικότητα
7. Υποδομές (πληροφορικής και τηλεματικής)

Η αποτύπωση της εικόνας της περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας δίνει τη δυνατότητα να περιγραφεί η αποδοτικότητα της οικονομίας της και των υποκείμενων δομών. Η συγκριτική παρακολούθηση των μεγεθών και δεικτών σε σχέση με τη το σύνολο της Ελλάδας και την Αττική δίνει την δυνατότητα να "τοποθετηθεί" Η Κεντρική Μακεδονία στο σύστημα της χώρας. Η συγκριτική παρακολούθηση (χρονικά) δίνει τη δυνατότητα να επισημανθούν αδυναμίες στην καινοτομία και τις συνιστώσες της.

4.6.α.X. EXCELLENCE: Αξιολόγηση προγράμματος (ΜΕΤΡΗΣΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ)

Εγκατάσταση συστήματος τεχνικής υποστήριξης για την παρακολούθηση και αξιολόγηση της ποιότητας του προγράμματος. Σύνταξη τεχνικών δελτίων, εξαμηνιαίων εκθέσεων αξιολόγησης των δράσεων, εκθέσεων προόδου, ενδιάμεσης έκθεσης και τελικής έκθεσης.

Ενέργειες Μονάδας Αξιολόγησης

-Συνεργασία με τους φορείς υλοποίησης των έργων για την εξειδίκευση των δράσεων του συμβολαίου σε πακέτα εργασίας και αντίστοιχα παραδοτέα και στη συνέχεια σύνταξη τεχνικών δελτίων έργου.

-Σύνταξη 4 εξαμηνιαίων εκθέσεων αξιολόγησης για κάθε δράση. Η έκθεση αξιολόγησης παρουσιάζει μία πλήρη εικόνα για το στάδιο καθενός από τα 10 έργα, την εξέλιξη του φυσικού

και οικονομικού του αντικειμένου. Αποσκοπεί στην ενημέρωση της Ομάδας Διαχείρισης για την πορεία των, σε εξέλιξη, έργων.

-Σύνταξη 3 εκθέσεων προόδου προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την εξέλιξη του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του συνολικού προγράμματος.

-Σύνταξη ενδιάμεσης έκθεσης και τελική έκθεση προς ενημέρωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την εξέλιξη του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του συνολικού προγράμματος από την έναρξη έως το τέλος του προγράμματος.

4.6.α.XI. ΒΡΑΒΕΙΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΙΑΣ

(ΜΕΤΡΗΣΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ)

Αντικείμενο του έργου είναι η θέσπιση βραβείου καινοτομικής δραστηριότητας για τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας στα πρότυπα του Μοντέλου Επιχειρηματικής Αριστείας του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για την Ποιότητα

Το έργο περιλαμβάνει:

- Υποβοήθηση 20 ΜΜΕ της ΠΚΜ στην κατεύθυνση της ωρίμανσης της ιδέας της καινοτομικής και επιχειρηματικής αριστείας
- Δημιουργία ισχυρών δεσμών μεταξύ του παραγωγικού ιστού της ΠΚΜ και των φορέων μεταφοράς τεχνολογίας
- Διαμόρφωση κουλτούρας και νοοτροπίας καινοτομίας με τη βοήθεια δομημένης μεθοδολογίας προσέγγισης του θέματος
- Την θέσπιση «Βραβείου Καινοτομικής και Επιχειρηματικής Αριστείας» στην ΠΚΜ για την ευγενή άμιλλα μεταξύ των επιχειρήσεων της περιφέρειας.

4.6.α.XII. INNOTENDER (ΝΕΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ)

Στόχος του Innotender είναι η αξιολόγηση άλλες μηχανισμού ενθάρρυνσης άλλες μετατροπής καινοτόμων ιδεών σε επιχειρήσεις που αναπτύχθηκε στα πλαίσια του έργου και η εισαγωγή του στο περιφερειακό σύστημα καινοτομίας άλλες τέσσερις ευρωπαϊκές περιφέρειες που συμμετείχαν.

Η μεθοδολογία που ακολούθησε το έργο στηρίχθηκε σε δύο γραμμές δράσης, την υποστήριξη μετατροπής καινοτόμων ιδεών σε νέες επιχειρήσεις έντασης γνώσης και την αξιολόγηση, σε

περιφερειακό επίπεδο, των παραμέτρων που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα του περιφερειακού συστήματος καινοτομίας.

Μεταξύ άλλων, στα πλαίσια άλλες πρώτης γραμμής δράσης έλαβαν χώρα οι εξής ενέργειες:

- Διάχυση άλλες ιδέας άλλες καινοτομίας σε πιθανές πηγές καινοτόμων ιδεών (ακαδημαϊκά και ερευνητικά ιδρύματα, ιδιωτικός τομέας).
- Θεωρητική και πρακτική υποστήριξη άλλες πυρήνα ενδιαφερομένων για την σύνταξη επιχειρηματικού σχεδίου για την εμπορική εκμετάλλευση των καινοτόμων ιδεών άλλες.
- Διενέργεια διαγωνισμού καινοτομίας για την επιβράβευση των άριστων επιχειρηματικών σχεδίων.

Αναφορικά με τη δεύτερη γραμμή δράσης, η αξιολόγηση του περιφερειακού συστήματος καινοτομίας στην Κεντρική Μακεδονία έδειξε ότι υπάρχουν πολύ μικρά περιθώρια παρέμβασης από περιφερειακές δομές υποστήριξης άλλες καινοτομίας και άλλες επιχειρηματικότητας λόγω του υφιστάμενου, κεντρικού, μοντέλου σχεδιασμού των παρεμβάσεων. Ως μοναδική διέξοδος στο πρόβλημα προτάθηκε η μεθοδολογία «accelerated incubation», ένα σχέδιο πέντε σημείων για τη γρήγορη δημιουργία επιχειρήσεων έντασης γνώσης με βάση μια καινοτόμο ιδέα.

Τα αποτελέσματα του έργου κρίνονται σημαντικά: στην Κεντρική Μακεδονία, στα πλαίσια του έργου, βοηθήθηκαν δέκα φυσικά πρόσωπα στη δημιουργία επιχειρηματικών σχεδίων και ιδρύθηκαν τρεις εταιρείες έντασης γνώσης. Το μοντέλο του έργου χρησιμοποιήθηκε για την ανάπτυξη αντίστοιχων δράσεων άλλες Περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης και Κρήτης ενώ άλλες αποτέλεσε τη βάση για την ανάπτυξη του έργου & Δίκτυο Επιχειρήσεων Υψηλής Τεχνολογίας & στα πλαίσια του Προγράμματος «Αριστεία στην Κεντρική Μακεδονία 2002-2003».

4.6.α.XIII. PANDORA

(ΑΛΛΕΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ)

Το ερευνητικό έργο Pandora έχει σχεδιαστεί ως έργο επίδειξης των αναπτυξιακών δυνατοτήτων και προοπτικών που μπορεί να επιφέρουν οι νέες τεχνολογίες κινητής τηλεφωνίας τρίτης γενειάς (3G, WLAN) στην τοπική οικονομία των Ευρωπαϊκών Περιφερειών

Το PANDORA σκοπό έχει να υποστηρίξει και να ενισχύσει τον ρόλο των περιφερειών στην νέα οικονομία, ενδυναμώνοντας τις περιφερειακές διοικήσεις αλλά κυρίως τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις στο έργο τους, παρέχοντας υποδομές που με χαμηλό κόστος και ασφάλεια θα επιτρέπουν να διαθέτουν τις υπηρεσίες τους σε μία νέα "mobile" Αγορά.

4.6.α.XIII. ΤΕΧΝΟΒΛΑΣΤΟΣ

(ΑΛΛΕΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ)

Ο Τεχνοβλαστός "Ψηφιακές τεχνολογίες ανάπτυξης καινοτομίας" αφορά μία ανώνυμη εταιρεία ανάπτυξης και προώθησης λογισμικού και υπηρεσιών διαχείρισης καινοτομίας. Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες του τεχνοβλαστού προκύπτουν από την ερευνητική δραστηριότητα της μονάδας URENIO.

Ο τεχνοβλαστός "Ψηφιακές τεχνολογίες ανάπτυξης καινοτομίας" ή "DIN Technologies" Έχει ως σκοπό να αξιοποιήσει τα αποτελέσματα που έχουν προκύψει από την ερευνητική δραστηριότητα της μονάδας URENIO του Α.Π.Θ. Στο πλαίσιο ερευνητικών προγραμμάτων, κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, έχουν δημιουργηθεί πρώτοτυπα για μία σειρά προϊόντων και υπηρεσιών στα ακόλουθα πεδία

4.7 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

4.7.α. ΣΤΟΧΟΙ

Οι στόχοι του RIS για τη Στ. Ελλάδα είναι:

- Η υποστήριξη της περιφερειακής διοίκησης στην ανάλυση των δομών της καινοτομίας, της μεταφοράς τεχνολογίας, της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης για την προώθηση των στρατηγικών της καινοτομίας.
- Ο προσδιορισμός ενός πλαισίου δράσης σε περιφερειακό επίπεδο, για τη διαμόρφωση πολιτικής, δομών και υποδομών της καινοτομίας, ιδιαίτερα προς όφελος των ΜΜΕ
- Η προώθηση της συνέργιας μεταξύ της περιφερειακής διοίκησης, των επιχειρήσεων και των μονάδων παροχής ερευνητικών και παραγωγικών υπηρεσιών.
- Η ευαισθητοποίηση των τοπικών επιχειρήσεων όσον αφορά στις επιπτώσεις της ενσωμάτωσης της τεχνολογίας και της καινοτομίας στην παραγωγική διαδικασία.
- Η ενθάρρυνση των μηχανισμών υποστήριξης, εντός και εκτός των γεωγραφικών και διοικητικών ορίων της περιφέρειας, ώστε να υιοθετήσουν μια ολοκληρωμένη προσέγγιση έναντι των παραδοσιακών ΜΜΕ.

4.7.β. ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

4.7.β.1 ΠΡΩΤΟΓΕΝΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

Στο πρωτογενή τομέα οι δράσεις της περιφέρειας είναι:

- Πρόγραμμα Ενίσχυσης και Εκσυγχρονισμού των παραγωγικών επιχειρήσεων
- Κέντρο Προώθησης Βιολογικών Καλλιεργειών
- Ινστιτούτο βρώσιμης ελιάς
- Ινστιτούτο λευκού κρέατος
- Ινστιτούτο ιχθυοκαλλιεργειών

και αφορούν την παροχή υπηρεσιών και την ανάπτυξη υποστηρικτικών δράσεων προς τις ΜΜΕ επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα αυτό.

4.7.β.II. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Στον τομέα του περιβάλλοντος η Περιφέρεια έχει αναπτύξει τις ακόλουθες δράσεις:

- **Ινστιτούτο ενεργειακών εφαρμογών και οργάνωσης παραγωγικών διαδικασιών.**
- **Αξιοποίηση Ανανεώσιμων και Νέων μορφών ενέργειας.**
- **Κέντρο διαχείρισης τοξικών αποβλήτων Στ. Ελλάδας.**

Οι δράσεις αυτές αφορούν υποστηρικτικές μεθόδους προς ΜΜΕ.

4.7.β.III. ΜΜΕ

Στον τομέα των ΜΜΕ η περιφέρεια έχει αναπτύξει τις παρακάτω δράσεις:

- **Πρόγραμμα ενίσχυσης ΜΜΕ**
- **Ενίσχυση συνεργασίας των ΜΜΕ - ερευνητικών κέντρων**
- **Βελτίωση του συστήματος παραγωγής και οργάνωσης των ΜΜΕ σε θέματα:**
  - ολικής ποιότητας
  - τεχνολογικών καινοτομιών
  - υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας
  - προώθησης της προστασίας του περιβάλλοντος
  - στρατηγικών εξαγωγών
  - βιομηχανικού σχεδιασμού

Σκοπός αυτών των δράσεων είναι η εκπαίδευση, η παροχή υπηρεσιών καθώς και άλλες υποστηρικτικές μέθοδοι σε ΜΜΕ

4.7.β.IV. ΔΙΚΤΥΩΣΗ

Όσο αφορά το τομέα της δικτύωσης, η Περιφέρεια ασκεί τις ακόλουθες δράσεις με σκοπό την εκπαίδευση, παροχή υπηρεσιών, και ανάπτυξη υποστηρικτικών μέσων προς τις ΜΜΕ:

- **Δημιουργία ιστοσελίδας της Περιφέρειας**
- **Οργάνωση ομογενοποίηση και ολοκλήρωση της ηλεκτρονικής καταγραφής των στοιχείων των επιμελητηρίων σχετικά με την επιχειρηματική δραστηριότητα στους νομούς της Περιφέρειας**
- **Περιφερειακό παρατηρητήριο απασχόλησης**
- **Πρόγραμμα δημιουργίας Εθνικού παρατηρητηρίου**

4.7.β.V. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Στον τομέα της εκπαίδευσης η περιφέρεια αναπτύσσει τις ακόλουθες δράσεις:

- Οργάνωση προγραμμάτων συνεχιζόμενης επαγγελματικής επιστημονικής κατάρτισης με έμφαση στα μακροχρόνια προγράμματα και στη σύνδεση της κατάρτισης με την απασχόληση.
  - Ερευνητικά κέντρα
- Σκοπός αυτής της δράσης είναι η εκπαίδευση, η παροχή υπηρεσιών, και η ανάπτυξη υποστηρικτικών μέσων προς τις ΜΜΕ

4.7.β.VI. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

- Γραφείο προσέλκυσης και διαχείρισης τουριστικού ρεύματος
- Ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού

Και στον τομέα του τουρισμού σκοπός των δράσεων είναι: η εκπαίδευση, η παροχή υπηρεσιών, και η ανάπτυξη υποστηρικτικών μέσων προς τις ΜΜΕ

4.7.β.VIII. ΑΛΛΕΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Κέντρο έρευνας και οργάνωσης εμπορευματικών και διαμετακομιστικών δραστηριοτήτων, με σκοπό και εδώ την ανάπτυξη υποστηρικτικών μεθόδων προς τις ΜΜΕ

4.7.γ. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το πρόγραμμα RIS που εφαρμόζεται στη περιφέρεια Στ. Ελλάδας εστιάζεται σε επίπεδα όπως:

1. Η συμμετοχή της Περιφέρειας στην Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.
2. Η ενίσχυση της εξωστρέφειας και της ανταγωνιστικότητας της Περιφέρειας.
3. Η ολοκλήρωση του δικτύου των αστικών κέντρων.

4. Η ολοκληρωμένη περιφερειακή ανάπτυξη, με την ισόρροπη ανάπτυξη όλων των χωρικών μονάδων, την αξιοποίηση όλων των τοπικών πλεονεκτημάτων και την ενεργό συμμετοχή των τοπικών φορέων στην αναπτυξιακή διαδικασία.
5. Η προστασία και η ορθολογική διαχείριση του περιβάλλοντος.
6. Η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού.
7. Η βελτίωση και ενίσχυση των δομών και των υπηρεσιών της Δημόσιας Διοίκησης, της Περιφερειακής Διοίκησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και η δημιουργία των κατάλληλων μηχανισμών υποστήριξής τους.

4.8 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

(ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ RIS ΚΑΙ K-CLUSTERS)

4.8.α. ΣΤΟΧΟΙ

(RIS)

Οι στόχοι του προγράμματος RIS για τη Δ. Μακεδονία περιλαμβάνουν:

- των καθορισμό αδυναμιών, ευκαιριών και αναγκών στην Περιφέρεια σε σχέση με την καινοτομία και την τεχνολογία.
- Τη δημιουργία μιας νέας αντίληψης για την καινοτομία μεταξύ των ανθρώπων που επηρεάζουν την οικονομική ανάπτυξη της Περιφέρειας.
- Την δημιουργία διασυνδέσεως μεταξύ καινοτομίας και βιομηχανίας και δικτύων τεχνολογίας, ικανών να αναβαθμίσουν την τεχνολογική βάση της Περιφέρειας.
- Τη διατύπωση ενός σχεδίου δράσης που να επικεντρώνει στους διαθέσιμους και μελλοντικούς χρηματοδοτικούς πόρους και αναπτυξιακά προγράμματα, σε συνδυασμό με τις αναγνωρισμένες ανάγκες και ευκαιρίες, με στόχο την αναβάθμιση του τεχνολογικού προφίλ της Περιφέρειας.
- Την επιλογή συγκεκριμένων δράσεων για την ενίσχυση της φέρουσας ικανότητας των επιχειρήσεων της Περιφέρειας για καινοτομία και τεχνολογική ανάπτυξη.
- Την υλοποίηση των δράσεων αυτών, σε συνδυασμό με τα διαρθρωτικά ταμεία, τις κοινοτικές πρωτοβουλίες που στοχεύουν στην υποστήριξη της καινοτομίας καθώς και στην ιδιωτικές επενδύσεις.
- Τη δημιουργία ενός μηχανισμού για την παρακολούθηση και την υποστήριξη καινοτόμων δραστηριοτήτων καθώς και για τη στήριξη Μ.Μ.Ε. σε θέματα μεταφοράς τεχνολογίας και διασύνδεσης με την Ε & Α.

4.8.β. ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

4.8.β.Ι. ΠΡΩΤΟΓΕΝΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

Στον πρωτογενή τομέα οι καινοτόμες δράσεις της περιφέρειας στα πλαίσια του προγράμματος RIS είναι:

- Πρόγραμμα πιστοποίησης επώνυμων τοπικών προϊόντων
- Πιλοτικές καλλιέργειες για την βελτίωση των τεχνολογικών προτύπων σε νέα προϊόντα, καινοτόμες μεθόδους για αρδευτικά συστήματα εξοικονόμησης νερού, αειφόρο διαχείριση της χρήσης γης.
- Προγράμματα μεταφοράς τεχνολογίας.
- Χρηματοδότηση παραγωγών για τον εκσυγχρονισμό τους.
- Δικτύωση στη βιομηχανία τροφίμων.
- Εκπαίδευση στη ποιότητα και στις εξαγωγές. Εκπαίδευση στην τεκμηρίωση ποιότητας και στην πιστοποίηση, σε τεχνολογίες συσκευασίας και στην εμπορική προώθηση αγροτικών προϊόντων.

4.8.β.ΙΙΙ. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

- Σχεδιασμός, υλοποίηση και διαχείριση ειδικών θεματικών τουριστικών προγραμμάτων σε ιδιαίτερες περιοχές τις περιφέρειας
- Δημιουργία πρότυπης φάρμας αγροτουριστικών δραστηριοτήτων.
- Δικτύωση για την προώθηση των τοπικών τουριστικών προϊόντων.

4.8.β.ΙV. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΟΥ ΚΛΑΔΟΥ

- Επιχειρησιακό σχέδιο και σχέδιο δράσης για διαχείριση ολικής ποιότητας κατασκευαστικών επιχειρήσεων με διεθνείς δραστηριότητες, ιδιαίτερα σε σχέση με χώρες των Βαλκανίων και της Μ. Θάλασσας.
- Εκπαίδευση στη διαχείριση του επιχειρηματικού κινδύνου.

4.8.β.V. ΞΥΛΟ – ΓΟΥΝΑ – ΜΑΡΜΑΡΟ

- Ίδρυση ινστιτούτου ξύλου.
- Πιλοτικό πρόγραμμα συστήματος τηλεθέρμανσης από βιομάζα.
- Δημιουργία κέντρου επεξεργασίας γούνας
- Πρόγραμμα ανταλλαγής εμπειριών επιχειρηματιών που δραστηριοποιούνται στο τομέα του μαρμάρου
- Πρόγραμμα ανταλλαγής και δικτύωση επιχειρηματιών γούνας, ιδίως με χώρες όπως η Ρωσία.

4.8.γ. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Η λήξη του προγράμματος RIS στην Περιφέρεια Δ. Μακεδονίας βρίσκει την καινοτομία να είναι οριζόντια ενσωματωμένη στο σχεδιασμό του 3^{ου} Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος. Αυτό από μόνο του είναι μια πολύ μεγάλη επιτυχία, ενώ και η έγκριση της επόμενης γενιάς του προγράμματος (RIS +) από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, καθώς και η αυξανόμενη συνειδητοποίηση των επιχειρήσεων της Περιφέρειας αλλά και των αρμόδιων Υπουργείων για τη σημασία της καινοτομίας εγγυώνται τη συνέχεια αυτής της τεράστιας και επίπονης, ταυτόχρονα όμως και τόσο απαραίτητης προσπάθειας.

4.8.δ. ΣΤΟΧΟΙ

(K- CLUSTERS)

- Δημιουργία και συσσώρευση θεματικής γνώσης και οικοδόμηση τεχνολογικών πόλων
- Εξερεύνηση καινοτόμων ζητημάτων στις θεματικές περιοχές
- Υποστήριξη της συλλογικής επιχειρηματικής προσπάθειας στη συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, με την παροχή οριζόντιας βοήθειας στη διαδικασία της καινοτομίας
- Εκκίνηση πιλοτικών δράσεων που τα άμεσα αποτελέσματά τους θα ενδυναμώσουν το πνεύμα καινοτομίας στη Δ. Μακεδονία

4.8.ε. ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

4.8.ε.I Ανάπτυξη καινοτομίας στο κλάδο του μαρμάρου

Αύξηση της τεχνολογικής διείσδυσης στο τομέα αυτό, με στόχο την παραγωγή καινοτόμων προϊόντων.

4.8.ε.II. Ανάπτυξη καινοτομίας στο κλάδο της ενέργειας

Συμμετοχή τοπικών ΜΜΕ στον τεράστιο κύκλο εργασιών της ΔΕΗ.

4.8.ε.III. Νέα προϊόντα βασισμένα στη τέφρα

Χρήση της λεπτόκοκκης τέφρας (ιπτάμενη) σε διάφορες χρήσεις, με σκοπό την διεύρυνση του πρακτικού και εφαρμοσμένου ενδιαφέροντος των ΜΜΕ για την αξιοποίηση ενός παραπροϊόντος της περιοχής.

4.8.ε.IV. Ανάπτυξη νέων προϊόντων στον κλάδο της μεταποίησης της γούνας

Στόχος είναι η πιλοτική παραγωγή καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών με έμφαση στη ποιότητα και την τυποποίηση, όρους απαραίτητους για την διείσδυση στις ξένες αγορές.

4.8.ε.V. Ανάπτυξη καινοτομίας στο κλάδο του ξύλου

Αύξηση του επιπέδου τεχνολογικής διείσδυσης, με σκοπό τη βελτίωση της παραγωγής προστιθέμενης αξίας στον κλάδο, για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας.

4.8.ε.VI. Ανάπτυξη της καινοτομίας στο τομέα της ανακύκλωσης ειδικών επικίνδυνων αποβλήτων

Η συγκεκριμένη δράση επικεντρώνεται στα απορρίμματα οχημάτων και επιδιώκει την ανάπτυξη επιχειρήσεων που θα δραστηριοποιούνται στον χώρο αυτό, ώστε να παράγεται προστιθέμενη αξία από αντικείμενα που θεωρούνταν μηδενικής ή αρνητικής αξίας.

4.8.ε.VII. Εργαλεία γνώσης των e-clusters

1. ΕΙΚΟΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΠΟΛΙΣ

Η εικονική τεχνόπολις θα παίξει το ρόλο μιας ηλεκτρονικής μονάδας υποστήριξης όλων των προσπαθειών δικτύωσης των clusters. Θα διευκολύνει τη δημιουργία προμηθευτικών αλυσίδων μεταξύ των e-clusters που θα αναπτυχθούν.

2. ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΑ E-CLUSTERS

- οδηγός δικτύωσης για τη διαχείριση της καινοτομίας

Οδηγός on-line, για την εκκίνηση και την παρακολούθηση προσπαθειών δικτύωσης των clusters. Ο οδηγός θα δίνει οδηγίες προς τις μονάδες διαχείρισης των clusters για χρηματοδοτικά και διοικητικά θέματα, παρέχοντας όλα τα απαραίτητα εργαλεία, τις μεθόδους και τις τεχνικές καινοτομίας.

- συγκριτική αξιολόγηση των επιχειρήσεων της περιφέρειας

Με τη δράση αυτή προωθείται το πνεύμα άμιλλας μέσα από τη προώθηση της απευθείας συγκριτικής αξιολόγησης των επιχειρήσεων της περιφέρειας. Ένας αριθμός σημαντικών στελεχών περιφερειακών φορέων και συμβούλων επιχειρήσεων, θα εκπαιδευτεί στην on-line χρήση των εργαλείων συγκριτικής αξιολόγησης των επιχειρήσεων. Τα στελέχη αυτά θα πιστοποιηθούν ως σύμβουλοι συγκριτικής αξιολόγησης και θα έχουν πρόσβαση στα on-line εργαλεία συγκριτικής αξιολόγησης παρέχοντας συγκριτική ανάλυση των μετρήσεων επιχειρηματικής απόδοσης.

4.8.ε.VIII Καινοτόμος διαχείριση της γνώσης

- Περιφερειακό παρατηρητήριο καινοτομίας

Είναι μια προσπάθεια δημιουργίας ολοκληρωμένης και πολυεπίπεδης γνώσης σε ότι αφορά καινοτόμες δράσεις και τεχνολογίες. Αυτή η διαδικασία γνώσης, ιδιαίτερα στο πλαίσιο των ΜΜΕ, πρέπει να κληροδοτηθεί στα εργαλεία της περιφερειακής πολιτικής για την καινοτομία.

- Κέντρο μάθησης clusters

Στόχος του κέντρου αυτού είναι η αφύπνιση του καινοτόμου πνεύματος στις ΜΜΕ μέσα από εκστρατείες καινοτομίας, συναντήσεις εργασίας και διακλαδικές συναντήσεις διαμόρφωσης πολιτικής καινοτομίας.

- Μονάδα υποστήριξης χρηματοδότησης εκ μέρους τρίτων

Η μονάδα αυτή θα επιβλέπει όλες τις στρατηγικές του οικονομικού σχεδιασμού των clusters, έτσι ώστε να ελαχιστοποιούνται οι κίνδυνοι και να προωθούνται οι υψηλής απόδοσης θεματικές των clusters.

4.8.ε.IX. Διαπεριφερειακή συνεργασία και δημοσιότητα

Η δράση στοχεύει στην ανταλλαγή εμπειριών ανάμεσα στην Περιφέρεια Δ. Μακεδονίας και σε άλλες καινοτόμες περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4.9 ΑΛΛΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ

4.9.α. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΚΡΗΤΗΣ

Στόχος του έργου είναι η διερεύνηση των δυνατοτήτων δημιουργίας επιστημονικού / τεχνολογικού πάρκου από το Πολυτεχνείο Κρήτης στα Χανιά και η διατύπωση της κατάλληλης στρατηγικής ανάπτυξης του.

Η έρευνα εξέτασε μια σειρά εναλλακτικών σεναρίων δημιουργίας του τεχνολογικού πάρκου και οριοθέτησε μια στρατηγική ανάπτυξης η οποία βασίζεται:

- Στις ικανότητες των εργαστηρίων έρευνας του Πολυτεχνείου Κρήτης
- Στη δημιουργία επιχειρήσεων spin-off από ερευνητές ή συνεργάτες του Πολυτεχνείου, και
- Στην σταδιακή χρηματοδότηση και υλοποίηση του έργου μέσω μιας σειράς επιμέρους δράσεων.

4.9.β. ΤΕΧΝΟΤΟΠΟΙ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ

Στόχος του έργου είναι η διερεύνηση των χαρακτηριστικών ανάπτυξης και των προϋποθέσεων εκσυγχρονισμού της βιομηχανίας υψηλής τεχνολογίας στην Ελλάδα

Η έρευνα πεδίου εξετάζει βιομηχανικές επιχειρήσεις των κλάδων 30, 31, 37, 38 και 39 στην Αττική και στην ευρύτερη περιοχή της Θεσσαλονίκης και αναλύει τη συμβολή των τεχνολογιών και άλλων εξωτερικών της επιχείρησης μηχανισμών υποστήριξης στον εκσυγχρονισμό της ελληνικής βιομηχανίας, στα ακόλουθα πεδία:

- Σύνδεση έρευνας και παραγωγής
- Μεταφορά τεχνολογία.
- Διαμόρφωση τοπικών δικτύων διεπιχειρησιακής συνεργασίας
- Επανεκπαίδευση του εργατικού δυναμικού
- Εφαρμογή νέων μεθόδων παραγωγής

4.9.γ. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΑΡΚΑ

Στόχος του έργου είναι η μεταφορά της δυτικό-ευρωπαϊκής εμπειρίας στη συγκρότηση επιστημονικών / τεχνολογικών πάρκων στην Ελλάδα και η διατύπωση προτάσεων για τη δημιουργία επιστημονικού / τεχνολογικού πάρκου στη Θεσσαλονίκη.

Η έρευνα εξετάζει τα διαφορετικά μοντέλα και τις επιλογές / μεταβλητές που προσδιορίζουν τα Ε.Π. Στην Ευρώπη, ως προς το μέγεθος, το θεσμικό πλαίσιο σύστασης, την οργάνωση, τη λειτουργία, τη χρηματοδότηση, την οργάνωση του χώρου και των παρεχόμενων υπηρεσιών σε επιχειρήσεις, και τα εναλλακτικά σενάρια δημιουργίας Ε.Π. Για τη Θεσσαλονίκη εξετάζει το περιεχόμενο, τον ερευνητικό και παραγωγικό προσανατολισμό, τη θέση εγκατάστασης, τις διαδικασίες πολεοδομικής οργάνωσης, τη σύσταση και τους τρόπους υποστήριξής του.

4.9.δ. ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στόχος του έργου είναι η διερεύνηση των διαδικασιών τεχνολογικής συγκρότησης των ελληνικών τοπικών παραγωγικών συστημάτων και βιομηχανικών κλάδων, και η δυνατότητα εφαρμογής στην Ελλάδα μιας στρατηγικής βιομηχανικής ανάπτυξης βασισμένη σε δίκτυα συνεργασίας επιχειρήσεων και μεταφοράς τεχνολογίας.

Η έρευνα εξετάζει:

- Τη διαφορετική δυναμική και δυνατότητα των ελληνικών περιφερειών στην ανάπτυξη καινοτομιών.
- Την τεχνολογική συγκρότηση και τη διαδικασία καινοτομίας σε τρεις βιομηχανικούς κλάδους: κλωστοϋφαντουργία & ένδυση, τρόφιμα και φαρμακοβιομηχανίας.
- Την άσκηση πολιτικής στον τομέα τηλεπικοινωνιών και πληροφορίας.
- Την ανάπτυξη θεσμών υποστήριξης του συστήματος καινοτομίας.
- Την ανάπτυξη πλαισίου άσκησης βιομηχανικής και περιφερειακής πολιτικής για την υποστήριξη της καινοτομικής ανάπτυξης περιοχών και βιομηχανικών κλάδων στην Ελλάδα

4.9.ε. ΠΡΟΤΥΠΟ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΑ ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ

Το έργο αναφέρεται στην **ανάπτυξη προτύπου ποιότητας στις τουριστικές υπηρεσίες για την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων**. Αποσκοπεί στη δημιουργία του προτύπου ποιότητας μέσω του οποίου θα πιστοποιηθεί ένας αριθμός 600 επιχειρήσεων.

Παράλληλα μέσω ενός προγράμματος ενημέρωσης για την σημασία των προτύπων ποιότητας ενημερώνεται η πλειοψηφία των τουριστικών επιχειρήσεων της περιοχής ώστε να αναβαθμίσουν τις υπηρεσίες τους και να διεκδικήσουν της πιστοποίηση τους.

Ο σχεδιασμός του περιφερειακού πρότυπου ποιότητας για τις τουριστικές υπηρεσίες στα Ιόνια Νησιά περιλαμβάνει την ανάπτυξη του προτύπου, με τις αναλυτικές προδιαγραφές και τα υποχρεωτικά και προαιρετικά κριτήρια αξιολόγησης. Ο σχεδιασμός βασίζεται στις καλύτερες πρακτικές σε διεθνές επίπεδο όσο αφορά περιφερειακές πολιτικές στον τουρισμό.

Οι διαδικασίες πιστοποίησης στηρίζονται στη συζήτηση με τους αρμόδιους κλαδικούς φορείς (ΕΟΤ Ιονίων Νήσων, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Εταιρίες Τουρισμού, κλπ.).

Μετά την ενημέρωση για το συγκεκριμένο πρότυπο θα απονεμηθούν 600 πιστοποιητικά ποιότητας σε πιστοποιημένες επιχειρήσεις της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων.

4.9.στ. BENCHMARKING ΣΕ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΙΩΝ

Το έργο αφορά στην ανάπτυξη ενός module benchmarking για τον τουριστικό κλάδο και συγκεκριμένα για ξενοδοχειακές επιχειρήσεις. Μετά από εκπαίδευση στην τεχνική της εφαρμογής benchmarking σε συμβούλους επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους τέσσερις νομούς της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων συντάσσονται από τους πιστοποιημένους συμβούλους εκθέσεις benchmarking για επιχειρήσεις της περιφέρειας καθώς και αναφορές / προτάσεις για βελτίωση της λειτουργίας τους.

Στόχοι - Αποτελέσματα

- Διενέργεια έρευνας με σκοπό την ανάλυση και κριτική εφαρμογών της τεχνικής Benchmarking. Στη συνέχεια ανάπτυξη ενός module benchmarking ειδικά για τον τουριστικό τομέα, το οποίο θα ενσωματωθεί στην εφαρμογή της Ερευνητικής Μονάδας URENIO.
- Οργάνωση ημερίδων για παρουσίαση της εφαρμογής σε συμβούλους επιχειρήσεων. Οι σύμβουλοι που παρακολουθούν τις ημερίδες (Benchmarking Qualified Consultants-BQC) εφαρμόζουν στη συνέχεια την τεχνική benchmarking σε τουριστικές επιχειρήσεις στα Ιόνια Νησιά.

Οι BQC επισκέπτονται επιλεγμένες τουριστικές επιχειρήσεις, συλλέγουν τα απαιτούμενα στοιχεία τα οποία στη συνέχεια καταχωρούν στη βάση δεδομένων της εφαρμογής. Με βάση τα στοιχεία αυτά παράγονται οι εκθέσεις συγκριτικής αξιολόγησης για τις παραπάνω επιχειρήσεις, οι οποίες περιέχουν και προτάσεις για βελτίωση των επιδόσεων τους.

5 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Οι πρόσφατες εκθέσεις για την οικονομική και κοινωνική συνοχή στην Ευρώπη των Δεκαπέντε, καθώς και οι διάφορες μελέτες, κατέδειξαν αξιόλογη μείωση των ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών, και ακόμα περισσότερο μεταξύ των κρατών μελών. Επίσης, έδειξαν ότι η εξέλιξη αυτή υποστηρίζεται σημαντικά από τη διαδικασία της ευρωπαϊκής οικονομικής ολοκλήρωσης αφενός και της δράσης των διαρθρωτικών ταμείων και του Ταμείου Συνοχής αφετέρου.

5.1.α. Στις λιγότερο εύπορες χώρες και περιφέρειες

Τα διαρθρωτικά ταμεία και το Ταμείο Συνοχής, που αντιπροσωπεύουν μόνο το 0,4 % περίπου του ΑΕγχΠ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επικεντρώνονται στην ενίσχυση των λιγότερο ευημερούντων τμημάτων της Ένωσης. Κατά την περίοδο 2000-2006, το ποσό που μεταβιβάστηκε σε περιφέρειες του στόχου 1 ισοδυναμεί με το 0,9 % του ΑεγχΠ στην Ισπανία και πάνω από το 2,5 % του ΑΕγχΠ στην Ελλάδα και την Πορτογαλία. Επίσης, αυτές οι μεταβιβάσεις εκτιμάται ότι προσθέτουν περίπου 3 % στις επενδύσεις στην Ισπανία και 8-9 % στην Ελλάδα και την Πορτογαλία, καθώς και 7 % στο ιταλικό Μετσοτζιόρνο και 4 % στα νέα γερμανικά κρατίδια. Κατά την περίοδο προγραμματισμού 1994-1999 στις περιφέρειες του στόχου 1, τα διαρθρωτικά ταμεία συνέβαλαν στην κατασκευή ή την ανακαίνιση 4 100 km αυτοκινητοδρόμων και 32 000 km δρόμων, στη χωροταξική διευθέτηση 3 800 εκταρίων βιομηχανικών περιοχών και στην ενίσχυση 214 000 επιχειρήσεων, στην εκπαίδευση 8,15 εκατ. ατόμων και στη δημιουργία περίπου 800 000 θέσεων εργασίας. Οι επενδύσεις στον τομέα της εκπαίδευσης επέτρεψαν τη βελτίωση, κυρίως στην Πορτογαλία, της ποιότητας διδασκαλίας και κατάρτισης. Μετά την κατασκευή περιβαλλοντικών υποδομών, παρατηρήθηκαν σημαντικές επιπτώσεις στον τομέα αυτό στην Ισπανία, την Πορτογαλία ή την Ελλάδα. Και εδώ, τα 114 δισ. EUR που χορηγούνται από την Ένωση στα προγράμματα αυτά, επί συνολικού κόστους 210 δισ., διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο.

5.1.β. Στις ζώνες υπό ανασυγκρότηση του στόχου 2

Το μέσο ποσοστό ανεργίας στις περιοχές του στόχου 2 μειώθηκε κατά 4 % την περίοδο 1995-2001 και κατά 3 % στην Ευρώπη των Δεκαπέντε. Η δυναμική πολιτική αντιμετώπισης των εγκαταλελειμμένων αστικών περιοχών επέτρεψε την αναδιάρθρωση 115 εκατ. m² γηπέδων για τη βελτίωση του περιβάλλοντος και τη διαμόρφωση νέων παραγωγικών χώρων. Τα διαρθρωτικά ταμεία στήριξαν περισσότερες από 300 000 ΜΜΕ και συνέβαλαν στη δημιουργία 300 000 θέσεων εργασίας. Επίσης, έδωσαν σημαντική ώθηση στην έρευνα και την ανάπτυξη, στην καινοτομία και την προώθηση της κοινωνίας της πληροφορίας.

5.1.γ. Θετικές επιπτώσεις και για τις άλλες περιφέρειες

Οι διαρθρωτικές παρεμβάσεις έχουν επίσης προωθήσει την ανάπτυξη των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ των «χωρών συνοχής» και άλλων τμημάτων της Ένωσης —οι οποίες υπερδιπλασιάστηκαν κατά την τελευταία δεκαετία— και τη στενότερη ολοκλήρωση. Τα στοιχεία υποδηλώνουν ότι, κατά μέσο όρο, περίπου το ένα τέταρτο των διαρθρωτικών δαπανών επιστρέφει στην υπόλοιπη Ένωση με τη μορφή αυξημένων εισαγωγών, ιδίως μηχανημάτων και εξοπλισμού. Αυτή η «διαρροή» είναι ιδιαίτερα μεγάλη στην περίπτωση της Ελλάδας (42 % των δαπανών) και της Πορτογαλίας (35 %).

5.2 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Για την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013, η περιφερειακή πολιτική και η πολιτική συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα ασχοληθεί με τέσσερις προκλήσεις

5.2.α. Απαραίτητη η ενίσχυση της συνοχής σε μια διευρυμένη Ένωση

Η διεύρυνση της Ένωσης σε 25 κράτη μέλη, και στη συνέχεια σε 27 ή και περισσότερα, θα αποτελέσει μια πρωτοφανή πρόκληση για την ανταγωνιστικότητα και την εσωτερική συνοχή της Ένωσης. Η διεύρυνση θα μεγαλώσει το χάσμα οικονομικής ανάπτυξης, θα μετατοπίσει γεωγραφικά προς ανατολάς το πρόβλημα των ανισοτήτων και θα επιδεινώσει την κατάσταση στην απασχόληση: οι κοινωνικοοικονομικές ανισότητες θα διπλασιαστούν και το μέσο ΑΕγχΠ στην Ένωση θα μειωθεί κατά 12,5 %. Ταυτόχρονα, το σύνολο της Ένωσης αντιμετωπίζει προκλήσεις που προέρχονται από μια ενδεχόμενη επιτάχυνση της οικονομικής αναδιάρθρωσης ως αποτέλεσμα της παγκοσμιοποίησης, του ανοίγματος του εμπορίου, της τεχνολογικής επανάστασης, της ανάπτυξης της οικονομίας και κοινωνίας της γνώσης, της γήρανσης του πληθυσμού και της αύξησης της μετανάστευσης. Η Ένωση θα πρέπει να εκμεταλλευθεί πλήρως τις ευκαιρίες που παρέχονται από την τρέχουσα τάση για ανάκαμψη, ώστε να τις χρησιμοποιήσει ως σημείο εκκίνησης για το μέλλον.

5.2.β. Ενίσχυση των προτεραιοτήτων της Ένωσης

Σε μια προσπάθεια να βελτιωθεί η επίδοση της οικονομίας της ΕΕ, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων της Ένωσης που συναντήθηκαν στη Λισσαβόνα τον Μάρτιο 2000 διατύπωσαν μια στρατηγική που αποσκοπεί στο να καταστήσει την Ευρώπη μέχρι το 2010 την πλέον επιτυχημένη και ανταγωνιστική βασισμένη στη γνώση οικονομία παγκοσμίως. Το Συμβούλιο της Νίκαιας τον Δεκέμβριο 2000 μετέφρασε τους στόχους της Λισσαβόνας για τη μείωση της φτώχειας σε μια συντονισμένη στρατηγική της ΕΕ για την κοινωνική ένταξη. Στο Συμβούλιο του Γκέτεμποργκ τον Ιούνιο 2001 διευρύνθηκε η στρατηγική της Λισσαβόνας, προσθέτοντας νέα έμφαση στην προστασία του περιβάλλοντος και στην επίτευξη ενός πιο αειφόρου πρότυπου ανάπτυξης. Η πολιτική για τη συνοχή είναι επίσης αναγκαία σε μια κατάσταση κατά την οποία άλλες κοινοτικές πολιτικές έχουν σημαντικά οφέλη, σε συνδυασμό με περιορισμένα αλλά τοπικά επικεντρωμένα κόστη. Η πολιτική για τη συνοχή βοηθά στο να διευρυνθούν τα οφέλη. Με το να προβλέπει την αλλαγή και να διευκολύνει την προσαρμογή, η πολιτική συνοχής πρέπει να ενσωματώσει τους στόχους της Λισσαβόνας και του Γκέτεμποργκ και να καταστεί κλειδί για την πραγματοποίησή τους μέσω των εθνικών και περιφερειακών αναπτυξιακών προγραμμάτων.

5.2.γ. Βελτίωση της ποιότητας για την προώθηση μιας πιο ισορροπημένης και αειφόρου ανάπτυξης

Η ενδυνάμωση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας, μέσω ορθά στοχοθετημένων επενδύσεων σε όλη την Ένωση και η παροχή οικονομικών ευκαιριών που βοηθούν τα άτομα να αξιοποιήσουν τις δυνατότητές τους, θα ενισχύσει το αναπτυξιακό δυναμικό της οικονομίας της ΕΕ ως σύνολο προς όφελος όλων. Διασφαλίζοντας μια πιο ισορροπημένη κατανομή της οικονομικής δραστηριότητας σε όλη την Ένωση, η περιφερειακή πολιτική συμβάλλει στη μείωση των πιέσεων που δημιουργούνται από την υπερσυγκέντρωση, τη συμφόρηση και τις στενώσεις.

5.2.δ. Μια νέα εταιρική σχέση για τη συνοχή

Η μεταρρύθμιση της πολιτικής για τη συνοχή θα πρέπει επίσης να αποτελέσει ευκαιρία για μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα, διαφάνεια και πολιτική υπευθυνότητα. Αυτό απαιτεί, πάνω από όλα, τον προσδιορισμό μιας στρατηγικής προσέγγισης της πολιτικής, αποσαφηνίζοντας τις προτεραιότητές της, διασφαλίζοντας το συντονισμό με το σύστημα οικονομικής και κοινωνικής διακυβέρνησης και καθιστώντας εφικτή μια τακτική, ανοιχτή επισκόπηση της συντελεσθείσας προόδου. Το φυσικό επακόλουθο της προσέγγισης αυτής είναι η ανάγκη να ενδυναμωθούν οι θεσμικές ικανότητες σε κάθε επίπεδο διακυβέρνησης του συνόλου της Ένωσης, ώστε να επωφεληθούν από τα σημαντικά πλεονεκτήματα της πολιτικής για τη συνοχή.

5.2.ε. Οι μελλοντικές προτεραιότητες: σύγκλιση, ανταγωνιστικότητα, συνεργασία

Στις 18 Φεβρουαρίου 2004, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υιοθέτησε την τρίτη έκθεση για την οικονομική και κοινωνική συνοχή, «Μια νέα εταιρική σχέση για τη συνοχή στη διευρυμένη Ευρώπη: σύγκλιση, ανταγωνιστικότητα, συνεργασία», στην οποία παρουσιάζει το όραμά της για την πολιτική συνοχής την περίοδο 2007-2013. Μετά την πρόταση προϋπολογισμού που υπέβαλε η Επιτροπή στις 10 Φεβρουαρίου 2004, ποσό λίγο υψηλότερο των 336 δισ. EUR θα διατεθεί για την πολιτική συνοχής της νέας περιόδου, με τις ακόλουθες προτεραιότητες.

-- **Σύγκλιση: στήριξη της ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας στα κράτη μέλη και τις πιο μειονεκτικές περιφέρειες**

Ο στόχος αυτός θα αφορά πρώτα από όλα τις περιφέρειες με κατά κεφαλή ΑΕγχΠ μικρότερο του 75 % του κοινοτικού μέσου όρου. Ταυτόχρονα, για να αντισταθμιστεί το «στατιστικό φαινόμενο» που σχετίζεται με τη διεύρυνση, προτείνεται προσωρινή στήριξη στις περιφέρειες των οποίων το κατά κεφαλή ΑΕγχΠ είναι μικρότερο του 75 % του κοινοτικού μέσου όρου που υπολογίζεται για την Ευρώπη των Δεκαπέντε. Ο εκσυγχρονισμός και η διαφοροποίηση της οικονομικής διάρθρωσης, η ανάπτυξη και ο εκσυγχρονισμός των βασικών υποδομών, η προστασία του περιβάλλοντος, η ενίσχυση των διοικητικών υπηρεσιών, η βελτίωση της ποιότητας των θεσμών της αγοράς εργασίας και των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, η αξιοποίηση των ανθρωπίνων πόρων αποτελούν τα βασικά θέματα της συγχρηματοδότησης των εθνικών και περιφερειακών προγραμμάτων. Επίσης, τα κράτη μέλη των οποίων το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν είναι χαμηλότερο του 90 % του κοινοτικού μέσου όρου θα είναι επιλέξιμα για το Ταμείο Συνοχής, που θα συνεχίσει να χρηματοδοτεί προγράμματα στους τομείς των μεταφορών και του περιβάλλοντος.

-- Περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση: πρόβλεψη και ενθάρρυνση της αλλαγής

Ο βασικός στόχος της πολιτικής συνοχής, εκτός των μειονεκτικών κρατών μελών και περιφερειών θα είναι διττός. Πρώτον, μέσω των περιφερειακών προγραμμάτων, η πολιτική συνοχής θα βοηθήσει τις περιφέρειες και τις περιφερειακές αρχές να προβλέψουν και να προωθήσουν την οικονομική αλλαγή στις βιομηχανικές, αστικές και αγροτικές περιοχές, ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα και την ελκυστικότητά τους, λαμβάνοντας υπόψη τις υπάρχουσες οικονομικές, κοινωνικές και εδαφικές ανισότητες. Δεύτερον, μέσω εθνικών προγραμμάτων, η πολιτική συνοχής θα βοηθήσει τα άτομα να προετοιμαστούν και να προσαρμοστούν στις οικονομικές εξελίξεις, σύμφωνα με τις προτεραιότητες που επέλεξε η ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση, στηρίζοντας τις πολιτικές που έχουν στόχο την πλήρη απασχόληση, την ποιότητα και την παραγωγικότητα της εργασίας καθώς και την κοινωνική ένταξη.

-- Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία: διασφάλιση της αρμονικής και ισόρροπης ανάπτυξης σε ολόκληρη την Ένωση

Με βάση την εμπειρία από την πρωτοβουλία Interreg, η έκθεση υποστηρίζει τη συνέχιση της πολιτικής που προωθεί την αρμονική και ισόρροπη ένταξη σε όλη την Ένωση, στηρίζοντας τη συνεργασία σε διασυνοριακό και διακρατικό επίπεδο. Η διασυνοριακή συνεργασία θα αφορά κατά κύριο λόγο όλες τις περιφέρειες που περιβάλλουν τα εξωτερικά και εσωτερικά σύνορα, χερσαία ή θαλάσσια. Ουσιαστικά πρόκειται για την αναζήτηση κοινών λύσεων σε κοινά προβλήματα, χάρη στη συνεργασία μεταξύ των αρμοδίων αρχών των ενδιαφερόμενων όμορων περιφερειών, σε τομείς όπως η ανάπτυξη των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών, η ενίσχυση των οικονομικών σχέσεων και η δικτύωση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Το σύστημα εφαρμογής της πολιτικής συνοχής βασίζεται σε ορισμένες σημαντικές αρχές που δεν αμφισβητούνται, κυρίως τον στρατηγικό προγραμματισμό, την αποκεντρωμένη διαχείριση, τη συνεχή παρακολούθηση και αξιολόγηση. Η έκθεση προτείνει, ωστόσο, βαθιές αλλαγές και ειδικότερα την εγκαινίαση ενός νέου διαλόγου με το Συμβούλιο προς διευκόλυνση της διαδικασίας προσαρμογής της πολιτικής συνοχής στις προτεραιότητες που επελέγησαν στη Λισσαβόνα και το Γκέτεμποργκ. Επίσης, κάθε χρόνο, τα ευρωπαϊκά όργανα θα αξιολογούν την επιτευχθείσα πρόοδο σε ό,τι αφορά τις στρατηγικές προτεραιότητες και τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν, υπό το πρίσμα της σύνθεσης των διαφόρων εθνικών εκθέσεων που πραγματοποιεί η Επιτροπή. Συνοψίζοντας, η περιφερειακή πολιτική και η πολιτική συνοχής του μέλλοντος θα διαδραματίσουν ακόμα σημαντικότερο ρόλο. Θα απευθύνονται στο σύνολο των πολιτών και σε όλες τις περιφέρειες της Ένωσης. Θα βασίζονται σε μια αποτελεσματική αλληλεγγύη, εστιασμένη στους πιο μειονεκτούντες, αλλά διαμορφωμένη ανάλογα με τις εκάστοτε καταστάσεις.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ – ΠΗΓΕΣ

- European Commission (1997), The Innovation Program, Making Markets Work, Support Services for Equity Markets for Emerging Growth Companies in Europe
- European Commission, Article 10, Innovation Actions for regional and local development
- Ινστιτούτο περιφερειακής ανάπτυξης, Περιφερειακή στρατηγική για την καινοτομία στην Στερεά Ελλάδα
- Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Περιφερειακή στρατηγική ανάπτυξης καινοτομίας
- Περιφέρεια Πελοποννήσου, Περιφερειακή στρατηγική και σχέδιο δράσης για την καινοτομία
- www.urenio.org
- www.innovating-regions.com
- www.infopeloponnisos.gr
- www.innothessaly.gr
- www.naias.gr
- www.ripenet.gr
- www.bicepirus.gr